

Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou
Mikroregiónu Tríbečsko
Verzia: 2.1

Názov MAS: Mikroregión TRÍBEČSKO

V Topoľčiankach, dňa

.....
podpis štatutárneho zástupcu

Abstrakt

Dôvodom spracovania stratégie miestneho rozvoja vedného komunitou mikroregiónu Tríbečsko je spoločný postup členov verejno-súkromného partnerstva pri riešení spoločných socioekonomických, kultúrnych, environmentálnych a iných problémov v území. Občianske združenie Mikroregión Tríbečsko vzniklo dňa 26.9.2008, kedy bolo zaregistrované na Ministerstve vnútra SR. Stratégia zachytáva spoločné znaky územia, vznik a formovanie partnerstva, súčasný stav, prírodné pomery a analyzuje kľúčové faktory pre spoločný rozvoj územia, do ktorého patria obce: Beladice, Hostie, Host'ovce, Jedľové Kostol'any, Kostol'any pod Tríbečom, Ladice, Lovce, Machulince, Mankovce, Martin nad Žitavou, Neverice, Obyce, Sľažany, Skýcov, Topolčianky, Velčice, Zlatno, Žikava a Žitavany. Potenciály a bariéry v rozvoji územia sú zhrnuté v SWOT analýze. Po spracovaní SWOT analýzy sa určili priority a prioritné ciele, ktoré verejno-súkromné partnerstvo Mikroregión Tríbečsko chce v nadchádzajúcom období dosiahnuť prostredníctvom implementácie stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou. Strategickým cieľom je do roku 2020 zvýšiť kvalitu života na území Mikroregiónu Tríbečsko prostredníctvom rozvoja miestneho hospodárstva, verejnej infraštruktúry, zachovaním prírodného a kultúrneho bohatstva územia, zlepšením stavu sociálnych služieb a životného prostredia.

Obsah

1. Základné informácie o MAS	6
1.1. Identifikačné údaje MAS	6
1.2. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje	7
2. Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD	9
2.1. Vznik a história partnerstva	9
2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD	11
3. Analytický rámec	12
3.1. Analýza zdrojov územia	12
3.2. SWOT analýza	81
3.3. Identifikácia potrieb	85
4. Strategický rámec	86
4.1. Definovanie vízie a strategického cieľa	87
4.2. Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení	87
4.3. Súhrnná tabuľka strategického rámca	92
4.4. Integrované znaky stratégie CLLD	94
4.5. Inovatívne znaky stratégie CLLD	94
5. Implementačný rámec	95
5.1. Popis riadiaceho a implementačného procesu	95
5.1.1. Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS	95
5.1.2. Implementačný proces	104
5.2. Akčný plán	114
5.3. Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD	179
5.3.1. Opis monitorovacích a hodnotiacich opatrení stratégie CLLD	179
5.3.2. Monitorovacie ukazovatele	181
6. Finančný rámec	182
6.1. Financovanie stratégie CLLD	182
6.2. Finančný plán pre opatrenia	184
7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť	186
7.1. Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia	186
7.2. Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV	187
7.3. Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP	188
7.4. Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD.....	189
7.4.1 Popis iných stratégií, kt. sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať.....	189
7.4.2 Synergie a komplementarity.....	190
7.5. Popis multiplikačných efektov	191
Zoznam povinných príloh stratégie CLLD.....	193

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Identifikačné údaje MAS	6
Tabuľka 2: Vymedzenie územia a obyvateľov	7
Tabuľka 3: Zdroje znečisťovania územia	15
Tabuľka 4: Využitie pôd. fondu v rámci katastrov riešeného územia v roku 2014	17
Tabuľka 5: Využitie pôd. fondu v rámci katastrov riešeného územia v roku 2014	18
Tabuľka 6: Vlastníctvo lesného fondu v riešenom území	23
Tabuľka 7: Chránené stromy na spoločnom území	27
Tabuľka 8: Pripravované maloplošné chránené územia	27
Tabuľka 9: Zastúpenie obcí v mikroregióne podľa veľkostných kategórií	37
Tabuľka 10: Hustota obyvateľov v obciach MR TRÍBEČSKO v roku 2014	37
Tabuľka 11: Porovnanie populácie okresnej úrovne s populáciou Mikroregiónu Tríbečsko v roku 2014	38
Tabuľka 12: Štruktúra populácie územia podľa produktívnosti a ekonom. aktivity	38
Tabuľka 13: Podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva v roku 2014	41
Tabuľka 14: Prirodzený prírastok obyv. MR TRÍBEČSKO v rokoch 2004 –2014	45
Tabuľka 15: Celkový prírastok obyv. MR TRÍBEČSKO v rokoch 2004 –2014	47
Tabuľka 16: Národnostné zloženie obyvateľstva v riešenom území	48
Tabuľka 17: Religiózná štruktúra obyvateľov v riešenom území	48
Tabuľka 18: Sociálna infraštruktúra a občianska vybavenosť v MR TRÍBEČSKO	51
Tabuľka 19: Záujmové organizácie v MR TRÍBEČSKO	52
Tabuľka 20: Zoznam nehnuteľných NKP v MR TRÍBEČSKO	59
Tabuľka 21: Kultúrne a historické zariadenia v MR TRÍBEČSKO	62
Tabuľka 22: Majetok obcí MR TRÍBEČSKO, Výnosy a Náklady k 31.12.2014	63
Tabuľka 23: Počet a podiel podnikat. subjektov podľa jednotlivých sektorov	65
Tabuľka 24: Prehľad projektov z dotácie NSK	79
Tabuľka 25: Súhrnný prehľad strategického rámca	92
Tabuľka 26.A: Financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD	113
Tabuľka 26.B: Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev	115
Tabuľka 26.C: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel	119

Tabuľka 26.D: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby.....	122
Tabuľka 26.E: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania	124
Tabuľka 26.F: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby.....	126
Tabuľka 26.G: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania	129
Tabuľka 26.H: Budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO	131
Tabuľka 26.I: M04 - Investície do hmotného majetku.....	133
Tabuľka 26.J: M04 - Investície do hmotného majetku.....	138
Tabuľka 26.K: M01 - Prenos vedomostí a zručností.....	142
Tabuľka 26.L: M06 - Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikania	146
Tabuľka 26.M: M01 - Prenos vedomostí a zručností	150
Tabuľka 26.N: M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	154
Tabuľka 26.O: M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	157
Tabuľka 26.P: M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach.....	161
Tabuľka 26.Q: M19 - Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER.....	165
Tabuľka 26. Y: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu....	166
Tabuľka 26. Z: Opatrenie IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu...	175
Tabuľka 27: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020	183
Tabuľka 28: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020.....	183
Tabuľka 29: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020.....	183
Tabuľka 30: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP	184
Tabuľka 31: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov.....	184
Tabuľka 32: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov.....	185
Tabuľka 33: Sumárna tabuľka finančného plánu	186
Tabuľka 34: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu.....	187
Tabuľka 35: Zameranie stratégie podľa sektorov.....	187

1. Základné informácie o MAS

1.1. Identifikačné údaje MAS

Tabuľka 1: Identifikačné údaje MAS

Údaje o MAS	Názov MAS	Mikroregión TRÍBEČSKO
	Dátum registrácie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov	Registrovaný v zmysle zákona SR č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov dňa: 26.9.2008
	Sídlo	Hlavná 114, 951 93 Topolčianky
	IČO	42120594
	DIČ (ak relevantné)	20 22 69 25 29
Údaje o banke	Názov banky	Dexia banka Slovensko, Hlavná 557/34, 952 01 Vráble
	Číslo účtu	2248257001/5600
	IBAN	SK8956000000002249137001
	SWIFT	KOMASK2X
Údaje o štatutárovi	Meno a priezvisko	Juraj Mesko
	E-mail	starosta@topolcianky.sk
	Telefón	0905 227 839
Údaje o kontaktnej osobe	Meno a priezvisko	Juraj Mesko
	E-mail	starosta@topolcianky.sk
	Telefón	0905 227 839

1.2. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje

Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS

Tabuľka 2: Vymedzenie územia a obyvateľov

Rozloha územia (v km ²):		340, 69 km ²				
Počet obyvateľov (spolu):		19 543				
Hustota obyvateľstva (obyv./km ²):		57,36				
Priemerná nezamestnanosť (za MAS):		10,41				
Počet obcí (spolu):		19				
p.č.	Zoznam obcí:	Mesto (označiť)	Mesto nad 20 000 obyv. (označiť)	Administratívne zaradenie		Priemerná nezamestnanosť (za okres)
	Názov			Okres	Kraj	
1.	Beladice	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
2.	Hostie	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
3.	Host'ovce	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
4.	Jedľové Kostol'any	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
5.	Kostol'any pod Trábečom	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
6.	Ladice	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
7.	Lovce	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
8.	Machulince	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
9.	Mankovce	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
10.	Martin nad Žitavou	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
11.	Neverice	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
12.	Obyce	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
13.	Sľažany	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
14.	Skýcov	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
15.	Topoľčianky	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
16.	Velčice	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
17.	Zlatno	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
18.	Žikava	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41
19.	Žitavany	Obec	-	Zlaté Moravce	Nitriansky	10,41

Pozn.: údaje o počte obyvateľov, hustote obyvateľstva a priemernej nezamestnanosti sa udávajú s platnosťou k 31.12.2014, priemerná nezamestnanosť sa udáva za okres, na ktorom sa MAS nachádza, v prípade viacerých okresov sa uvedie aritmetický priemer nezamestnanosti týchto okresov.

Vymedzenie oblasti a obyvateľstva je v súlade so stratégiou, ktorú chce Mikroregión Trábečko uskutočňovať, a je odôvodnené touto stratégiou, pričom budú splnené minimálne nasledovné podmienky:

- populácia cieľových oblastí nie je nižšia ako 10 000 obyvateľov, aby bolo dosiahnuté kritické množstvo potrebné na uskutočnenie stratégie. Tiež nepresiahne 150 000 obyvateľov, aby bol zabezpečený zmysel pre identitu a miestni ľudia mohli byť priamo zapojení do rozhodovania (údaje platné k 31.12.2014);
- územie MAS je tvorené minimálne 7 obcami;
- celková hustota obyvateľstva celého územia MAS nepresiahne 150 obyv./km² (údaje platné k 31.12.2014);
- zároveň ide o súvislé územie, výnimkou môžu byť územia, ktoré sú prerušené napr. vojenskými obvody.

Verejno-súkromné partnerstvo Mikroregión TRÁBEČSKO patrí podľa administratívneho členenia do okresu Zlaté Moravce, ktorý sa podľa stupňa vidieckosti územia radí k „*prevažne vidieckym okresom*“. Tieto sa vyznačujú viac ako 50 % podielom obyvateľstva žijúcich vo vidieckych obciach .

Konkrétne Mikroregión TRÁBEČSKO disponuje s hustotou osídlenia na úrovni 57,36 obyv./km².

Obce verejno-súkromného partnerstva patria z hľadiska administratívno-správnej príslušnosti do Nitrianskeho kraja a do okresu Zlaté Moravce.

Región (NUTS II): Západné Slovensko

Vyšší územný celok (NUTS III): Nitriansky

Najväčšou obcou v rámci mikroregiónu je obec Topoľčianky (2 736 obyvateľov), najmenšia je obec Zlatno (222 obyvateľov).

Povinné prílohy:

- Príloha č. 1 tohto Metodického pokynu – Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS
- Príloha č. 2 tohto Metodického pokynu – Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS
- Mapa územia MAS

2. Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD

2.1.Vznik a história partnerstva

Prvé kroky k budovaniu verejno-súkromného partnerstva na území Mikroregiónu TRÍBEČSKO začali prebiehať postupne počas dvoch etáp:

1. Etapa - Vypracovanie stratégie rozvoja územie Mikroregiónu TRÍBEČSKO (máj – december 2007) v rámci projektu Nitrianskeho samosprávneho kraja „Príprava mikroregiónov Nitrianskeho samosprávneho kraja na integrovaný rozvoj vidieka - prístup LEADER“

2. Etapa: Vytváranie MAS vo vybraných 6 mikroregiónoch Nitrianskeho samosprávneho kraja (jún – december 2008)

Už v rámci spracovania auditu zdrojov boli oslovení občania, miestni podnikatelia, zástupcovia neziskových organizácií s cieľom zapojiť ich a motivovať „stať“ sa členom partnerstva. Z týchto návštev boli vytvorené databázy podnikateľov a z týchto podkladov sa neskôr vychádzalo pri procese tvorby členskej základne združenia. V rámci prvej etapy tvorby ISRÚ v roku 2007 boli tiež oslovení miestni obyvatelia (rôznych vekových kategórií), jednotlivé rodiny, zástupcovia neziskových organizácií, tiež podnikatelia a predstavitelia miestnych samospráv. Výrazným motivačným prvkom pre uvedené skupiny boli v jednotlivých obciach mikroregiónu konané individuálne obecné stretnutia, výsledkom ktorých boli vytvorené SWOT analýzy jednotlivých obcí, z ktorých sa neskôr vytvorila SWOT analýza územia mikroregiónu. Vychádzajúc z uvedených stretnutí, z aktivity obyvateľov, podnikateľov a zástupcov samospráv a neziskových organizácií sa vytvorila členská základňa neskôr vytvoreného občianskeho združenia.

Verejno-súkromné partnerstvo Mikroregión TRÍBEČSKO má v súčasnosti 43 členov.

- **Verejný sektor** má 19 členov

(Jedľové Kostolany, Obyce, Machulince, Žitavany, Topoľčianky, Hostie, Skýcov, Žikava, Lovce, Host'ovce, Martin nad Žitavou, Sľažany, Velčice, Mankovce, Zlatno, Beladice, Neverice, Ladice a Kostolany pod Tríbečom)

- **Súkromný sektor** má 14 členov

(Ing. Marian Mokrán SHR, Ivan Klučiar SZČO, Branislav Gahér SZČO, Emil Tasáry SZČO, Jozef Šabo SZČO, Igor Franko SZČO, Miloš Zaťko SZČO, Hotel Národný dom, a.s., Beramed s.r.o., G+G s.r.o., Beggar, s.r.o., Hotel Hradná stráž s.r.o., Agátset s.r.o., MFP plus, s.r.o.)

- **Občiansky sektor** má 10 členov

(OZ Vinitor, OZ Benát, OZ Invenio, OZ Kostoliansky sv. Juraj, OZ Traditional club, OZ Part Topoľčianky, OZ Kantorum, OZ Kemenec, Mgr. Marta Gažiová, Mgr. Anton Segiň

Z vyššie uvedeného vyplýva, že verejný sektor má v členskej základni zastúpenie 44,20 %, a súkromný sektor predstavuje rovnako 55,80 % členskej základne MAS, z čoho podnikateľský sektor tvorí 32,8 % a občiansky tvorí 23,2 %. Členská základňa je vyvážená z hľadiska geografického, sektorového, ale aj sociálneho, keďže členmi MAS sú aj mladí ľudia, ženy a poľnohospodári.

Obce Mikroregiónu TRÍBEČSKO v minulosti nerealizovali spoločné projekty investičného charakteru. Spolupráca funguje na báze realizácie zberu a separácie druhotných surovín, výstavby kanalizácie, ČOV a vodovodnej siete. Verejno-súkromné partnerstvo má však bohaté skúsenosti s realizáciou projektov neinvestičného charakteru, teda sa realizujú kultúrnospoločenské a športové podujatia a aktivity. (Tríbečské vinárske slávnosti, Atletické hry žiakov ZŠ obcí mikroregiónu TRÍBEČSKO, Okolo Tríbečska – cykloturistické podujatie so zámerom spoznávať kultúrne a prírodné hodnoty v mikroregióne).

V rámci podpory verejno-súkromných partnerstiev v Nitrianskom samosprávnom kraji bol mikroregión TRÍBEČSKO (v rámci verejno-súkromných partnerstiev, ktoré v prvej výzve MP SR na realizáciu Integrovaných stratégií rozvoja území neboli finančne podporené a nebol im udelený štatút MAS) finančne podporený NSK. Zástupcovia mikroregiónu sa rozhodli finančné prostriedky použiť na realizáciu projektu „Tríbečské informačné tabule“ a na projekt „Tríbečské vinárske slávnosti“ s cieľom podporiť miestnych vinárov a spracovateľov vína, ako aj prehĺbiť záujem o zachovanie tradícií.

Povinné prílohy:

- Príloha č. 3 tohto Metodického pokynu - Zoznam členov MAS podľa sektorov (okrem obcí)

2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD

Základnou metódou, ktorá bola v procese prípravy mikroregiónu uplatnená je **participácia - zapájanie širokej verejnosti do rozvojového procesu. Počas celého rozvojového procesu v prístupe LEADER zástupcovia územia zabezpečovali zapájanie sa čo najširšieho okruhu miestnych ľudí.** Tento proces má význam aj kvôli získaniu pocitu, že vlastným podielom prispievajú k rozvoju regiónu a prevzatíu vlastnej zodpovednosti občanmi. Snaha manažérov celého procesu spočívala v príprave takého prostredia, aby každý bol včas o všetkom informovaný, každý kto chce a môže sa mohol v ktorejkoľvek etape do procesu zapojiť a názor každého, kto má záujem, aby bol vypočutý. Verejnosť bola do procesu tvorby verejno-súkromného partnerstva celý čas kontinuálne zapájaná viacerými adekvátnymi formami a proces budovania verejno-súkromného partnerstva z hľadiska zapojenia verejnosti prebiehal vo viacerých líniiach. V prvom rade išlo o zapájame prostredníctvom rôznych metód a nástrojov pri procese tvorby partnerstva. V rámci projektu bolo uskutočnené mapovanie zručných obyvateľov, podnikateľských subjektov, spoločenských organizácií a boli zrealizované podujatia zamerané na informovanie širokej verejnosti o existencii združenia a jeho činnosti. Celý tento proces sa nakoniec v pozitívnom smere premietol do vyváženého zostavenia verejno-súkromného partnerstva a stratégie CLLD. Stratégia bola výsledkom dlhodobého procesu, počas ktorého sa uskutočnili mnohé informačné aktivity pre verejnosť. Počas týchto aktivít boli sformované cieľové skupiny:

1. starostovia obcí
2. poľnohospodári – prvovýrobcovia, spracovatelia poľnohospodárskych produktov,...
3. remeselníci
4. občania

Informačné aktivity predstavovali nasledovné prostriedky: dotazníky pre verejný a súkromný sektor, verejné stretnutia v jednotlivých obciach, semináre pre jednotlivé záujmové skupiny, informačné kampane.

Povinné prílohy:

- Dokumenty preukazujúce proces tvorby partnerstva a stratégie CLLD - druh, forma a množstvo predložených dokumentov je na rozhodnutí každej MAS

individuálne napr.: prezenčné listiny, fotodokumentácie a ďalšie relevantné podklady – v prípade, že sa niektoré z dokumentov preukazujúcich proces tvorby nachádzajú na webovom sídle MAS, postačuje uviesť konkrétne odkazy (linky), kde sa dokumenty nachádzajú.

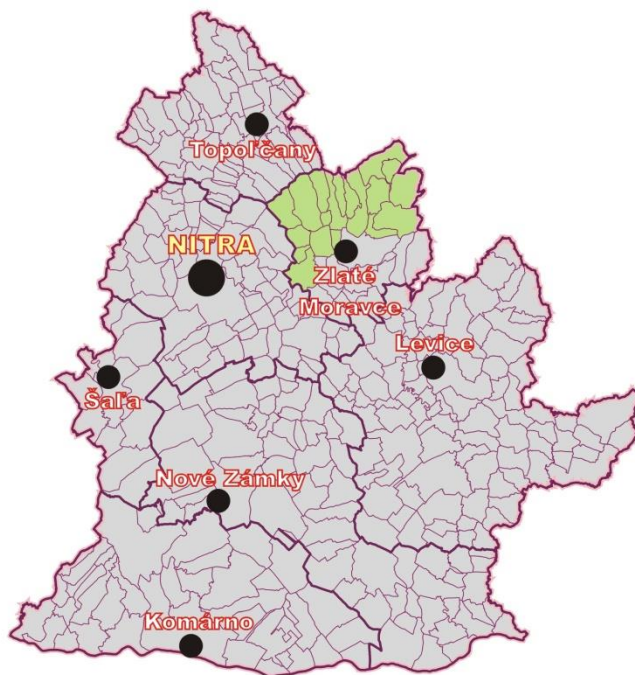
3. Analytický rámec

3.1. Analýza zdrojov územia

3.1.1. Všeobecná charakteristika územia

Výhody/nevýhody z hľadiska polohy a lokalizácie územia (geografická, administratívno-správna poloha a pod.)

Spoločné územie „Tríbečsko“ tvorí 19 obcí rozprestierajúcich sa na severe okresu Zlaté Moravce. Leží pod úpäťm vrchov Tríbeč a Považský Inovec, pričom sa prirodzene prelína smerom na juh do nížinnej oblasti. Tríbečsko tvorí 19 obcí s počtom 19 543 obyvateľov a rozlohou 340,70 km².

Z obcí, ktoré tvoria riešené územie v rámci prípravy stratégie miestneho rozvoja, medzi najväčšie patria Topoľčianky (2 705 obyvateľov), Žitavany (1 930 obyvateľov), ďalej Obyce (1 521 obyvateľov) a Beladice (1 603 obyvateľov). Najmenšie obce územia Trábečska sa nachádzajú priamo pod pohorím Tríbeč - obec Zlatno (225 obyvateľov) a

Kostoľany pod Trábečom (349 obyvateľov). Poloha územia v rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja vo vysoko atraktívnom prírodnom prostredí a „profil územia“ daný pozoruhodnými kultúrno-historickými danosťami vytvárajú jednoznačné príležitosti zhodnotenia miestnych zdrojov prostredníctvom produktov tzv. „vyššej pridanej hodnoty“ a uplatnenia inovačných postupov.

Výhody polohy a lokalizácie územia Mikroregiónu TRÁBEČSKO

- rozlohou primerané a kompaktné územie, ktoré má rozmanité prírodné a geografické podmienky,
- čisté a zachovalé životné prostredie nenarušené veľkou priemyselnou výrobou,
- výhodná geografická poloha a blízkosť okresného mesta Zlaté Moravce ako rozvojového pólu rastu,
- relatívne dobrá vybavenosť prvkami technickej a sociálnej infraštruktúry,
- dostatočné prírodné danosti a podmienky pre diverzifikáciu agrosektora smerom k agroturistike a rozvoju cestovného ruchu,
- zachovalé prvky ľudovej tradície a kultúrne pamiatky,
- rozmanité a unikátne prírodné podmienky,
- vinohradníctvo, ovocinárstvo, klasické poľnohospodárstvo

Nevýhody polohy a lokalizácie územia Mikroregiónu TRÁBEČSKO

- nedostatok pracovných príležitostí priamo v obciach (s výnimkou obce Topoľčianky), ako aj spojených s blízkosťou rozvojového pólu rastu
- málo rozsiahly verejný administratívny sektor (úrady štátnej správy a samosprávy všetkých úrovní, vládne agentúry a pod.)

Geografická charakteristika

Spoločné územie Trábečsko patrí do klimatickej oblasti miernych zemepisných šírok. Priemerný počet jasných dní cca 60 ročne, priemerná ročná teplota dosahuje viac ako 10°C, najchladnejší mesiac je január, s priemernou teplotou -2,5°C a najteplejší júl, s priemernou teplotou 22,2 °C. Vzhľadom na členitosť reliéfu, región patrí do troch typov klimageografických oblastí. Subregión Podunajskej pahorkatiny (Žitavská pahorkatina, Hronská pahorkatina, Žitavská niva) patrí do suchého až mierne suchého

typu nížinnej klímy, s miernou inverziou teplôt a do prevažne teplého subtypu (suma teplôt 10°C a viac 2 600-3 000, priemerná januárová teplota -1,5 až -4°C, priemerná júlová teplota 18,5 až 19,5°C, ročná amplitúda z priemerných mesačných teplôt 21,5 až 24°C, priemerný ročný úhrn zrážok 650 – 700mm). Horské oblasti, s výnimkou vrcholových partií, patria do dvoch subtypov typu *horskej klímy*, *r* 10°C a viac 2 200-2 400, priemerná januárová teplota -3,5 až -6°C, priemerná júlová teplota 17 až 17,5°C, ročná amplitúda z priemerných mesačných teplôt 21 až 23°C, priemerný ročný úhrn zrážok 650-850 mm a do *teplého subtypu* (suma teplôt 10°C a viac 2 400-2 600, priemerná januárová teplota -2 až -5°C, priemerná júlová teplota 17,5 až 19,5 °C, ročná amplitúda z priemerných mesačných teplôt 22 až 23°C, priemerný ročný úhrn zrážok 600-800mm), kam patria málo rozsiahle časti svahov južnej expozície Tríbeča, územie na styku a pod vplyvom Žitavskej pahorkatiny a juhovýchodné svahy Pohronského Inovca. Partie Tríbeča a Pohronského Inovca sú súčasťou *mierne chladného subtypu* (suma teplôt 10°C a viac 1 600-2 000, priemerná januárová teplota -4 až - 6°C, priemerná júlová teplota 16 až 17°C, ročná amplitúda z priemerných mesačných teplôt 21 až 21,5°C. Priemerný ročný úhrn zrážok 800-900 mm) *horskej klímy* (Atlas SSR 1980).

Geomorfologická a geologická charakteristika

Lokalizácia riešeného územia je v severovýchodnej časti Západoslovenského kraja. Pohorie Tríbeč je najzápadnejším výbežkom vnútorného karpatského pásma jadrových pohorí na Slovensku. Má stredohorský charakter a maximálnu nadmorskú výšku 829 m. n. m. (Veľký Tríbeč). Má charakter vyklenutej hrásti, ohraničenej tektonickými zlomami. Je charakteristický rázsochovým reliéfom. Bol erózne rozčlenený na kotliny Jedliny, Kostoliansku a Zlatniansku kotlinu a kotlinu Jelškovky a Žikavky.

Pohronský Inovec má sopečný pôvod a je súčasťou Slovenského stredohoria. Počiatky jeho formovania siahajú do neogénu, kedy sa na povrch dostávali pokrovy andezitových láv a sopečných hmôt. Vodná erózia vytvorila údolie rieky Žitavy a rozdelila pohorie na viac častí. Jeho vrchol Veľký Inovec dosahuje nadmorskú výšku 901 m. n. m. Z hľadiska fyziognómie je tvar reliéfu Tríbečského pohoria poznamenaný geologickým podložím, napríklad krasové územie tvorené vápencovým podložím v Skýcovskom sedle, kde sa nachádza Vápenný vrch, vytvára oblé formy kopcovitého reliéfu, kým Pohronský Inovec s výrazne erodovaným podložím, sopečného pôvodu je typický kotlinovým priehlbňami. Miestnou atrakciou sú pramene kyseliek v Obyciach,

potvrdzujúce sopečný pôvod pohoria. Obe dominantné pohoria regiónu oddeľuje údolie Žitavy. Rieka tu vyformovala na Podunajskej pahorkatine Žitavskú a Hronskú sprašovú pahorkatinu. Ich reliéf, ktorého podloženie je málo odolné, tvorené sprašami a neogénnymi sedimentmi vytvára asymetrické doliny. Pahorkatiny majú nadmorskú výšku v rozmedzí 200-250 m. n. m. Táto časť regiónu je viac poznačená antropogénnou činnosťou, je odlesnená, intenzívne využívaná a z krajinárskeho hľadiska menej atraktívna.

Kvalita životného prostredia

Stav ovzdušia životného prostredia v území je charakterizované zastúpením 25 stredných zdrojov znečisťovania, ktoré prevádzkuje 15 prevádzkovateľov a to v obciach Host'ovce, Topoľčianky, Neverice, Jedľové Kostol'any, Skýcov, Žitavany a Obyce.

Tabuľka 3: Zdroje znečisťovania územia

P.č.	Prevádzkovateľ	ZZO
1.	AGRO Host'ovce, s.r.o., Host'ovce	Chov HD Lovce Chov HD Chyzerovce Chov HD Jedľové Kostol'any
2.	Drevoprim Slovakia, s.r.o., Moravecká 34, Topoľčianky	Kotolňa na TP
3.	Gardenia Slovakia, s.r.o., šampiňonáreň, Hostianska 53, Topoľčianky	Kompostáreň Kotolňa na ZP Kotolňa na ZP
4.	Lesy š.p., B.B., OZ Topoľčianky	Kotolňa na ZP Kotolňa na TP Kotolňa na TP
5.	MV SR, prevádzka ÚS MV SR Topoľčianky	Kotolňa na ZP Kotolňa na ZP Záložný zdroj – st.piest.agreg Záložný zdroj – st.piest.agreg.
6.	Národný žrebčín, š.p., Parková 13, Topoľčianky	Chov HD Žikava
7.	Obec Topoľčianky – MŠ Topoľčianky	Kotolňa na ZP
8.	PD Neverice	Chov HD Velčice Chov HD Ladice Chov HD Sľažany
9.	ZŠ Jedľové Kostol'any	Kotolňa na TP
10.	ZŠ Skýcov	Kotolňa na TP
11.	ZŠ Topoľčianky	Kotolňa na ZP

12.	ZŠ Žitavany	Kotolňa na ZP
13.	Kameňolomy a štrkopieskovne, a.s., Bernolákova 61, Zlaté Moravce	Lom Obyce

Zdroj: Vlastný prieskum, 2015

Podľa údajov Obvodného úradu životného prostredia v Zlatých Moravciach množstvo emisií v Tríbečsku má neustále klesajúcu tendenciu. Od roku 2002 bol zaznamenaný pokles najmä v množstve SO₂ a CO produkovaných strednými zdrojmi znečisťovania ovzdušia. Územie Tríbečska lokalizované v blízkosti uvedených obcí, kde sa nachádzajú stredné a malé zdroje znečistenia sú charakteristické zastúpením väčšieho podielu podnikateľských subjektov produkujúcich znečisťujúce látky. Iná situácia je v katastroch obcí lokalizovaných priamo pod Tríbečom a Pohronským Inovcom, tu je znečistenie minimálne (len z malých lokálnych zdrojov). Kvalita pôdy a jej podiel znečistenia je len v katastroch obcí ležiacich v južnej časti územia, kde je rozvinutá intenzívna poľnohospodárska výroba (je monitorované znečistenie chemickými prostriedkami a hnojivami). Kvalita povrchových vôd je monitorovaná iba na rieke Žitava a to v mieste odberu Žitava – Dolný Oháj (riečny kilometer 210). V rámci skupiny ukazovateľov kyslíkového režimu je rieka Žitava zaradená do III. triedy kvality, koncentrácie nutrientov (N_{org}, P-PO₄, P_{celk}) radia tok do IV. triedy a rovnako biologické ukazovatele spĺňajú kritériá pre IV. triedu kvality¹ (5). Kvalita vody v podzemných zdrojoch, ktoré sú v území v hojnom počte zastúpené, zodpovedá STN pre pitnú vodu a na zásobovanie pitnou vodou ich netreba upravovať. Vzhľadom na súčasný stav rozostavanosti kanalizačnej siete v území, sa v súčasnosti vo veľkej miere vyskytuje znečistenie povrchových a podzemných vôd splaškami odpadových vôd.

¹ Poznámka: Povrchové vody sú podľa kvality vody zaradované do 5 tried kvality: I. trieda - veľmi čistá voda, II. trieda - čistá voda, III. trieda - znečistená voda, IV. trieda - silne znečistená voda, V. trieda - veľmi silne znečistená voda

Tabuľka 4: Využitie pôd. fondu v rámci katastrov riešeného územia v roku 2014

Kataster	Pôda spolu	Poľnohospodárska pôda v ha						
		Spolu	Orná pôda	TTP	Chmeľ-nica	Vinica	Záhrada	Ovocný sad
Beladice	2 240,83	2 031,72	1 895,75	44,32	0	13,72	75,88	2,05
Hostie	2 816,98	656,21	351,42	258,11	0	7,95	37,57	1,16
Host'ovce	1 623,98	582,56	515,18	34,58	0	14,52	15,95	2,33
Jedľové Kostol'any	2 729,39	1 041,24	97,57	902,21	0	0,02	41,45	0,00
Kostol'. pod Tribečom	2 212,17	456,62	109,10	317,69	0	5,08	22,93	1,81
Ladice	1 164,83	851,78	706,28	60,82	0	57,87	24,42	2,39
Lovce	1 018,75	279,41	167,14	58,39	0	2,82	17,58	33,48
Mankovce	423,84	353,01	311,21	27,93	0	0,34	12,47	1,06
Martin nad Žitavou	433,22	378,80	345,95	10,53	2,39	3,24	15,02	1,68
Machulince	942,12	354,92	232,70	91,16	0	5,81	24,57	0,67
Neverice	595,96	537,65	503,52	4,20	0	0,57	29,37	0,00
Obyce	3 126,97	672,41	282,66	345,17	0	7,17	37,41	0,00
Skýcov	2 523,43	592,11	225,10	343,36	0	0,00	23,64	0,00
Sľažany	1 627,40	1 481,75	1 345,59	77,99	0	4,89	53,29	0,00
Topoľčianky	2 632,68	898,45	653,14	126,75	0	42,83	72,43	3,29
Velčice	3 470,47	921,10	411,59	462,18	0	9,44	37,44	0,46
Žikava	1 129,07	657,17	497,55	130,35	0	1,53	21,97	5,76
Zlatno	1 536,95	476,87	52,62	358,04	0	4,83	17,49	43,89
Žitavany	1 820,20	569,63	406,58	58,24	0	65,85	38,34	0,61
Mikroregión Tríbečsko	34 069,77	13 793,41	9 111,65	3 712,02	2,39	248,49	619,22	100,64

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Pedologické podmienky

Z pôdných typov sa na území katastrov vyskytujú v prevažnej miere hnedozeme, nívne pôdy, ilimerizované a podzolové pôdy, na vápencoch rendziny. Vzhľadom na pestrosť geologického podkladu pohoria Tríbeč a Pohronský Inovec a zároveň povodia rieky Žitavy je zastúpenie pôdných druhov široké. V horských oblastiach prevláda piesočnato-hlinitá pôda, pôdy nív, pahorkatín a vrchovín sú prevažne bez skeletu alebo slabo skeletnaté. Z hľadiska úrodnosti najrozšírenejšie zastúpenie majú produkčné a málo produkčné pôdy. Veľmi produkčné pôdy sa nachádzajú v katastroch obcí ležiacich v pahorkatinovom až nížinnom teréne - na území obcí rozprestierajúcich sa na Žitnianskej nive.

Využitie pôdneho fondu

Celková plocha riešeného územia zaberá 34 069,24 ha z toho poľnohospodárska pôda tvorí 40,49% z celkového podielu (graf 3.1.1.2). V rámci poľnohospodárskej pôdy má najväčšie zastúpenie orná pôda (9 110,65 ha), čo predstavuje 66,05% z výmery. Druhé najväčšie zastúpenie tvoria trvalé trávne porasty a to 26,91%. Zvyšok tvoria vinice, záhrady, ovocný sad a chmeľnica v obci Martin nad Žitavou.

Nepoľnohospodárska pôda predstavuje 59,51 % z celkovej výmery pôdy (graf 3.1.1.2). V rámci nepoľnohospodárskeho pôdneho fondu majú najväčšie zastúpenie lesy s podielom 91,82%. Z ostatných druhov pozemkov majú najväčšiu rozlohu zastavané plochy (5,3%) a vodné plochy tvoria len necelé 1% z výmery nepoľnohospodárskej pôdy.

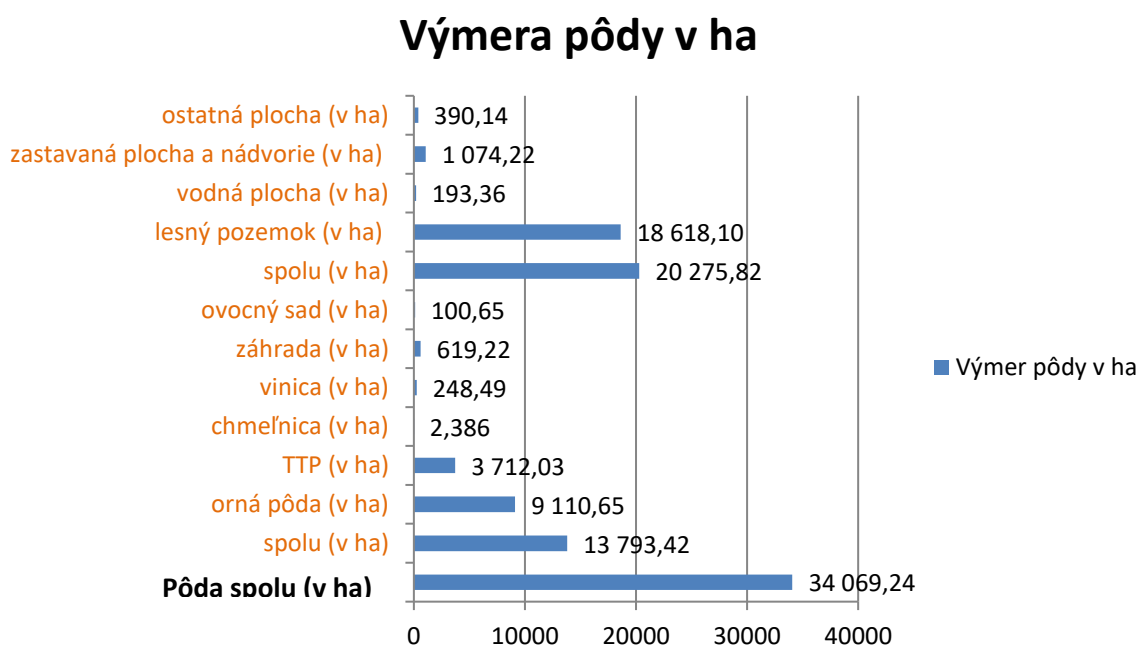
Tabuľka 5: Využitie pôd. fondu v rámci katastrov riešeného územia v roku 2014

Kataster	Nepoľnohospodárska pôda v ha				
	Spolu	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
Beladice	209,11	6,50	22,11	111,53	68,97
Hostie	2 160,76	2 057,92	10,72	63,75	28,37
Host'ovce	1 041,42	982,92	10,50	37,10	10,90
Jedľové Kostoľany	1 688,15	1 575,41	17,55	80,61	14,58
Kostoľany pod Tríbečom	1 755,54	1 717,80	5,92	25,27	6,55
Ladice	313,05	201,93	10,22	54,36	46,54

Lovce	739,34	703,73	4,22	26,00	5,39
Mankovce	70,83	31,03	5,10	24,88	9,81
Martin nad Žitavou	54,43	10,12	7,04	27,46	9,81
Machulince	587,20	521,83	7,44	31,44	26,49
Neverice	58,31	0,00	8,09	47,11	3,10
Obyce	2 454,55	2 332,84	15,47	63,43	42,82
Skýcov	1 931,32	1 861,57	8,18	52,06	9,50
Sľažany	145,65	8,48	14,74	110,69	11,74
Topoľčianky	1 734,23	1 537,75	18,50	117,92	60,06
Veľčice	2 549,37	2 476,66	11,73	53,15	7,83
Žikava	471,90	403,18	7,58	44,15	17,00
Zlatno	1 060,08	1 027,75	3,48	26,47	2,38
Žitavany	1 250,58	1 160,70	4,75	76,85	8,28
Mikroregión Trábečko	20 275,82	18 618,10	193,36	1 074,22	390,14

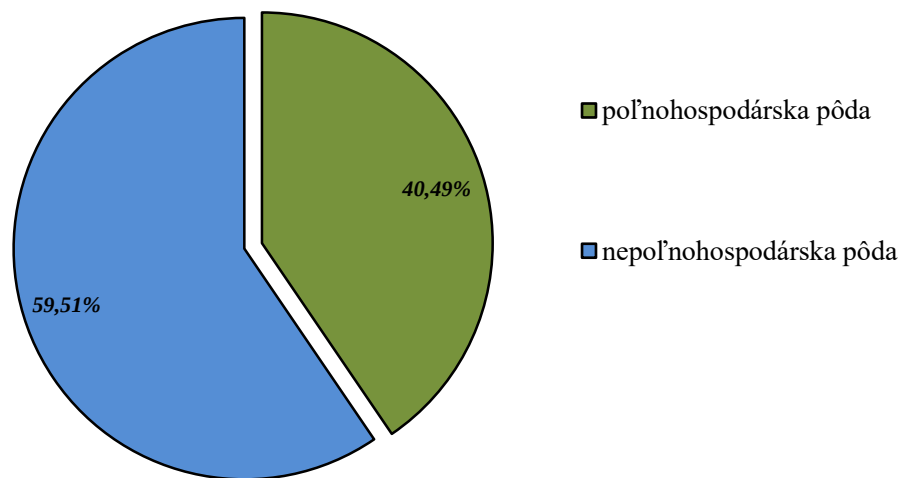
Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Graf 3.1.1.1 Výmera a zastúpenie pôdy v Mikroregióne Trábečko

Zdroj: Tabuľka 4 a 5

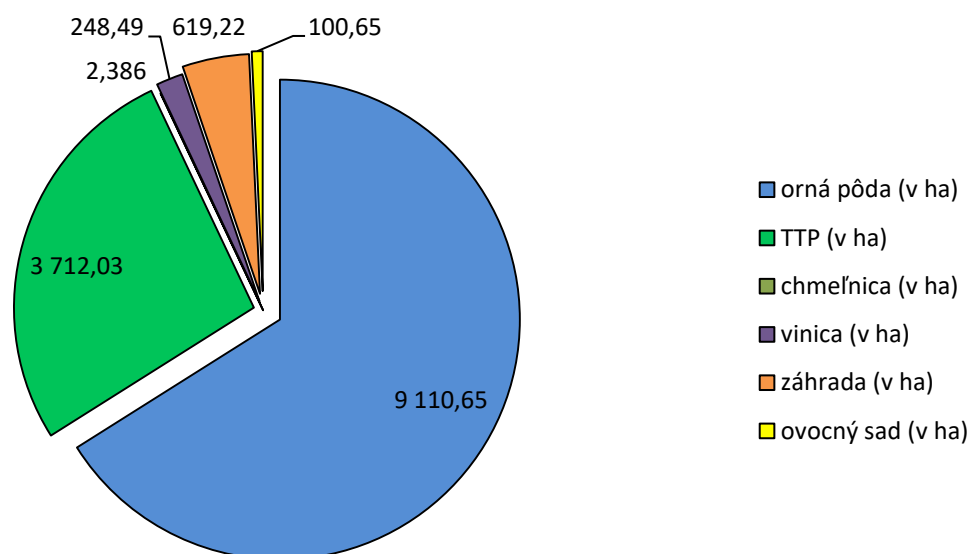
Graf 3.1.1.2 Základný pomer poľnohosp. a nepoľnohosp. pôdy v Mikroreg. Tríbečsko

Zdroj: Tabuľka 4 a 5

Graf 3.1.1.3 Výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v Mikroregióne Tríbečsko

Poľnohospodárska pôda, využitie pôdy

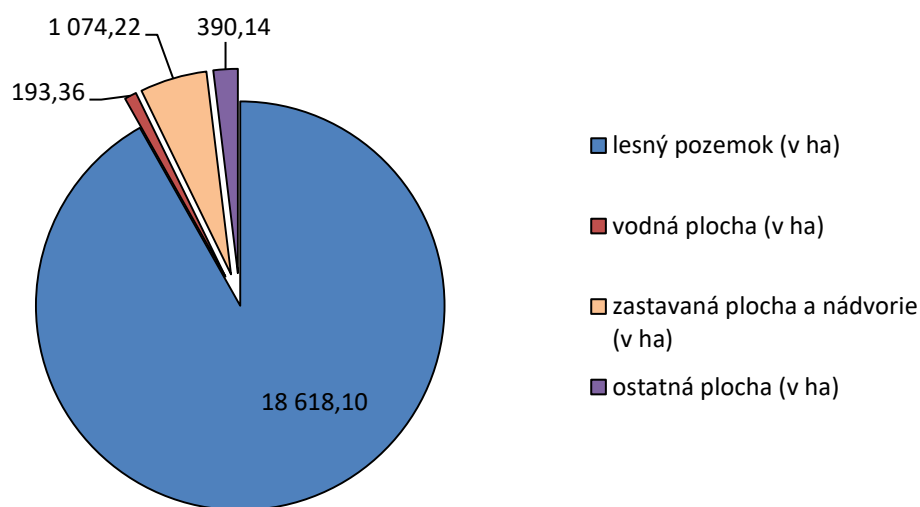

Zdroj: Tabuľka 4

Využitie pôdneho fondu je do značnej miery závislé od klimatických a pôdnych podmienok. Vzhľadom na menej ako 50% zastúpenie poľnohospodárskej pôdy sa prevažne orná pôda využíva na pestovanie obilnín, olejnín a strukovín.

Graf 3.1.1.4 Výmera nepoľnohospodárskeho pôdneho fondu MR TRÍBEČSKO

Nepoľnohospodárka pôda, využitie pôdy

Zdroj: Tabuľka 5

Na základe predchádzajúcich údajov je evidentné, že charakter územia je tvorený značným zastúpením ornej pôdy a lesných porastov (graf 3.1.1.3 a graf 3.1.1.4). Podľa údajov z katastra nehnuteľností najvyššie zastúpenie ornej pôdy v rámci celkovej výmery pôdneho fondu má obec Beladice a Sľažany. V porovnaní s ostatnými obcami je zastúpenie ornej pôdy v obci Zlatno najnižšie (0,56%). Najviac lesných pozemkov je v obci Velčice (13,38% v rámci rozlohy všetkých lesných pozemkov), potom nasledujú Obyce, Hostie a Skýcov. Lesné pozemky sa vôbec nevyskytujú v Nevericiach. Najmenší podiel lesov je v obci Sľažany. Najmenšia výmera lesných pozemkov je v obciach Beladice, Sľažany a Martin nad Žitavou.

Lesy

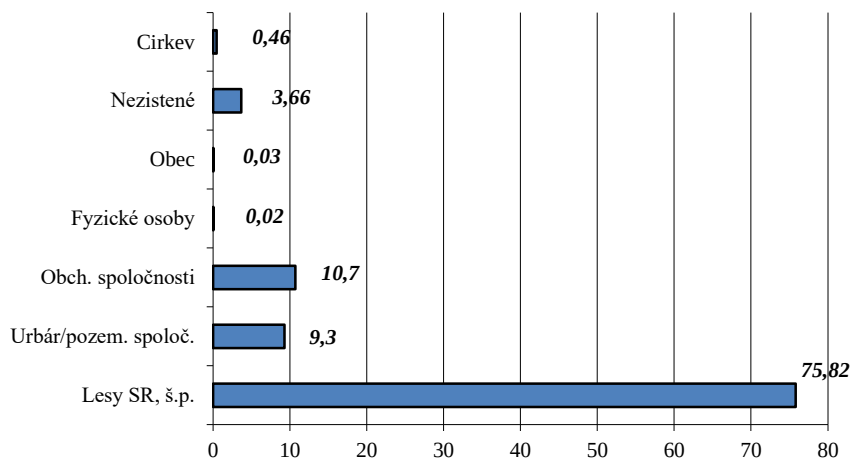
V riešenom území sa lesné pozemky nachádzajú o výmere 18 618 ha, čo predstavuje 54,65 % z celého pôdneho fondu. Výrazné zastúpenie lesných pozemkov je v katastrálnych územiach už spomínaných Velčiciach, Obyciach, na Skýcove, v obci Hostie, Kostol'any pod Tríbečom a Jedľové Kostol'any. Drevinové zloženie lesných porastov je pomerne rôznorodé. Z fytogeografického hľadiska územie je na rozhraní oblasti *panónskej a západokarpatskej flóry*. V skutočnosti je pôvodná vegetačná pokrývka nížiny antropogénne pozmenená, smerom k pohoriam do výšky 600 m. n. m. sa nachádza pásma dubín, nad 600 m. n. m. prevládajú bučiny. Veľmi rozšíreným vegetačným útvarom v lesných komplexoch pohorí sú hrabové dúbravy ale aj dubovo-cedrové, resp. dubovo-hrabové spoločenstvá azonálneho typu, mokrade a vlhkomilné druhy. V krajine sa vyskytuje množstvo chránených druhov rastlinstva a v lesoch je bohatstvo húb. Pre atraktivitu územia nie je zanedbateľná ani zoografická rôznorodosť krajiny. Regiónom prechádzajú dve *zoogeografické zóny-stepná a lesná*. Obe majú svoje typické biotopy-lesy, parky a záhrady, pasienky, polia, nížinné lúky, vody, ale aj skalné, resp. bralné terénne povrchy a dokonca aj antropogénne plochy. V nižších polohách, v lokalitách pozdĺž povodia rieky Žitavy lesné porasty patria do vegetačného stupňa pôvodných lužných lesov, pričom z drevín sú najviac zastúpené spoločenstvá jaseňovo – brestových a dubovo – brestových lesov. Na juhovýchodných svahoch Pohronskeho Inovca sa zaraďujú lesné porasty do dvoch lesných vegetačných stupňov: bukovo – dubový a dubovo – bukový. Z lesných drevín je najviac zastúpený dub a buk, v menšej miere hrab, borovica a breza. Z hľadiska kategorizácie lesov je v riešenom území hlavnou funkciou lesov funkcia ochranná a následne produkcia drevnej hmoty. Hlavným distribútorom drevnej hmoty sú Lesy SR, š.p., odštepný závod Topoľčianky. Z hľadiska vlastníctva 75 % lesov patrí Lesom SR, š.p., urbáre a pozemkové spoločenstvá vlastníkov lesov hospodária na výmere viac ako 1 720 ha (tabuľka 6). Z celkovej výmery lesov 3,76 ha vlastní fyzické osoby a len 6,3 ha je vo vlastníctve obcí (graf 3.1.1.5).

Tabuľka 6: Vlastníctvo lesného fondu v riešenom území

Obec	Výmera spolu ha	Lesy SR, š.p.	Urbár/ poz. spoloč.	Obch. spoloč.	FO	Obec	Nezistené	Cirkev
<i>Beladice</i>	6,50	6,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Hostie</i>	2 049,70	1 833,33	216,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Host'ovce</i>	982,87	883,83	68,30	13,34	0,00	0,00	0,00	17,40
<i>Jedľové</i>	1 577,35	1 545,61	31,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Kostoľany</i>	1 717,32	1 708,17	9,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Ladice</i>	154,69	82,60	0,00	0,00	0,00	0,00	72,09	0,00
<i>Lovce</i>	676,79	676,79	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Machulince</i>	509,97	450,72	58,00	0,00	0,00	1,25	0,00	0,00
<i>Mankovce</i>	31,09	3,04	22,96	0,00	3,76	1,33	0,00	0,00
<i>Martin nad</i>	8,62	8,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Neverice</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Obyce</i>	2 332,09	362,93	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Spažany</i>	8,17	8,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Skýcov</i>	1 871,39	1 690,46	180,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Topoľčiank</i>	1 536,38	1 312,88	195,51	0,00	0,00	0,00	0,00	27,99
<i>Velčice</i>	2 479,10	1 873,80	0,00	0,00	0,00	0,00	605,30	0,00
<i>Zlatno</i>	1 026,83	781,73	244,65	0,00	0,00	0,45	0,00	0,00
<i>Žikava</i>	404,24	400,35	3,37	0,00	0,00	0,27	0,00	0,25
<i>Žitavany</i>	1 154,69	418,60	692,80	0,00	0,00	3,00	0,00	40,29

Zdroj: Vlastný prieskum, 2015

Graf 3.1.1.5 Vlastníctvo lesných pozemkov v území TRÍBEČSKO

Zdroj: Tabuľka 3.1.1.4.

Z hľadiska daností prírodných podmienok a charakterom krajiny k najvýznamnejším patria veľmi priaznivé podmienky pre chov poľovnej zveri. Poľovné revíry nachádzajúce sa v území sú podľa rajonizácie zaradené do oblasti s prevažujúcim chovom srnčej zveri (oblasť S VII - Trábeč, podoblasť Topoľčianky), južná časť regiónu patrí do poľovníckej oblasti pre malú zver (oblasť M VIII-Nitra). V regióne je aj výskyt danielovej, jelenej, muflonej a diviacej zveri.

Voda

Územie patrí do povodia Žitavy, ktorá má plochu povodia 907 km² a je dominantnou riekou regiónu. Podľa režimu odtoku Žitava, spolu so svojimi prítokmi, patrí k typu *vrchovinnno-nížinných* riek Slovenska a hlavným recipientom-zásobárňou jej vôd sú dažďové a snehové zrážky. Pramení na severozápadných svahoch Pohronskeho Inovca vo výške 625 m. n. m. Juhozápadné svahy Pohronskeho Inovca, medzi Zlatými Moravcami a Opatovcami, ukrývajú v horizonte 100 až 200 metrov pod povrchom, artézske vody. Podzemné vody sú v štrkových náplavoch v doline potoka Širočina a v nive rieky Žitavy. V mnohých obciach sa nachádzajú vlastné pramene s vysokou kvalitou vôd, ktoré slúžia ako vodné zdroje pre zásobovanie obecných vodovodov. V Obciach vyvierajú tri liečivé minerálne pramene a taktiež v katastrálnom území Obýce vyvierá vrt teplej vody. Vodné plochy nachádzajúce sa v území slúžia na závlahy a chov rýb. Chovné rybníky sú Lovciach, Jedľových Kostoľanoch, Mankovciach a v Topoľčiankach. V obci Zlatno je vybudovaná malá vodná plocha – obecný rybník.

Nerastné suroviny

Z energetických surovín sa v území nachádzajú ložiská hnedého uhlia, lignitu a zemného plynu. Tiež sa tu nachádza už v minulosti dobývané ložisko hnedého uhlia Obyce a v posledných rokoch bolo preskúmané ložisko lignitu Beladice. Ťažba v ložisku hnedého uhlia Obyce bola zastavená v roku 1949. Novšie prieskumné práce v tejto oblasti skončili negatívne. Významné ložisko lignitu bolo overené vyhľadávacím geologickým prieskumom v priestore Jelenec - Beladice - Čeladice - Malé Chyndice - Dolné Obdokovce - Host'ová. Ložisko lignitu pozostávajúce z 5 bazálnych slojov sa nachádza v hĺbke 100 - 300 m. Ich chemicko-technologické parametre sú nasledovné: výhrevnosť 9,73 MJ.kg⁻¹, obsah vody 29,3 %, popola 41,11 %, síry 4,20 %, arzenu 53 g.t⁻¹, priemerná hrúbka 3,05 m. Vzhľadom na zvýšený obsah síry a arzenu je lignit z ložiska vhodný na energetické účely len po použití zariadení, ktoré by eliminovali

dopad na životné prostredie. V ložisku bolo vyčíslených celkove 206 055 t geologických zásob, z ktorých je 43,85 % voľných a 56,15 % viazaných v ochranných pilieroch. Lignit v nadložných slojoch (5 slojov) je vykazovaný len v prognózných zásobách (32 176 kt). Vzhľadom na vyššie uvedené faktory sa s banským využitím ložiska lignitu v lokalite Beladice zatiaľ nepočíta. Treba však konštatovať, že overené geologické zásoby predstavujú značný energetický potenciál. Prepočet na merné palivo dosahuje hodnotu 6 849 kt. Hodnota bilančných zásob v ložisku predstavuje sumu 60665 mil. Sk. Ložisko lignitu Beladice treba preto naďalej považovať za rezervu prvotných palivovo energetických zdrojov Slovenska. Z nerudných surovín sú v území Trábečko zastúpené ložiská vápenca ostatného, sialickej suroviny, žiaruvzdorných ílov, keramických surovín, kremenca, dekoračného a stavebného kameňa a tehliarskych surovín. Ložisko sialickej suroviny v lokalite Host'ová - Kolíňany bolo overené tiež pre pôvodne uvažovanú cementáreň. S jeho využitím sa výhľadovo neuvažuje. Perspektívne ložiská keramických surovín boli v poslednom období overené v lokalitách Jedľové Kostol'any, Ladice a Žikava s celkovými bilančnými zásobami 14 664 kt. V dohľadnej dobe sa uvažuje s ich využitím. Spodnotriasové kremence, ktorých ložiská sa sústreďujú do okresov Nitra a Zlaté Moravce, sa v minulosti využívali na výrobu kameniva (Jelenec so zastavenou ťažbou). Kremence by mohli byť v niektorých prípadoch (po splnení kvalitatívnych požiadaviek na obsah SiO_2 , Al_2O_3 , CaO , MgO) využité aj na výrobu ferosilícia (Jelenec, Ladice). Novšie bolo preskúmané ložisko kremenca v lokalite Zlatno. Ložisko s určeným chráneným ložiskovým územím sa hodnotí ako perspektívne s predpokladom ťažby. K rozvojovým ložiskám stavebného kameňa patria Obyce. Ťažba v ložisku Obyce I. bola zastavená a útlmová ťažba sa realizuje v ložisku Hostie, pričom sa jej zastavenie plánuje v najbližšej dobe. Ťažba na susednom ložisku tehliarskej suroviny Machulince bola zastavená (surovinové zdroje pre tehliarsku výrobu na báze spraší a sprašových hĺn).

Chránené oblasti

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon“) do riešeného územia obcí Host'ovce, Lovce, Velčice, Kostol'any pod Trábečom, Mankovce, Ladice, Horné Sľažany, Martin nad Žitavou, Dolné Sľažany, Zlatno zasahuje *veľkoplošné chránené územie – chránená krajinná oblasť (CHKO) Ponitrie*. Celková výmera oblasti je 37 665 ha a prevažne ju tvorí lesná pôda. Vzhľadom na svoju nadmorskú výšku, geologické podložie a expozíciu pre Trábeč sú typické dubovo – hrabové, dubové a vo vyšších polohách bukové lesy, nachádzajú sa tu teplomilné

rastlinné spoločenstvá, v ktorých rastú vzácne a chránené druhy, napr. peniažtek slovenský, hrdobárka páchnuca, hrachor benátsky, kosatec nízky, hlaváčik jarný, poniklec veľkokvetý a ľalia zlatohlavá. Z fauny je evidovaný výskyt rysa a mačky divej ako pôvodných šeliem. Z chránených druhov sa tu nachádzajú dravé vtáky, napr. orol krikľavý, orol kráľovský, hadiar krátkoprstý, ďalej včelár obyčajný, jariabok hôrny, z chránených druhov bezstavovcov napr. fúzač obrovský, nosorožtek obyčajný, cikáda viničová, sága stepná, jasoň chochlačkový, vidlochvost ovocný a feniklový a stepník červený. Na území CHKO sa vyskytuje aj jelenia, srnčia, diviacia, danielia a muflónia zver.

V riešenom území sa nachádzajú osobitne chránené časti prírody – chránené areály:

1. **Beladický park**, rok vyhlásenia 1982, rozloha 6,6 ha. Ochrana historického parku z pol. 19. storočia pri kaštieli v obci Beladice. Pozoruhodná je "beladická lipa" so zvláštnym habitom, stará okolo 300 rokov. V minulosti boli v parku aj vodné plochy, dnes je tu až okolo 90 taxónov drevín.
2. **Pustochotársky park**, Beladice, konkrétne Pustý Chotár, rozloha 7,25 ha, rok vyhlásenia 1982. Ochrana historického parku v obci Beladice - v miestnej časti Pustý Chotár. Spolu s kaštieľom tvorí významnú dominantu obce.
3. **Topoľčianska zubria zvernica**, Host'ovce, Lovce, rok vyhlásenia 1964, rozloha 140,16 ha. Účelom zriadenia CHÚ je vytvoriť prostredie pre ochranu zuba európskeho podľa medzinárodnej konvencie. CHÚ je využité ako medzinárodný vedecko-výskumný objekt pre ciele štúdia biológie zuba európskeho.
4. **Kostolianske lúky**, rozloha 4,2 ha, rok vyhlásenia 2000, Kostolany pod Trábečom. CHA je vyhlásený z dôvodu zabezpečenia ochrany kriticky ohrozených druhov rastlín. Zriedkavý biotop, lesostepná vegetácia s veľkou biodiverzitou a výskytom xerothermných taxónov, ako aj druhov z čeľade Orchidaceae.

5. **Topoľčiansky park**, Topoľčianky, rok vyhlásenia 1982, rozloha 10,33 ha. Mimoriadne cenný historický park na okraji obce Topoľčianky pri kaštieli. Voľne prechádza do lesných porastov pohoria Tríbeč. Jeden z najväčších a najstarších v SR - niektoré jedince pochádzajú z r. 1800-1810. Celkovo je tu zastúpených vyše 300 taxónov drevín.

6. **Národná prírodná rezervácia Včelár**, k.ú. Obyce, rok vyhlásenia 1983, rozloha 8,76 ha. Ochrana zachovaných suchomilných a teplomilných rastlinných a živočíšnych spoločenstiev skalnej lesostepi na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. Na území národnej prírodnej rezervácie Včelár sú zachovalé i dvestoročné duby cerové.

Tabuľka 7: Chránené stromy na spoločnom území

Druh dreviny	Katastrálne územie	Počet	Rok vyhlásenia
Dub cerový	Hostie	1	1997
Velčické cery 300-500 r.	Velčice	19	2000
Dub letný	Machulince	1	2000
Lipa srdcovitá 170 r.	Mankovce	1	2000
Lipa malolistá	Topoľčianky	1	2000

Zdroj: www.sazp.sk, 2015

Tabuľka 8: Pripravované maloplošné chránené územia

Názov chráneného územia	Obec	Typ	Rozloha (ha)
Dolina potoka Leveš	Skýcov	CHA	*
Hradecké lúky	Obyce, Žitavany, Machulince	CHA	*
Jedliny-lúky	Kostoľany pod Tribečom	CHA	*
Trnavské lúky	Velčice	CHA	1,33
Ploská-Lysec	Velčice, Ladice, Kostoľany	PP	271,50
Benát	Machulince	PR	71,50
Borisko	Jedľové Kostoľany	PR	5,00
Hlboká dolina	Jedľové Kostoľany, Hostie	PR	*
Skerešová	Obyce	PR	14,45

Veľký Tribeč	Vráble, Veľké Chyndice,	CHA	*
Kolberg	Ladice, Kostol'. pod Tríbečom	CHA	*

Zdroj: *www.sazp.sk*, 2015

*CHA-Chránený areál, PP-Prírodná pamiatka, PR-Prírodná rezervácia, *neudané*

Zo záväzkov SR ako členského štátu Európskeho spoločenstva vyplýva realizácia Programu budovania sústavy osobitne chránených území **NATURA 2000**, ktorého hlavným cieľom je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok.

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

1. osobitne chránené územia (Special Protection Areas, **SPA**) – vyhlasované na základe smernice o vtákoch – v národnej legislatíve: **chránené vtáčie územia**,
2. osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, **SAC**) – vyhlasované na základe smernice o biotopoch – v národnej legislatíve: **územia európskeho významu** – pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území (3).

V danom území sa nenachádzajú oblasti spadajúce do Natury 2000.

Biodiverzita, územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (**ÚSES**) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Táto je tvorená biocentrami, biokoridormi a interakčnými prvkami v hierarchických úrovniach: **provinciálnej, nadregionálnej, regionálnej a miestnej (lokálnej) úrovni**. Na území Tríbečska sa vyskytujú, resp. zasahujú nasledovné genofondovo významné lokality uvedené v Regionálnom územnom systéme ekologickej stability okresu Nitra:

- vNR12 Včelár – biocentrum nadregionálneho významu. Do územia zasahuje svojou okrajovou časťou v katastrálnom území obce Obyce.

Biokoridory nadregionálneho významu – tok rieky Žitavy

Samostatnou migračnou trasou je povodie rieky Žitavy, ktoré organicky spája juhovýchodné svahy pohoria Tríbeč a JZ svahy pohoria Pohronský Inovec. Význam tohto nadregionálneho biokoridoru spočíva v organickom prepojení Žitavskej pahorkatiny s pohoriami Pohronský Inovec a Vtáčnik. Spája viacero regionálnych biokoridorov.

Regionálne biokoridory povodia rieky Žitavy

Regionálne biokoridory povodia rieky Žitavy spájajú nadregionálny biokoridor rieky Žitavy s nadregionálnym biokoridorom pohoria Tríbeč, resp. Patianska cerina – Včelár – Vtáčnik, zasahujúceho do územia vo východnej časti

Regulatívy európskej únie

Nitrátová direktíva je súborom opatrení smerujúcich k zníženiu možností znečistenia vodných zdrojov (povrchové aj podzemné) dusičnanmi, ktoré môžu pochádzať z minerálnych hnojív a z hospodárskych hnojív (maštalný hnoj, hnojovica, močovka), a to vtedy, keď sú aplikované v nadmerných dávkach a v nesprávnom čase, alebo keď sú zle uskladňované.

Zraniteľné oblasti boli na území SR vyčlenené Nariadením vlády SR. Podľa tohto nariadenia bolo 1 546 obcí vyhlásených za územia zraniteľné z hľadiska ochrany vodných zdrojov. Poľnohospodárske subjekty hospodáriace v spomínaných územiach sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia podľa 3 určených kategórií obmedzení hospodárenia:

kategória A – produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia,

kategória B – produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia,

kategória C – produkčné bloky s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia.

Územie je zaradené do zoznamu zraniteľných oblastí. V uvedených katastrálnych územiach obcí sa nachádzajú produkčné bloky s najnižším a stredným i vysokým stupňom obmedzenia hospodárenia.

Historický vývoj

Predhistorické geografické podmienky trvale zasiahli do tohto regiónu a podstatne určovali celý vývin Tríbečského územia. Geologické sily zovreli nížinný výbeh žitavskej tabule do celku jadrokryštallického pohoria Tríbeča a andezitového Pohronského Inovca ako do kamenných čelustí. Koncom neogénu v dôsledku zdvihu karpatskej horskej sústavy z týchto miest navždy odtieklo Panónske more. Na bývalom morskom dne sa dnes nachádzajú úrodné polia, ktoré tvoria základné bohatstvo celého južne ležiaceho územia Tríbečska. Západnú a severovýchodnú časť lemovali sivé skaly dnešných tríbečských hôr a žeravé sopky dnešného Pohronského Inovca, ktoré do výšky chrlili obrovské ohnivé jazyky a súmraky sopečného dymu a popola. Dnes sa na svahoch Tríbeča a Pohronského Inovca nachádza súvislý pás bohatých lesných porastov. Máme tu stopy aj po ďalšej ére spred 5-6 miliónov rokov. V oblasti Tríbečska rástli mohutné pralesy, plné dnes už neznámych rastlín. Ich výšky z obdobia karbónu možno vidieť medzi Obycami a Jedľovými Kostol'anmi v štruktúre lignitového uhlia. Fosílné pozostatky živočíchov tejto epochy môžeme vidieť medzi exponátmi oblastného múzea. Ale napríklad aj lebky mastonda, stehennú kosť a čeľuste nosorožca, stavec mamuta a ďalšie. V štvrtohorách sa z vývojového radu živočíchov vyčleňuje človek.

Pravek

Takto postupne na obzore vekov zažiaril pravek, ktorý je detstvom ľudstva. Za jeden milión rokov sa v ňom vystriedalo päť dôb ľadových a štyri doby medziľadové. Žil tu homoid, gigantické mamuty, soby. V teplých fázach zasa levy, slony, pratury, nosorožce.

Doba kamenná

Nálezy prvého jaskynného človeka v tejto oblasti sú doložené z Topolčianok, kde v hlbokých jarkoch a vyhlbených dierach našiel útočisko pred divou zverou, alebo pred zimou pri teplých a liečivých prameňoch. Po niekoľkých tisícročiach, v mladšej dobe kamennej, zhruba pred 4200 rokmi za výrazného oteplenia stúpa význam roľníctva, chovu skrotených zvierat, lovu a rybolovu. Roľníci si stavajú už trvalé obydliá a začínajú vyrábať keramiky. Podľa nálezov zvyškov keramiky sa tu vystriedal

ľud s volútovou, bukovohorskou, lengyelskou kultúrou a kultúrou bošáckeho typu, ktorá bola prinesená migráciou z Považia.

Doba bronzová, železná

Roky 750-350 pred n. l. sú v tomto území poznačené kultúrou hallštatsko-sliezko-lužického typu. V dnes maličkej obci Zlatno nachádzame veľké poklady Lužickej kultúry, keramiku a zvyšky fortifikácie. V Žikave boli objavené ešte staršie predmety, ploché kamenné sekery. V Jedľových Kostolňanoch sa nachádza nálezisko hradiska jedného z najrozsiahlejších na území dnešného Slovenska, ktoré má stopy po Lužickej kultúre. V Obyciach je lokalita Hrádok z doby bronzovej. Predstavuje prvú lokalitu Lužickej kultúry v Trábečsku. V Sľažanoch je zastúpená doba železná Bukovskou kultúrou. V povodí Čerešňového potoka v obci Veľčice boli nájdené predmety ktoré sú dôkazom o osídľovaní tohto kraja ľuďmi z mladšej doby železnej. Aj Kelti u nás zanechali stopy v remeselnej výrobe i mincovníctve. Časť Keltskej osady sa preskúmala v Sľažanoch. Z iných lokalít Trábečska pochádzajú železné zbrane, ktoré boli neskôr súčasťou hrovej výbavy keltských bojovníkov. Všetky exponáty sú veľmi skromným dokladom o existencii vtedajšieho človeka. Hoci praveký človek často migroval a zanechával po sebe stopy, na takú pradávnú osídlenú lokalitu, akou je Trábečsko, sú výsledky doterajších nálezov žalostne malé. Z doby bronzovej pochádzajú náleziská v lokalite potoka Drevenica v obci Neverice. Ide o súčasť rozsiahleho sídliska.

V Chrášťanoch (Beladice) bola nájdená minca Aureliána (270-275), v Hostovciach bol nájdený zlatý solidus Theodosia II. (408-450), v Ladiciach sa našiel zlatý aureus Valentiniána II.(425-455). Prvé historické správy o kmeňoch na našom území máme z antickej literatúry. Podľa Herodota pred 2400 rokmi tu žili Kelti, ktorí prišli z juhozápadu a zvíťazili nad Skýtmi a Trákmi z východu. Vieme že pestovali obilniny, vyrábali poľnohospodárske náradie, zbrane, šperky, najmä však nádherné mince. Predpokladom musela byť bohatá a rozvinutá ťažba drahých kovov, zvlášť zlata a striebra. Aj bohaté a výtvarne kvalitné razby mohli byť uskutočňované len v konsolidovanom prostredí. V tomto období u nás vrcholí proces výroby železných šperkov ako prejav počiatkov umeleckého kováčstva a šperkárstva. Kelti zakladajú ryžoviská zlata (hypotéza o ryžovaní zlata v lokalitách Zlatno, Hostie, Hostovce, Zlatňanka, Leveš, nemusí byť iba legendou). Aj v Kostolňanoch pod Trábečom máme nález z tohto obdobia - opevnené hradisko, patrí do konca doby bronzovej. Začiatkom nášho letopočtu germánske kmene vytlačujú Keltov na sever a severovýchod. Na

prelome letopočtu Rimania posunuli hranicu svojho impéria na sever a založili provinciu Panónia.

Doba rímska - antika

Po stopách Rimanov sa v Tríbečsku intenzívne pátralo. Napriek tomu, že v Machulinciach boli vykopané zlomky rímskej provinciónálnej kultúry, o existencii Rimanov v našom území vieme veľmi málo. Výskumom stôp rímskej kultúry bol objavený iný závažný archeologický materiál, ktorý po vedeckom spracovaní identifikuje existenciu starovekej obchodnej cesty, ktorá viedla cez Topoľčianky z dolného Požitavia na hornú Nitru a ďalej nadväzovala na spojnicu obchodných trás zo severu na juh kontinentu. Podľa čiastočne doložených správ aj rímsko-kvádská vojna z r. 174 nášho letopočtu zaznamenaná cisárom Marcusom Auréliom Antoniusom sa odohrávala pre Tríbečsko relatívne blízko. V piatom storočí n.l. bola Rímska ríša rozvrátená germánskymi kmeňmi.

Sťahovanie národov

Začiatkom piateho storočia tlak Hunov pohol na západ rôzne kmene, čím sa začala epocha známa ako sťahovanie národov. Posledným germánskym kmeňom na našom území boli Longobardi, ktorí v roku 568 ušli pred Avarmi. Na prázdne a opustené priestory koncom piateho a začiatkom šiesteho storočia z východu cez Ponitrie prichádzajú aj na územie Tríbečska slovanské kmene zo Závislia. Prvé osídlenie Slovanov môžeme situovať do lokalít s výskytom starých hradísk. Známa je lokalita Vrch Hora pri Skýcove, priestor dnešného Zámku v Topoľčiankach, Čierny hrad pri Zlatne a iné. Rozmer lokality starovekého slovanského hradu na Vrchu Hora je svedectvom o sídle snáď najvýznamnejšieho slovanského rodu z obdobia rozpadu Veľkej Moravy na jej území.

K vzácnym nálezom z oblasti Tríbečska patrí slovanský meč a zlatý kríž. Z rannoslovanského obdobia pochádza keramika nájdená v priestore kostola v Mankovciach. Na sklonku Veľkej Moravy sa aj na naše územie, napriek krutému prenasledovaniu, rozširuje kresťanstvo. Z tohto obdobia sa zachovala najstaršia stavebná fáza kostola sv. Juraja v Kostol'ňanoch pod Tríbečom, o ktorom môžeme hovoriť ako o predrománskej sakrálnej stavbe. Z I. polovice IX. storočia pochádza aj slovanské pohrebisko a sídlisko v Ladiciach, patriace k strážnej osade, ktorá chránila obchodnú cestu.

Stredovek až po dnešok:

Feudálny uhorský štát

Prvou písomnou historickou správou o tomto kraji je zakladajúca listina svätobeňadického kláštora z roku 1075, v ktorej sa spomína osada Kňažice, dnešné Žitavany. Ďalší historický doklad je z roku 1113, keď osobitnou listinou kráľ Koloman prolognoval zoborskému kláštoru majetky, ktoré tomuto kláštoru daroval prvý uhorský kráľ Štefan I. Neodmysliteľnou udalosťou tohto obdobia je výstavba už spomínaného kostolíka sv. Juraja v Kostol'anoch pod Tríbečom. Najvýraznejšie udalosti ranného obdobia stredoveku Tríbečska sú ovplyvnené a poznačené vpádmi nepriateľských vojsk na územie uhorského kráľovstva. Táto skutočnosť má dopad na civilný život ako aj na správu krajiny. Pri tejto príležitosti je potrebné spomenúť taký historický fakt ako je umiestnenie sídla Tekovskej stolice do Topoľčianok v období rokov 1561-1723. Celá oblasť Tríbečska bola v tom období rozdelená medzi dve mocenské centrá, a to medzi panstvo rodu Forgách z neďalekého hradu Gýmeš (Jelenec) a panstvo rodu Topoľčiankovských z Topoľčianok. Počas celého stredoveku ale aj následne plynúcich obdobiach až po 19.stor. bola história Tríbečska nesmierne bohatá, dramatická, plná zvrátov i strastí. Bolo to obdobie mnohých zápasov o majetky, o moc a správu nad krajinou. Ani oblasť dnešného Tríbečska sa nevyhla vpádu a pôsobenia odbojného Františka Rákocziho II., ktorého vojská práve v Topoľčiankach boli porazené a z krajiny definitívne vytlačené. V tomto období zaznamenávame nástup vplyvu feudálnych cisárskych Habsburgovcov a ich prívržencov aj v našej oblasti. To poznamenalo rozmach architektúry, urbanizmu, remesiel ale aj spoločenského života až po dnes. Týmto však úvahy o Tríbečsku nekončia. Hore spomenuté je iba malý dôkaz o dávnej historickej spolupatričnosti územia s priamym prepojením na perspektívy rozvoja dneška.

Doterajší rozvoj územia

Obce Mikroregiónu TRÍBEČSKO doteraz postupovali v rozvoji svojich území zväčša individuálne. Každá obec má samostatne spracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja svojej obce, pričom tieto dokumenty spĺňajú základné princípy prvky integrovaného a endogénneho prístupu rozvoja územia. Pri spracovaní týchto dokumentov boli využité postupy strategického plánovania a bola zapájaná verejnosť vrátane podnikateľov a neziskových organizácií. Jednotlivé obce sa už v minulosti

uchádzali o podporu z rôznych zdrojov a v regióne boli už podporené viaceré individuálne aj spoločné projekty, a to nielen z domácich dotačných titulov, ale aj z predvstupových, ako aj štrukturálnych fondov EÚ. Preto obce aj región už majú určité skúsenosti z prípravy, ale aj z implementácie úspešných projektov. Spojenie celého územia a vytvorenie verejno-súkromného partnerstva v príprave na prístup Leader je jeho prvým väčším projektom využívajúcim verejné zdroje v procese integrovaného rozvoja.

Zaujímavosti a zvláštnosti územia, typické črty a pod.

Mikroregión Tríbečko disponuje vysokým a hodnotným potenciálom prezentovaným špecifickými prvkami architektúry, prírodného a kultúrneho bohatstva. Medzi typické črty územia a zvláštnosti, ktoré môžu v budúcnosti slúžiť ako zdroj budovania identity územia a môžu podporiť jeho komparatívne výhody, je tradícia organizovania tradičných vinárskych, a poľnohospodárskych podujatí, čo súvisí s tradičným zameraním územia na poľnohospodársku prvovýrobu. Okrem podnikov poľnohospodárskej prvovýroby sa v mikroregióne nachádza Národný žrebčín Topoľčianky, š.p., ktorý je špecializovaným zariadením na chov koní tradičných plemien a patrí medzi významné centrá chovu koní v Európe (chov 550 koní štyroch plemien: Slovenský teplokrvník, Lipican, Shagya Arab a Hucul). V území je tiež vysoké zastúpenie záujmových organizácií zameraných na udržiavanie tradícií a zvykov danej lokality a tiež vysoký potenciál územia spočíva v existencii širokej základne remeselníkov a zručných ľudí. Tento fakt je zdrojom pre tvorbu atraktívneho prostredia nielen pre miestnych obyvateľov, ale aj návštevníkov územia. V obciach sa nachádza viacero unikátnych prvkov. V území mikroregiónu Tríbečko sú to pamiatky ľudovej architektúry, národno-historické a architektonické diela, ale aj archeologické náleziská. (v Topoľčiankach je jeden z najznámejších a najcennejších kaštieľov na Slovensku, v obci Kostolany pod Tríbečom je najstaršia celistvo zachovaná predrománska architektúra na Slovensku - kostolík sv. Juraja so vzácnymi freskami predrománskej architektúry. Tieto zvláštnosti mikroregiónu vytvárajú potenciál pre podporu a rozvoj viacerých foriem cestovného ruchu v území.

3.1.2. Popis prírodných, ľudských, kultúrno-historických, ekonomických, inštitucionálnych a iných zdrojov

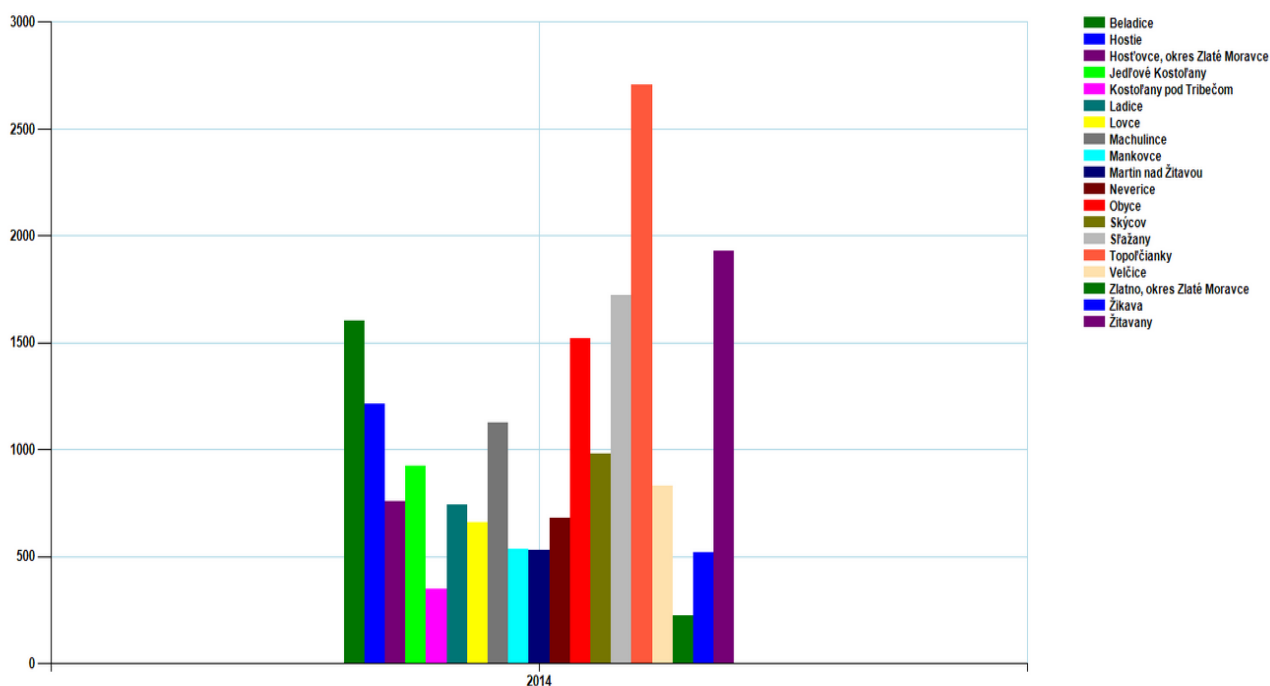
Demografická situácia

Počet obyvateľov, populačné ukazovatele

K základným rozvojovým potenciálom každého regiónu patrí ľudský potenciál. Celkový počet obyvateľov je najjednoduchší a najzákladnejší demografický ukazovateľ, charakterizujúci stav populácie. Poskytuje základný obraz o sile sledovanej populácie a o ľudnatosti územia, na ktorom obyvateľstvo žije a o jeho osídlení.

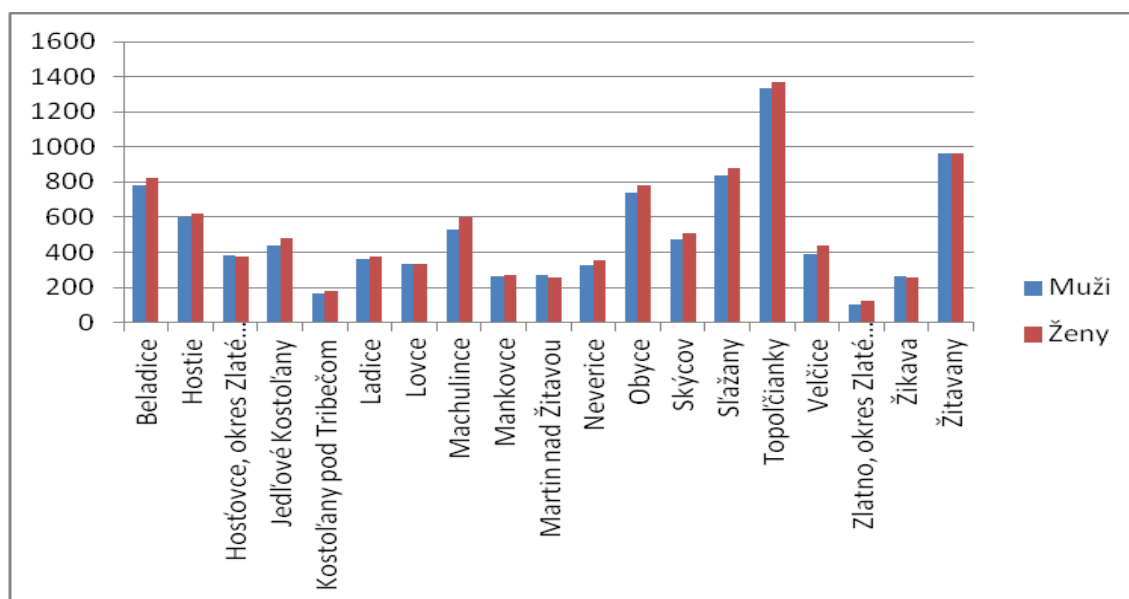
Podľa údajov z roku 2014 v MR TRÍBEČSKO bolo zaznamenaných celkom **19 543 obyvateľov**, pričom prevažuje ženská zložka nad mužskou a to 51,09 % podielom. Tento fakt je spôsobený predovšetkým vyšším podielom žien v poproduktívnom dôchodkovom veku, tento podiel činí až 64,39%. Populácia mikroregiónu predstavuje 45,9 % obyvateľov z celkovej populácie Zlato-moraveckého okresu.

Graf 3.1.2.1 Zastúpenie počtu obyvateľov v Mikroregióne Tríbečsko

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Graf 3.1.2.2 Zastúpenie počtu mužskej a ženskej zložky

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Ak porovnáme vekové zloženie obyvateľov Mikroregiónu Trábečko s okresnou úrovňou, hodnoty všetkých vekových kategórií obyvateľov sa približujú k hodnotám okresnej úrovne. V mikroregióne žije len o 0,47% menej predproduktívnych obyvateľov v porovnaní s okresnými hodnotami detskej zložky populácie. Na území MR žije o 0,63% viac produktívnych obyvateľov ako v Zlatomoraveckom okrese a o 1,1% viac obyvateľov v dôchodkovom veku. V porovnaní so samotným okresným mestom Zlaté Moravce je zastúpenie vekových štruktúr obyvateľstva Mikroregiónu Trábečko nepriaznivejšie.

Obce Kostolany pod Tribečom a Zlatno patria do veľkostnej skupiny malých obcí – do 500 obyvateľov. Hostovce, Jedľové Kostolany, Ladice, Lovce, Mankovce, Martin nad Žitavou, Neverice, Velčice a Žikava sa radia do veľkostnej skupiny obcí od 500 do 1000 obyvateľov. Obce, v ktorých žije viac ako 1000 a menej ako 2000 obyvateľov je v mikroregióne sedem – Beladice, Hostie, Machulince, Obyce, Skýcov, Sľažany, Žitavany. Obec Topolčianky patrí do kategórie väčších obcí s počtom obyvateľov od 2000 do 5000 (tabuľka 9).

Tabuľka 9: Zastúpenie obcí v mikroregióne podľa veľkostných kategórií

Počet obyvateľov	Počet obcí	Obce Mikroregión Triečsko
<i>Menej ako 500</i>	2	Kostoľany pod Tribečom, Zlatno
<i>500 - 1000</i>	9	Host'ovce, Jedľové Kostoľany, Ladice, Lovce, Mankovce, Martin nad Žitavou, Neverice, Velčice, Žikava
<i>1000 - 2000</i>	7	Beladice, Hostie, Machulince, Obyce, Skýcov, Sľažany, Žitavany
<i>Viac ako 2000</i>	1	Topoľčianky

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Hustota obyvateľov v jednotlivých obciach mikroregiónu je vzhľadom na rôznu veľkosť katastrálnych území a počet miestnych obyvateľov značne odlišná. Hustota osídlenia celého mikroregiónu k 31.12.2014 bola 69 obyvateľov na km². Najhustejšie sú obývané Mankovce, kde priemerná hustota dosahuje hodnotu 125 obyvateľov na km². Najredšie osídlenie je v obci Zlatno, v tejto obci žije len 14 obyvateľov na km² (tabuľka 10).

Tabuľka 10: Hustota obyvateľov v obciach MR TRIEČSKO v roku 2014

Obec	Počet TBO	Výmera v km ²	Hustota v ob./km ²
<i>Beladice</i>	1 603	22,41	71,54
<i>Hostie</i>	1 214	28,17	43,10
<i>Host'ovce</i>	757	16,24	46,61
<i>Jedľové Kostoľany</i>	922	27,29	33,78
<i>Kostoľany/Triečom</i>	349	22,12	15,78
<i>Ladice</i>	741	11,65	63,61
<i>Lovce</i>	661	10,19	64,88
<i>Machulince</i>	1 126	4,24	126,23
<i>Mankovce</i>	535	4,33	121,65
<i>Martin nad Žitavou</i>	527	9,42	119,52
<i>Neverice</i>	680	5,96	114,10
<i>Obyce</i>	1 521	31,27	48,64
<i>Sľažany</i>	1 719	25,23	38,88
<i>Skýcov</i>	981	16,27	105,63
<i>Topoľčianky</i>	2 705	26,33	102,75
<i>Velčice</i>	829	34,70	23,89
<i>Zlatno</i>	225	11,29	19,93
<i>Žikava</i>	518	15,37	33,70
<i>Žitavany</i>	1 930	18,20	106,03
Mikroregión	19 543	340,69	57,36

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Tabuľka 11: Porovnanie populácie okresnej úrovne s populáciou Mikroregiónu Trábečko v roku 2014

Kategória	Okres ZM		ZM		MR Trábečko	
	absolútne	v %	absolútne	v %	absolútne	v %
<i>Spolu</i>	41 180	100,00	11 855	100,00	19 543	100,00
<i>Muži</i>	20 167	48,97	5 733	48,4	9 558	48,91
<i>Ženy</i>	21 013	51,03	6 122	51,6	9 985	51,09

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Tabuľka 12: Štruktúra populácie územia podľa produktívnosti a ekonom. aktivity

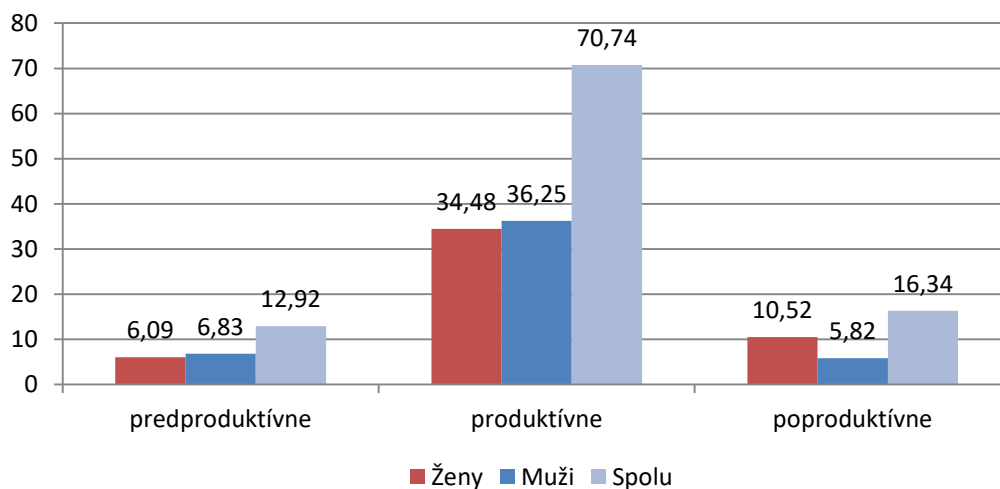
Región	Obyvat. celkom	0-14 rokov			15-64 rokov			65 a viac rokov	Index star-nutia
		Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu		
Mikroreg. Trábečko	19 543	1 335	1 190	2 525	7 086	6 739	13 825	3 193	126

Zdroj: www.statistics.sk

Z pohľadu *produktívnosti* obyvateľstva, z celkovej populácie vo vekovej kategórii 0 - 14 je zastúpených 12,92% obyvateľstva, v kategórii 15 - 64 (produktívny vek) je zastúpených 70,74% obyvateľstva a nad 65 rokov (postproduktívny vek) 16,34% obyvateľstva. Podľa tejto vekovej štruktúry možno dané územie považovať za regresívny typ sídla, nakoľko v počte obyvateľov prevláda poproduktívna zložka populácie nad detskou s indexom starnutia 126. (Tabuľka 12) Ide teda o stagnujúci vývoj, čo je z hľadiska reprodukčných procesov pomerne nepriaznivé. Do budúcnosti sa v obciach Mikroregiónu Trábečko teda dá predpokladať negatívny demografický vývojový trend. Všetky obce v mikroregióne majú regresívne demografické charakteristiky s prevládajúcim počtom obyvateľov v dôchodkovom veku v porovnaní s detskou zložkou populácie.

Vekové zloženie obyvateľstva je výsledkom súčasnej pôrodnosti a úmrtnosti ako aj reprodukčných procesov z minulosti. Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia závisí od pohlavnej štruktúry živonarodených detí, od úmrtnosti podľa pohlavia, od migračných pohybov a aj vonkajších účinkov. Veková štruktúra obyvateľstva závisí od natality, úmrtnosti a migračných pohybov.

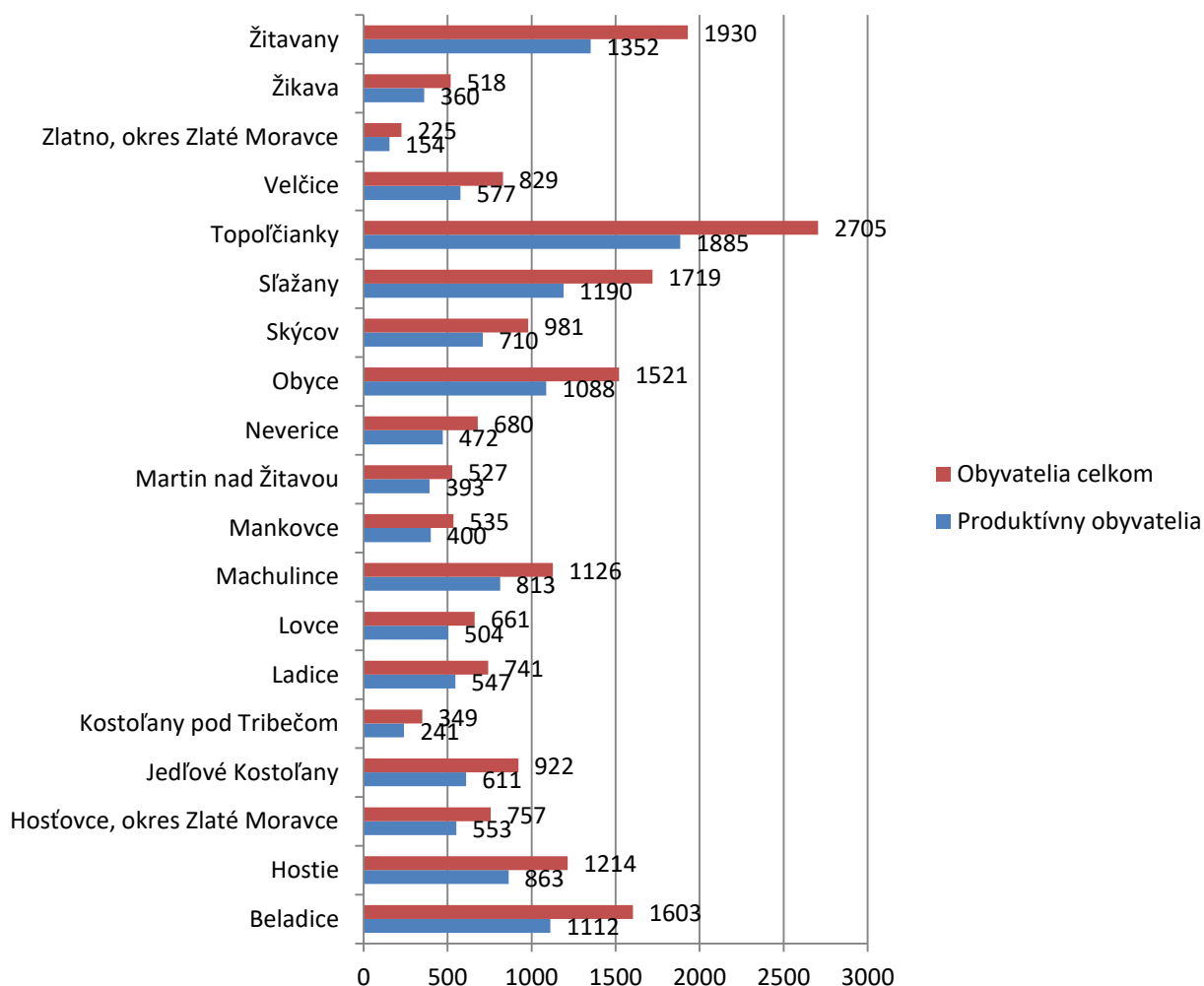
Graf 3.1.2.3 Veková štruktúra obyvateľov MR TRÍBEČSKO k 31.12.2014

Zdroj: Tabuľka 12

Najviac produktívnych obyvateľov v porovnaní s ostatnými vekovými kategóriami miestnej populácie žije v Lovciach (76,25%), Mankovciach (74,77%) a Martine nad Žitavou (74,57%). V týchto obciach počet produktívnych obyvateľov percentuálne prevyšuje počet produktívnych obyvateľov v rámci Zlatomoraveckého okresu.

Graf 3.1.2.4 Pomer produktívnych obyvateľov k počtu obyvateľov Mikroregiónu Triečsko

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Najvyššie zastúpenie obyvateľov v dôchodkovom veku je v obci Kostoľany pod Triečom (31,44%). Veková štruktúra žien je nepriaznivejšia ako veková štruktúra mužov. Kým v ženskej populácii mikroregiónu je o 8,67% viac dôchodkýň ako detskej ženskej zložky populácie, u mužov sú obidve vekové kategórie takmer vyrovnané (tabuľka 12). Najstaršia populácia v rámci Mikroregiónu Triečsko žije v obciach Kostoľany pod Triečom (45,5 rokov) a Zlatno (44,9 rokov), naopak najmladšia populácia v rámci mikroregiónu je v obciach Hostovce (37,7 rokov) a Lovce (37,8 rokov), (tabuľka 13).

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Z hľadiska ekonomickej aktivity je v mikroregióne podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva v pomere k trvalo bývajúcim obyvateľom relatívne priaznivý - 70,74%.

Ak porovnáme tento údaj s podielom ekonomicky aktívneho obyvateľstva v Nitrianskom kraji, je tento podiel nižší o 1%. Rozdiel týchto ukazovateľov v porovnaní so Zlato-moraveckým okresom je 0,3%. Podiel ekonomicky aktívnej časti - ženskej zložky v rámci Mikroregiónu Trábečko vykazuje lepšie výsledky oproti výsledkom za celý Nitriansky Kraj a to následne o 1,5%.

Tabuľka 13: Podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva v roku 2014

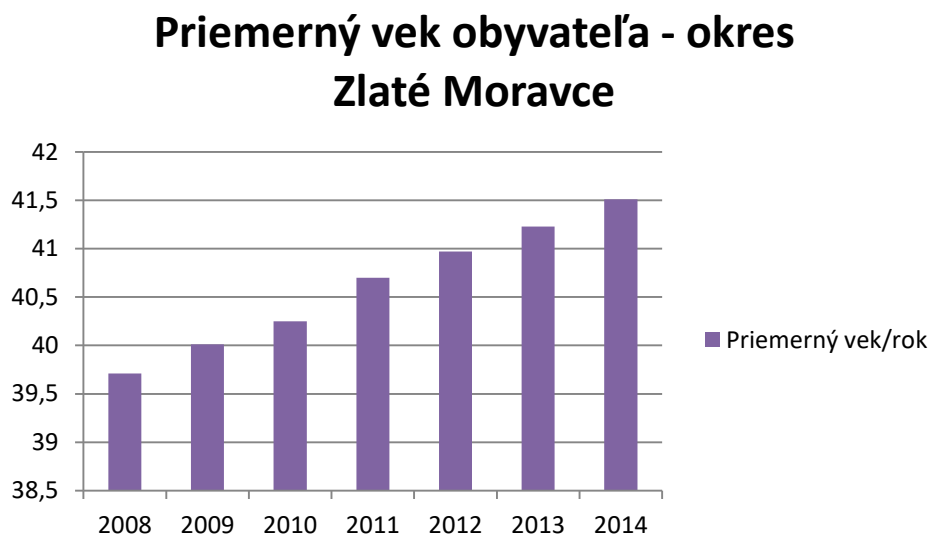
	Trvale bývajúce obyvateľstvo			ŽENY V %	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo			ŽENY V %	EAO V %
	Spolu	Muži	Ženy		Spolu	Muži	Ženy		
NR kraj	684 922	332 789	352 133	51,40	491 127	247 202	243 925	47,30	71,7
Okres	41 127	20 155	20 972	51,00	29 231	14 988	14 243	48,70	71,0
Trábečko	19 543	9 558	9 985	51,09	13 825	7 086	6 739	48,80	70,7

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Trendy vo vývoji jednotlivých vekových kategórií

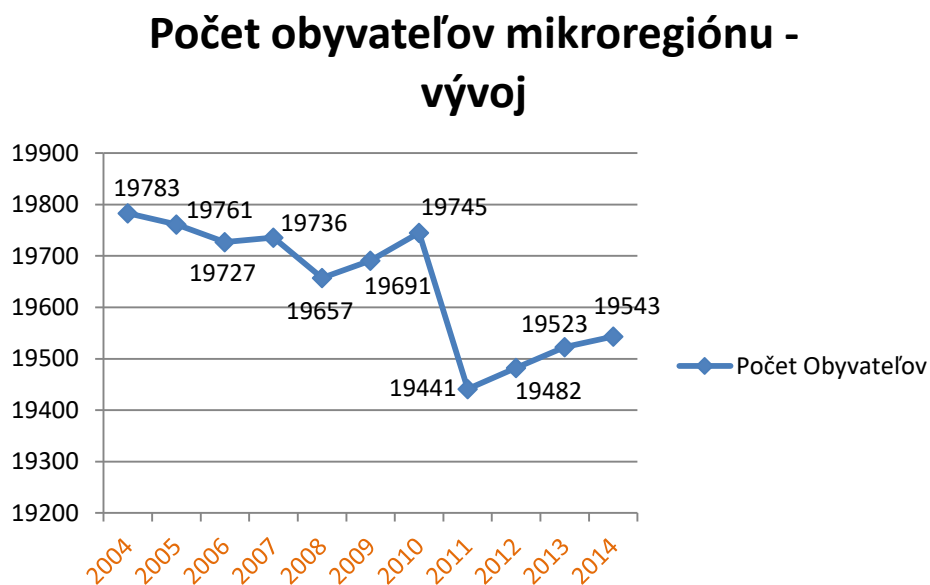
V časovom horizonte rokov 2004 až 2014 bol v obciach Mikroregiónu Trábečko zaznamenaný mierny pokles počtu obyvateľstva. Kým v roku 2004 na území mikroregiónu žilo 19 783 obyvateľov, o desať rokov neskôr ich bolo iba 19 543, čo predstavuje pokles o 1,2%. (graf 3.1.2.6) . Populácia mikroregiónu začína dosahovať trend západoeurópskeho typu populácie, t.j. narastá podiel obyvateľstva produktívneho a stagnuje, resp. rastie podiel poproduktívneho obyvateľstva. Je možné pozorovať pokles vekovej skupiny 0 - 14 ročných a nárast v ostatných vekových kategóriách. Vplyvom úbytku detskej zložky populácie a rastom početnosti osôb v produktívnom veku sa ďalej zvyšuje aj priemerný vek žijúcich obyvateľov (graf 3.1.2.5).

Graf 3.1.2.5 Priemerný vek obyvateľa v r. 2008-2014

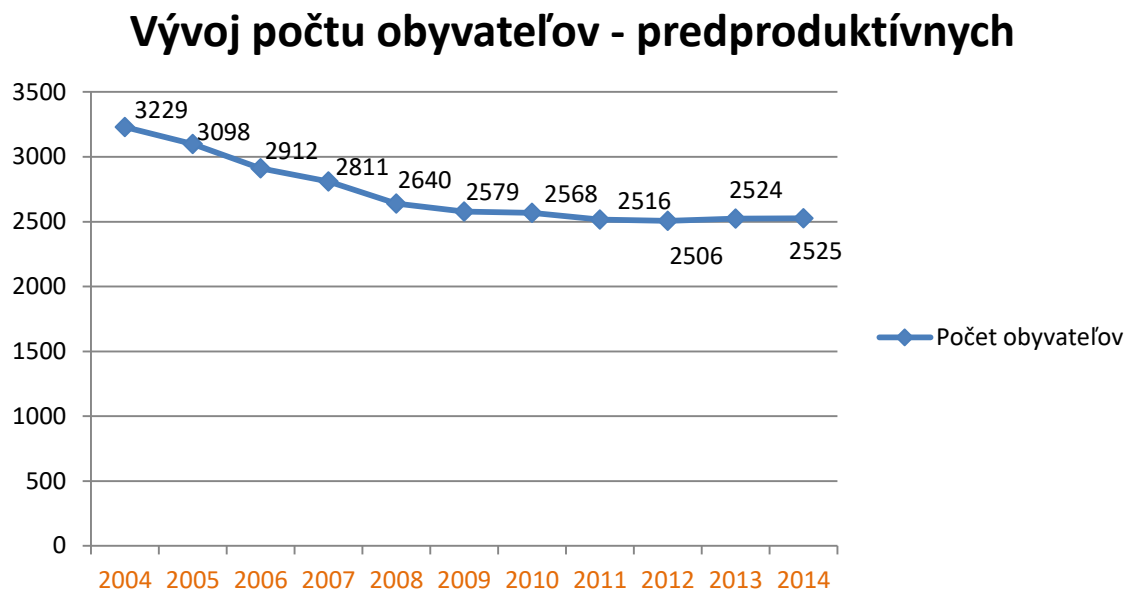
Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Graf 3.1.2.6 Vývoj počtu obyvateľov MR TRÍBEČSKO v r. 2004 – 2014

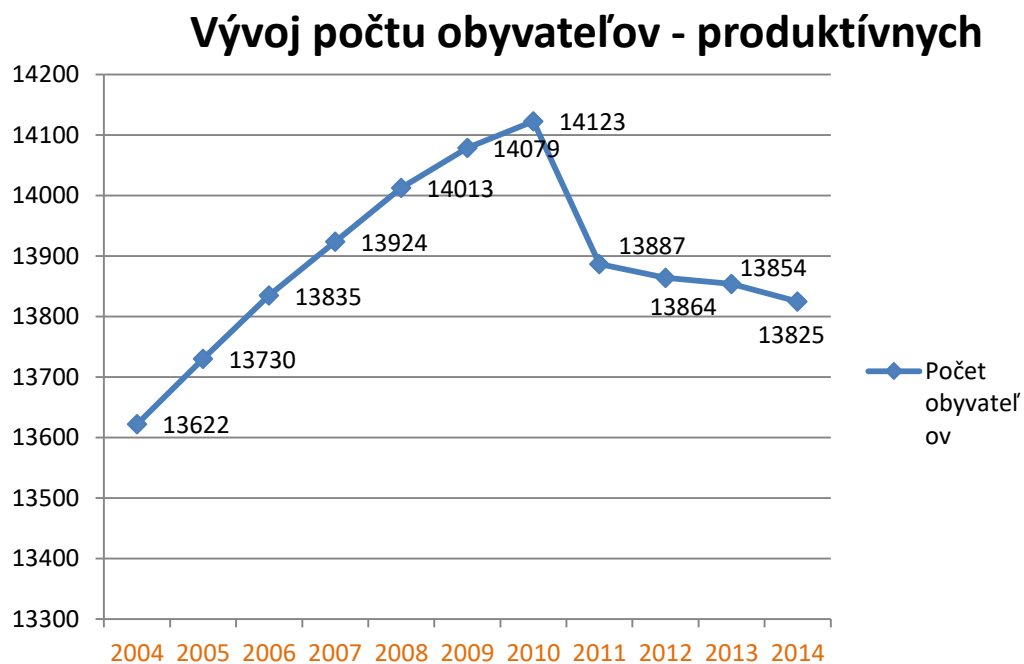
Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Graf 3.1.2.7 Vývoj počtu obyvateľov predproduktívnych v Mikroregióne Trábečko v r. 2004 – 2014

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Graf 3.1.2.8 Vývoj počtu obyvateľov produktívnych v Mikroregióne Trábečko v r. 2004 – 2014

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Graf 3.1.2.9 Vývoj počtu obyvateľov poproduktívnych v Mikroregióne Trábečko v r. 2004 – 2014

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Trendy v demografických pohyboch, ich príčiny

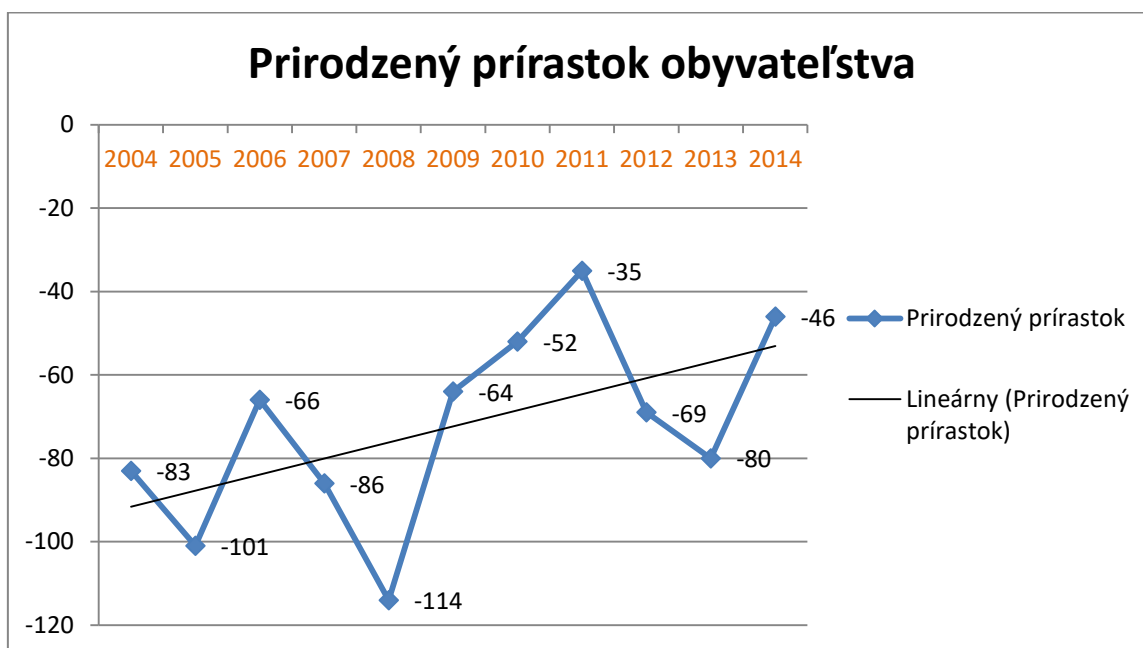
Prirodzený prírastok ako výsledok reprodukcie obyvateľstva, ktorý predstavuje rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých obyvateľov, má v poslednej dekáde dlhodobo rastúcu tendenciu. Z hľadiska pôrodnosti a úmrtnosti bol za posledných desať rokov v regióne zaznamenaný úbytok obyvateľov, nakoľko hodnoty prirodzeného prírastku dosahujú vo všetkých desiatich rokoch mínusové hodnoty. Najviac detí sa v obciach narodilo v roku 2009 a 2014, najnižšia pôrodnosť bola v obciach zaznamenaná v roku 2004 a 2007. Úmrtnosť dosahovala najvyššie hodnoty v roku 2008, najmenej ľudí zomrelo v roku 2006. Celkovo možno konštatovať, že hodnoty prirodzeného úbytku majú kolísavý charakter. (tabuľka 14, graf 2.3.6)

Tabuľka 14: Prirodzený prírastok obyv. MR TRÍBEČSKO v rokoch 2004 –2014

Kategória	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Živonarodení (Osoba)	136	141	137	131	149	172	169	167	159	160	172
Zomretí (Osoba)	219	242	203	217	263	236	221	202	228	240	218
Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	-83	-101	-66	-86	-114	-64	-52	-35	-69	-80	-46

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Graf 2.3.6 Prirodzený prírastok obyvateľov MR TRÍBEČSKO v rokoch 2004-2014

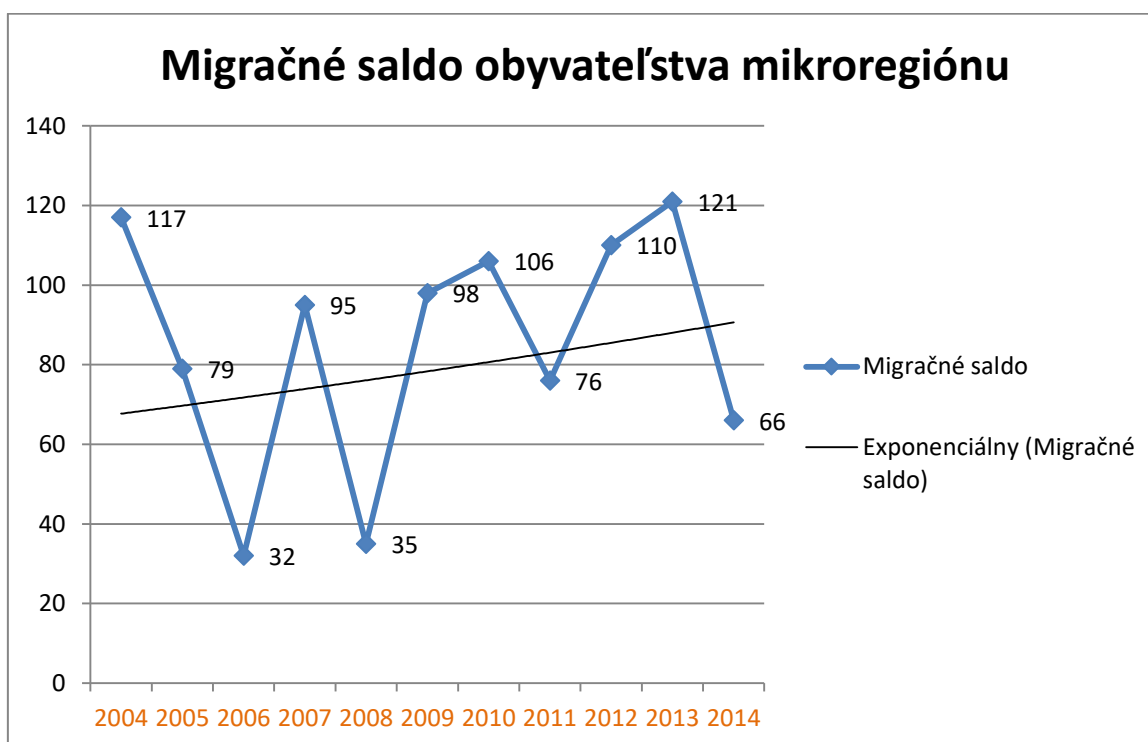

Zdroj: www.statistics.sk, 2015

Migračné saldo dosahuje za poslednú dekádu kladné hodnoty. Najvyššia imigrácia obyvateľov do mikroregiónu bola zaznamenaná v rozmedzí rokov 2003 až 2005 a 2007 až 2008. Tento pozitívny trend v migrácii možno pripísať hlavne výhodnej geografickej polohe obcí a blízkosti okresného rozvojového pólu – mesta Zlaté Moravce, ako aj narastajúcemu počtu podnikateľských subjektov v obciach a s tým súvisiacimi novými pracovnými príležitosťami. V súčasnosti je v území zaznamenaný trend návratu ľudí na vidiek, nielen mladých ľudí a rodín s deťmi, ktorí opúšťajú sídliská a sťahujú sa do obcí s únosnou dostupnosťou do okresného mesta, ale aj starších obyvateľov, ktorí sa

vracajú do svojich rodných dedín. (tabuľka 14, graf 2.3.7) V roku 2008 bola najvyššia imigrácia zaznamenaná v obciach Beladice (15), Hostie (15), Žitavany (15). Obce sa v maximálnej miere snažia vytvárať miestnym obyvateľom ideálne podmienky na bývanie a život. Najmä výstavbou nových nájomných bytov a prípravou pozemkov a infraštruktúry na IBV.

Graf 2.3.7 Migračné saldo obyvateľstva MR TRÍBEČSKO v rokoch 2004- 2014

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

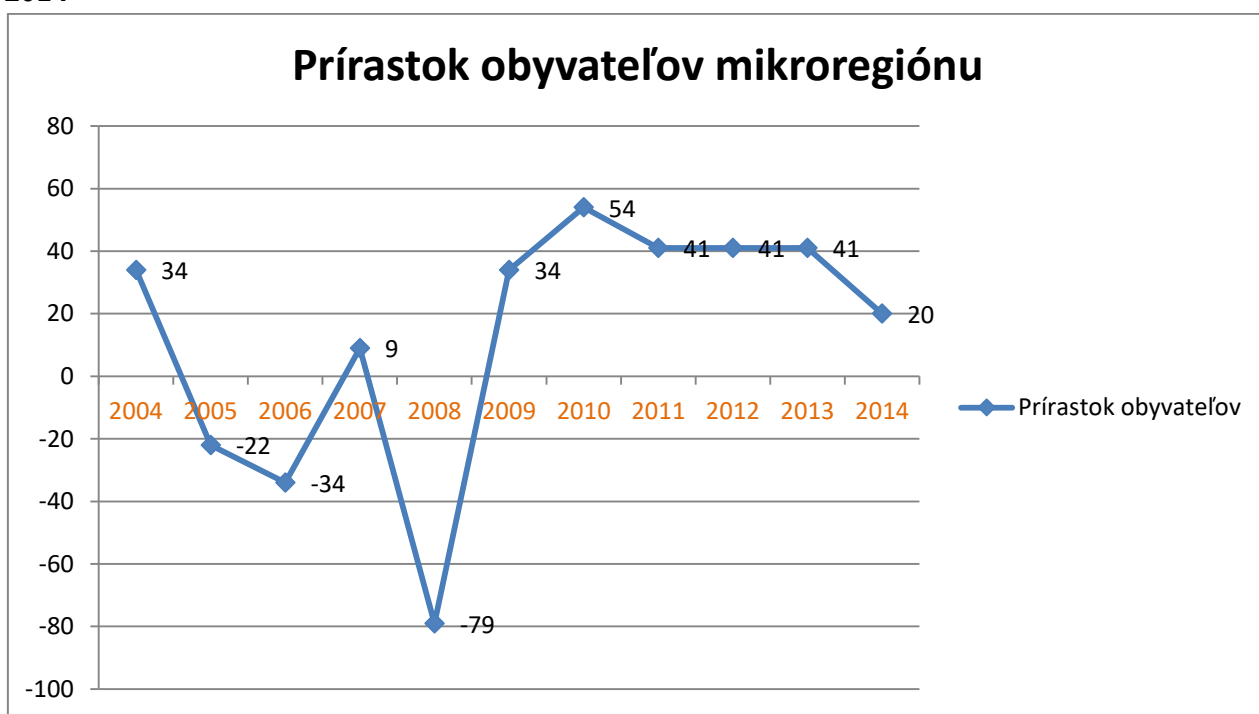
Hodnoty celkového prírastku dosahujú v poslednej dekáde až v deviatich rokoch pozitívne hodnoty s klesajúcim charakterom, a to najmä vďaka pozitívnej migrácii. Tento pozitívny trend možno predpokladať aj do budúcnosti. (tabuľka 15, graf 2.3.8)

Tabuľka 15: Celkový prírastok obyv. MR TRÍBEČSKO v rokoch 2004 –2014

Kategória	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prírodný prírastok obyvateľstva (Osoba)	-83	-101	-66	-86	-114	-64	-52	-35	-69	-80	-46
Migračné saldo (Osoba)	117	79	32	95	35	98	106	76	110	121	66
Celkový prírastok	34	-22	-34	9	-79	34	54	41	41	41	20

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Graf 2.3.8 Celkový prírastok/úbytok obyv. MR TRÍBEČSKO v rokoch 2004-2014

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva

Z hľadiska národnostného zloženia je možné považovať územie za etnograficky homogénne, nakoľko podľa údajov uvedených v tabuľke 16 podiel slovenskej národnosti tvorí 94,93%. K maďarskej národnosti sa hlási 1,49% obyvateľov, skupinu rómskej národnosti predstavuje 0,02% obyvateľov. Veľmi nízke zastúpenie majú obyvatelia ďalších národností: českej, poľskej a ukrajinskej.

Tabuľka 16: Národnostné zloženie obyvateľstva v riešenom území

Národnosť	Počet	%
Slovenská	18 376	94,93
Maďarská	289	1,49
Rómska	5	0,02
Ruská	7	0,04
Ukrajinská	8	0,04
Nemecká	5	0,02
Poľská	6	0,03
Česká	78	0,40
Srbská	1	0,01
Iná	17	0,09
Nezistená	566	2,93
Spolu	19 358	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Vierovyznanie

Z hľadiska vierovyznania v území na 87,68% prevláda rímskokat. vierovyznanie. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria občania hlásiaci sa k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, čo predstavuje 0,65%. Svoje zastúpenie tu majú gréckokatolíci (0,07%). Na základe údajov uvedených v tabuľke 17 je bez vyznania 4,62% obyvateľov. Výrazné zastúpenie obyvateľov evanjelického vierovyznania je v Nevericiach a Topoľčiankach.

Tabuľka 17: Religiózna štruktúra obyvateľov v riešenom území

Vierovyznanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	16 973	87,68
Gréckokatolícka cirkev	13	0,07
Pravoslávna cirkev	18	0,09
Evanjelicá cirkev augsburského	127	0,65
Reformovaná kresťanská cirkev	9	0,05
Evanjelicá cirkev metodistická	6	0,03
Apoštolská cirkev	2	0,01
Starokatolícka cirkev	1	0,01
Cirkev československá husitská	3	0,02
Cirkev adventistov siedmeho dňa	3	0,02
Kresťanské zbory	19	0,10
Ústredný zväz žid. nábož. obcí	2	0,01
Cirkev bratská	5	0,02
Nábož. spoločnosť Jehovovi svedkovia	17	0,08
iné	164	0,85
Bez vyznania	894	4,62
Nezistené	1 102	5,69
Spolu	19 358	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

Prehľad zručností obyvateľstva

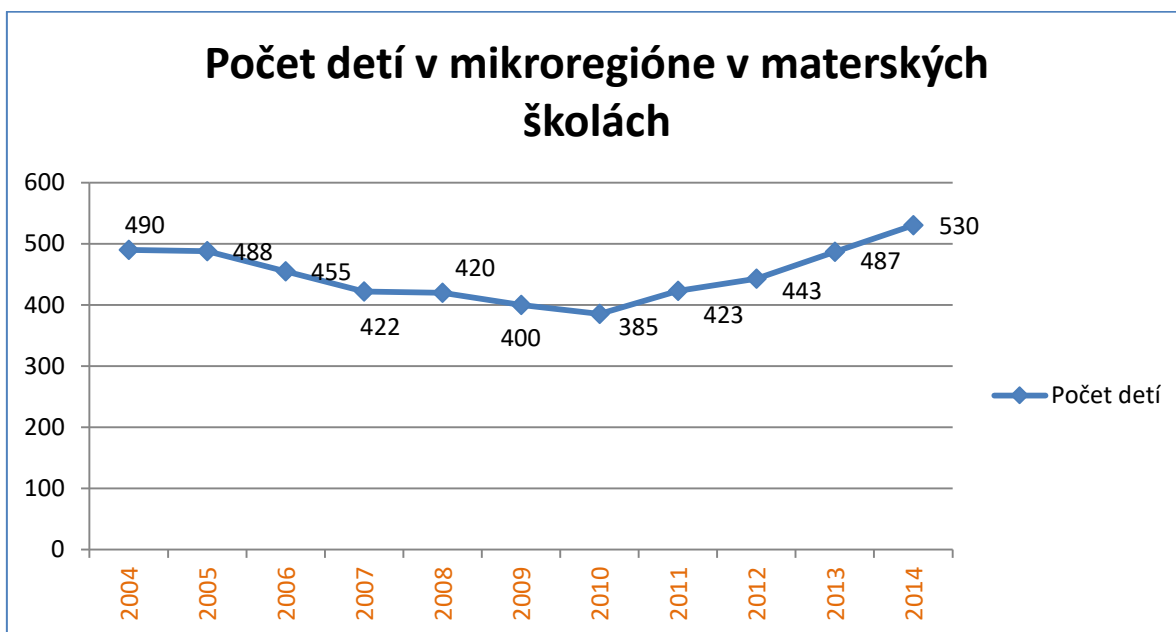
V Mikroregióne TRÍBEČSKO žije viacero ľudí, ktorí sa venujú remeselnej činnosti, alebo rozvíjajú svoje zručnosti. Najviac remeselníkov a zručných ľudí nájdeme v Topoľčiankach, Martine nad Žitavou a Sľažanoch. Zruční ľudia a remeselníci sa nachádzajú takmer v každej z obcí mikroregiónu. V týchto obciach sa podarilo zachovať miestnym obyvateľom niektoré tradičné remeslá a zvyklosti, ale ľudia si v území postupom času nadobudli a osvojili aj niektoré modernejšie zručnosti. Medzi tradičné remeslá, ktoré sa v území zachovali patrí paličkovanie, košíkarstvo, rezbárstvo, stolárska výroba, perníkárstvo, výroba cukroviniek, a medovníkov, výroba produktov z medu. V obciach však žijú aj ľudia, ktorí sa venujú fotografovaniu, maľovaniu, sochárstvu, kamenárstvu a reštaurátorstvu. Remeselníci svojimi výrobkami oslovujú nielen obyvateľov z obcí mikroregiónu a blízkeho okolia, ale svojou prácou prezentujú verejno-súkromné partnerstvo aj v zahraničí.

2.4 Popis spoločenských, inštitucionálnych, kultúrnych a historických zdrojov

Pre deti bývajúce v obciach územia Tríbečsko slúži 23 materských škôl, pričom v obciach Topoľčianky, Beladice, Žitavany a Sľažany sú zastúpené dve materské školy. V súčasnosti uvedené materské školy navštevuje 472 detí. Najmenej detí v rámci celého územia je v materských školách v Kostol'anoch pod Tríbečom, v Mankovciach a v Martine nad Žitavou. Len vo väčších obciach je počet detí v materských školách vyšší. Vývoj počtu detí v materských školách nie je priaznivý, za posledných sledovaných 10 rokov predstavuje pokles o viac ako 18,5% (graf 2.4.1). V rámci 19 obcí je základné školstvo zastúpené 17 základnými školami. V obciach Beladice, Topoľčianky, Sľažany, Obyce, Jedľové Kostol'any, Skýcov fungujú plne organizované základné školy, v ostatných základných školách žiaci navštevujú len I. stupeň vyučovania. Materiálne – technické zabezpečenie škôl je na rôznej úrovni, v prevažnej väčšine stav školských budov a objektov nevyhovuje súčasným potrebám. Mnohé z uvedených škôl sa aktívne zapájajú do projektov. Ide predovšetkým o projekty Otvorená škola, Zdravá škola, Infovek a mnohé ďalšie. Výrazne aktívna je základná škola v Topoľčiankach, ktorá realizuje i vlastné rozvojové zámery. Príkladom je vybudovanie viacúčelového športového ihriska zo sponzorských prostriedkov. Vo všetkých základných školách majú žiaci možnosť rozvíjať svoje vedomosti a zručnosti v rôznych záujmových krúžkoch. Väčšina objektov základných škôl nie je vo vyhovujúcom technickom stave

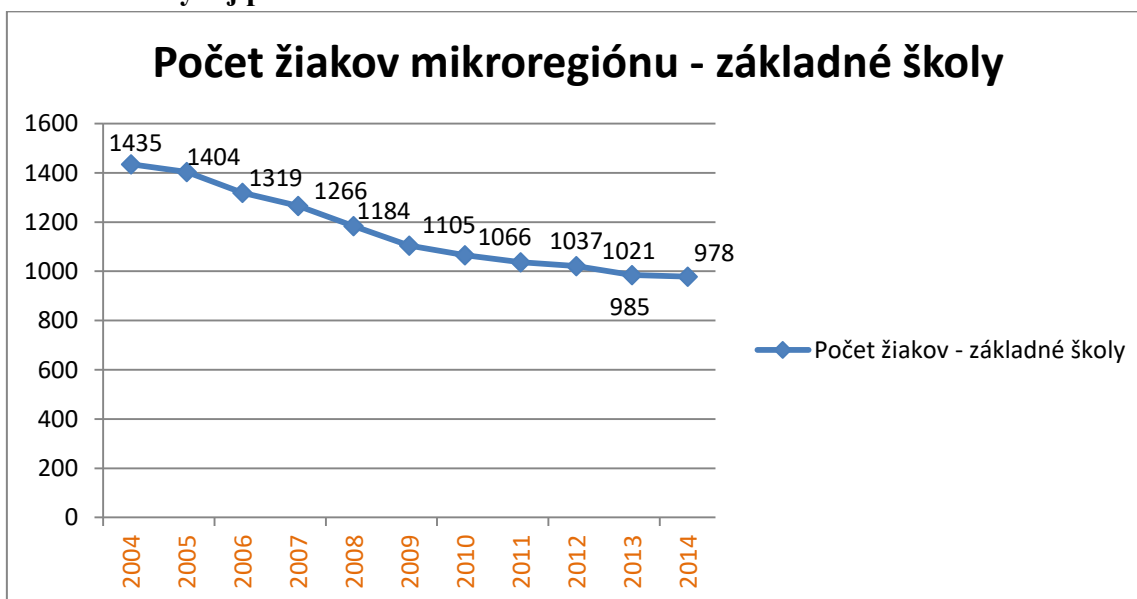
a v niektorých prípadoch sú v nežiadúcom stave školské športové areály. Na zachovanie činnosti škôl má veľký vplyv počet žiakov navštevujúcich tieto školy. V školskom roku 2009/2010 základné školy navštevovalo 1325 žiakov. Pokles počtu žiakov od roku 2001 o viac ako 31,3 % kopíruje stav poklesu natality (graf 2.4.1).

Graf 2.4.1 Vývoj počtu žiakov na MŠ v MR TRÍBEČSKO

Zdroj: ZŠ a MŠ v MR TRÍBEČSTVO, 2015

Graf 2.4.2 Vývoj počtu žiakov na ZŠ v MR TRÍBEČSKO

Zdroj: ZŠ a MŠ v MR TRÍBEČSTVO, 2015

Infraštruktúra a miestne služby

Zdravotnícke zariadenia tvorí zdravotné stredisko v obci Topoľčianky, Obyce, Sľažany a Beladice. Ostatné zdravotné služby a zároveň komplexná zdravotná starostlivosť pre obyvateľov územia sú dostupné len v meste Zlaté Moravce. Poskytovanie **sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb** v rámci celého územia je zabezpečované prostredníctvom 1 sociálneho zariadenia, ktorým je tradičný domov dôchodcov v Machulinciach, pod zriaďovateľskou pôsobnosťou Vyššieho územného celku Nitra. Domov dôchodcov bol otvorený na jeseň roku 2008 a pre obyvateľov má k dispozícii 16 lôžok. Okrem spomínaných zariadení 6 obcí prevádzkuje opatrovateľskú službu a zároveň poskytuje a zabezpečuje roznos stravy pre starších obyvateľov. **Priestory občianskej vybavenosti** spĺňajú potreby a zodpovedajú požiadavkám kladeným na občiansku vybavenosť a objekty zväčša vyhovujú riešením aj polohou v obciach. Občianska vybavenosť sa nachádza prevažne v centre sídiel a zodpovedá požiadavkám obyvateľstva. Niektoré objekty občianskej vybavenosti sú využité nedostatočne a samospráva v budúcnosti plánuje ich rekonštrukciu a zmenu pôvodného funkčného využitia. V mikroregióne sa nachádza široká škála **športových zariadení**. V obciach MR sa nachádza 21 futbalových ihrísk, 16 detských ihrísk, 11 posilňovní, 9 športových areálov a 2 štadióny. V obciach môžeme nájsť tiež saunu, 10 tenisových kurtov, 4 fitness centrá a taktiež jednu dostihovú dráhu. (tabuľka 18)

Tabuľka 18: Sociálna infraštruktúra a občianska vybavenosť v MR TRÍBEČSKO

ŠPORTOVÉ ZARIADENIA					
Futbal. ihrisko	Detské ihrisko	Telocvična	Strelnica	Posilňovňa	Dostih. dráha
21	16	4	4	11	1
Športový areál	Športová hala	Štadión	Fitness centrum	Sauna	Turistická rozhľadňa
9	2	2	4	4	2
Motokárová dráha	Kolkáreň	Bazén	Tenisový kurt	Parkúr	Multifunkčné ihrisko
1	0	3	10	2	4

ZDRAVOTNÍCKE ZARIADENIA		
Zdravotné stredisko	Lekár	Lekáreň
4	10	4
ZARIADENIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB		
Domov dôchodcov	Opatrovateľská služba	
1	6	
INÉ SPOLOČENSKÉ ZARIADENIE A VYBAVENOSŤ		
Amfiteáter 5		

Zdroj: Ocú MR TRÍBEČSKO, 2015

Na území MR TRÍBEČSKO je zriadených a svoju činnosť vykonáva **106 záujmových organizácií**, v ktorých je združených 5004 obyvateľov mikroregiónu, čo je takmer 25,46% z celkového počtu obyvateľov mikroregiónu. Najviac kultúrnych, spoločenských a športových organizácií je v obciach Topoľčianky, Obyce, Skýcov, Hostie a Sľažany. Najsilnejšiu členskú základňu majú združenia v obciach Topoľčianky a Obyce. V obciach mikroregiónu funguje 15 poľovníckych združení, 14 miestnych organizácií Jednoty dôchodcov, 10 miestnych organizácií Slovenského červeného kríža, 14 športových združení a telovýchovných jednôt, 1 kynologický klub, 9 dobrovoľných hasičských zborov, 16 občianskych združení a v neposlednom rade 13 folklórnych skupín, ktoré udržiavajú bohaté kultúrne tradície mikroregiónu (tabuľka 19).

Tabuľka 19: Záujmové organizácie v MR TRÍBEČSKO

TYP ZÁUJMOVEJ ORGANIZÁCIE	POČET	POČET ČLENOV
Jednota dôchodcov Slovenska	14	1 232
Miestne spolky Slovenského červ. kríža	10	1 030
Folklórne súbory	13	263
Dobrovoľný hasičský zbor	9	373
Poľovnícke združenia	15	562
Kynologický klub	1	7

Chovateľské zväzy	7	177
Občianske združenia	16	271
Športové kluby	14	824
Organizácie žien	3	156
Mládežnícke organizácie	4	109
MR Tribečsko	106	5 004

Zdroj: Ocú MR TRIBEČSKO, 2015

Z celej plejády spoločensky aktívnych obcí v rámci celého územia určitý profil rôznorodosti prezentuje nižšie uvedený výber týchto organizácií:

- Združenie Ladických vinohradníkov
- Slovenský skauting, 41. zbor T.G. Masaryka v Topoľčiankach
- Šachový klub Topoľčianky a Jednota dôchodcov Topoľčianky
- Traditional club v Topoľčiankach
- Klub slovenských turistov v Sľažanoch
- Dychová hudba Skýcovanka a Občianske združenie Neboj sa Skýcov
- Občianske združenie Bukovinka v Obyciach
- Dychová hudba Hostianka
- OZ Rozkoše v Zlatne
- Dychová hudba Žikavanka
- Telovýchovná jednota Úspech v Beladiciach
- Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Lovciach
- Dobrovoľný hasičský zbor v Nevericiach
- Telovýchovná jednota Velčice
- MK spolok Slovenského červeného kríža v Žitavanoch
- Obecný futbalový klub Host'ovce
- MK Slovenský orol Machulince
- Poľovnícka spoločnosť Hôrka v Mankovciach
- Folklórny súbor Turňa a OZ Kamenec v Jedľových Kostofanoch

Výber kultúrno spoločenských podujatí v TRIBEČSKU

1. Obec Jedľové Kostol'any - GAJDOŠSKÉ FAŠIANGY, mesiac február
2. PO STOPÁCH ZAŠLEJ SLÁVY OBYCKO KOSTOLIANSKO
HOSTIANSKÝCH BANÍKOV, Turistický pochod po náučnom chodníku +
výchovno-kultúrny program
3. obec Obyce - PODINOVECKÉ SLÁVNOSTI, folklórny festival v Obyciach
4. Obec Topolčianky - ZÁMOCKÉ KULTÚRNE LETO TOPOLEČIANKY,
kultúrny festival, mesiac júl – august
5. Škapuliarská púť ku KARMELSKEJ PANNE MÁRII, Topolčianky, mesiac júl
6. Obec Hostie - MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL DYCHOVÝCH HUDIEB,
amfiteáter Hostie
7. Obec Sľažany - JARNÝ VÝSTUP NA VELKÝ LYSEC, mesiac september
8. Obec Ladice - OBERAČKOVÉ SLÁVNOSTI, mesiac september.
9. Obec Velčice - PÚŤ KRÁLOVNÁ TRIBEČSKÁ, mesiac september.
10. Obec Machulince - MACHULINSKÁ DVADSIATKA, Cestný beh

2.5 Domový a bytový fond

Charakter typického vidieckeho územia z existujúceho domového a bytového fondu Tríbečska odzrkadľuje práve vysoký percentuálny podiel rodinných domov (96,2%). Z celkového počtu rodinných domov je 18,1% neobývaných. Značne vysoké percento neobývaných domov je v obciach Jedľové Kostol'any (38,5%) a Kostol'any pod Tríbečom (30,5%). Vysoký podiel neobývaných domov je zaznamenaný i v obci Zlatno a to 27,6%. V skutočnosti sú tieto trvale neobývané domy v uvedených obciach využívané na rekreáciu a to do takej miery, že v súčasnosti je veľmi málo týchto „rekreačných domov“ na predaj. V Jedľových Kostol'anoch tento fakt umocňuje i vývoj osídlenia, pretože okrem centrálnej časti sa obec rozprestiera na 13 samostatných osadách „štáloch“, čo vytvára ideálne prostredie pre relax a oddych. Tým, že tieto uvedené obce sa nachádzajú bezprostredne pod pohorím Tríbeč a Pohronský Inovec, disponujú veľkou devízou, a to tichým prostredím bez iných negatívnych vplyvov. Iná situácia je v obciach položených „nižšie“ a bližšie ku Zlatým Moravciam. V tomto smere najmenej neobývaných pozemkov je v Lovciach (10,1%) a v Martine nad Žitavou (10,2%). Celkovo je v celom území vysoký dopyt po bytovom fonde, čo sa odráža i na cene rodinných domov alebo pozemkov. V niektorých napr. Beladice, Sľažany je tento

trend najviac výrazný. Priemerný vek rodinných domov v rámci celého územia je vysoký – 40 rokov. Najmladší bytový fond je v obciach, kde intenzívnejšie prebieha bytový výstavba. Ide o obce Machulince, Mankovce a Sľažany, kde priemerný vek domov dosahuje 31 – 36 rokov. Iná situácia je v Zlatne (priemerný vek dosahuje až 46 rokov), na Žikave a v Kostol'anoch pod Tríbečom (44 rokov).

Najväčší rozmach bytovej výstavby v spoločnom území Tríbečsko bol zaznamenaný v rokoch 1946 – 1970, kedy bolo postavených za 24 rokov 2 410 bytov (v priemere 100,4 bytov ročne). V porovnaní s týmto obdobím v nasledujúcich rokoch prišlo postupne k poklesu výstavby, pričom v rokoch 1991 – 2000 bolo v priemere postavených len 36,1 domov. V súčasnosti má výstavba domov a bytov stúpajúci charakter, pričom za posledné obdobie výstavba dosiahla maximum v roku 2014 – podľa údajov obecných a stavebných úradov.

V rokoch 1946 – 1970 najviac z celkového počtu rodinných a bytových domov bolo postavených v Kostol'anoch pod Tríbečom (59,16%), Velčiciach (56,4%) a v Zlatne (51,1%). Za posledné sledované desaťročie najvyšší počet novopostavených domov a bytov je zaznamenaný v obci Mankovce (13,1%), v Martine nad Žitavou (11,19%) a v Zlatne (10,2%). Od roku 2011 predstavoval nárast počtu bytov za nasledujúce štyri roky 15,8 %. Ak porovnáme prírastky a úbytky v jednotlivých obciach spoločného územia Tríbečsko, nárasty počtu bytov v tomto období sú pomerne vyrovnané.

Ak porovnáme priemerný počet obyvateľov na 1 byt s optimálnou hranicou počtu obyvateľov podľa európskych kritérií, ktoré predstavujú 400 bytov na 1000 obyvateľov je zrejmé, že vývojové trendy v tejto oblasti sú priaznivé. Zatiaľ čo v roku 2001 pripadalo na 1 byt 2,67 obyvateľov, v roku 2011 to bolo menej (2,32).

Infraštruktúra a vybavenosť domácností

Vybavenosť obcí technickou infraštruktúrou je v plnej miere priamo úmerná schopnosti indikovať a koncentrovať ekonomický kapitál do územia. Z pozície kontinuálnych možností vstupu nových výrobných prevádzok a služieb, stále ostáva otvorená otázka potreby rozvinutej a komplexne vybavenej infraštruktúry. Z hľadiska dopravnej dostupnosti územie pretína na južnom cípe rýchlostná cesta R1 Pribina smer Nitra – Banská Bystrica. V celom území tvoria cestnú sieť cesty II., III. triedy a miestne komunikácie. V minulosti fungujúca železničná trať v súčasnosti nie je v prevádzke.

Vybavenosť obcí infraštruktúrou je na rôznej úrovni. Z celkového počtu bytov je 91,8% napojených na vodovod a 82,1 % je zásobovaných plynom zo siete. Plne plynofikovaných je 19 obcí. Prostredníctvom vodovodnej siete, ktorá chýba v niektorých častiach regiónu sú ostatné zásobované kvalitnou pitnou vodou z vodného zdroja Gabčíkovo alebo z vlastných vodných zdrojov (studní). Miera napojenia bytov na plyn dosahuje priaznivé ukazovatele vo všetkých obciach.

Prípojkou na kanalizačnú sieť bolo síce v roku 2001 vybavených len 7,0%, ale v súčasnosti je situácia lepšia. V štádiu príprav je dobudovanie kanalizačnej siete v rámci celého okresu Zlaté Moravce, čo dáva predpoklady na vyriešenie tejto situácie v spoločnom území. Realizácia výstavby kanalizácie v súčasnosti prebieha v Topoľčiankach, Hostovciach, na Skýcove funguje vegetačná čistiareň odpadových vôd, ktorá bola daná do prevádzky v roku 2008. V ostatných obciach je miera vybudovania kanalizácie rozdielna.

Odpady

V každej obci je zavedený separovaný zber (plasty, sklo, papier, textil) a taktiež zber nebezpečného odpadu a drobného stavebného odpadu. V roku 2014 bolo na území mikroregiónu vyprodukovaných 1 981,81 t komunálneho odpadu z toho komunálny odpad tvoril viac ako 86 %. Zber tuhého komunálneho odpadu je zabezpečovaný spoločnosťou SITA Kalná nad Hronom. Všetkých 19 obcí je plynofikovaných a tiež vybavených verejným vodovodom. Plynovou prípojkou je vybavených 6 206 domácností, 5 931 domácností má vodovodnú prípojkou. Aj napriek dobrej vybavenosti jednotlivých obcí mikroregiónu vodovodom a plynom je na kanalizačnú sieť pripojených 2 827 domácností. Vo väčšine obcí mikroregiónu systém odkanalizovania a ČOV absentuje, prípadne je v štádiu výstavby. Cestná sieť je pomerne dobre vybudovaná. Aj keď cestnú infraštruktúru tvoria hlavne miestne komunikácie (v dĺžke 78,43 km), aj napriek tomu je spojenie s hlavnými cestami pomerne dobré, keďže sa jedná o spádové územie mesta Zlaté Moravce. Všetky obce mikroregiónu sú zapojené do medzimestskej verejnej autobusovej dopravy. Zaobchádzanie s komunálnym odpadom je na veľmi dobrej úrovni, vo všetkých obciach je organizovaný separovaný zber.

Kultúrne, historické a prírodné zdroje,

Kultúrno-historické predpoklady v regióne možno stotožniť s potenciálom jestvujúcich osobitostí kultúrneho a historického dedičstva vyskytujúceho sa v území. V území Tríbečsko sú to pamiatky ľudovej architektúry, národno-historické a architektonické diela, ale aj archeologické náleziská. Zoznam všetkých nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok je uvedený v tabuľke 2.4.4. Z hľadiska koncentrácie uvedených zdrojov je Tríbečsko naozaj vo veľkej miere týmto bohatstvom zastúpené. Z hľadiska dávnej slovanskej histórie je dôležité upozorniť na jeho lokalizáciu - priamo v ohnisku existencie niekdajšej Veľkomoravskej ríše. Významný potenciál územia smeruje k jeho využitiu smerom k aktivitám podporujúcich návštevnosť regiónu, zatraktívnenia územia pre cestovný ruch a zvýšenie záujmu o skúmaný región.

Z lokálneho pohľadu, v zmysle sídelnej lokalizácie, ide najmä o nasledovné pozoruhodnosti:

Barokovo-klasicistický kaštieľ v obci Beladice z konca 18. storočia, s parkom a areálom hospodárskych budov. V parku je rodinné mauzóleum rodiny Szentiványiovcov (rok 1874), so sarkofágmi a sochárskou výzdobou. V miestnej časti Pustý Chotár sa koncom storočia ťažilo uhlie, nachádza sa tu neoklasicistický kaštieľ (rok 1904), obklopený parkom. Areál sa rekonštruje a v roku 2003 by mal prispieť k rozšíreniu ubytovacích kapacít regiónu (spomínaný v kapitole Prieskum cestovného ruchu).

V obci Hostie, na rozhraní Pohronskeho Inovca a Tríbeča, je neskorobarokový kostol z 18. storočia. Obec je známa pílou, ktorá v minulosti vyrábala šindle a dyhy. Pozoruhodný je chránený dvestoročný dub na miestom cintorína. Osídlenie územia sa datuje už do rímskej doby.

Jedľové Kostol'any mali v stredoveku strážnu funkciu. Dodnes tu stoja zvyšky **tzv. Zbojníckej turne**, ktorá zanikla v roku 1708. V 16. storočí majiteľ panstva Alexander Thurzo, dostal právo ťažby zlata a dreva. Bola tu skláreň a ťažilo sa aj hnedé uhlie. Katolícky kostol pochádza z roku 1797.

V obci Kostol'any pod Tríbečom je najstaršia celistvo zachovaná predrománska architektúra na Slovensku - **kostolík sv. Juraja, vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku.**

Skýcov je v novodobých dejinách známy ako obec, ktorá bola vypálená fašistami počas 2. svetovej vojny. Nachádza sa tu čiastočne **zrekonštruovaný kaštieľ pôvodne z roku 1663**, ktorý má predpoklady stať sa jednou z najzaujímavejších ubytovacích zariadení v regióne.

V Topoľčiankach je **Národná kultúrna pamiatka jeden z najznámejších a najcennejších kaštieľov na Slovensku.** Pôvodne bol v 15. a 16. storočí opevnený ako neskorogotický, po zničení kaštieľa Kurucmi bol v roku 1742 znovu opravený. Od roku 1923 slúži ako sídlo prezidenta ČSR. Kaštieľ má vzácnu knižnicu s nábytkom z prvej polovice 19. stor., 40 ha park v okolí kaštieľa má bohatú zbierku drevín. Súčasťou kaštieľa je Poľovnícky zámoček. Je tu tiež katolícky klasicistický kostol sv. Kataríny Alexandrijskej, baroková kaplnka sv. Anny zo začiatku 19. storočia.

Z bohatstva archeologických nálezísk regiónu Horné Požitavie je možné vidieť zbierky od praveku, mladšej doby kamennej, doby bronzovej, Veľkej Moravy až po súčasnosť v muzeálnych expozíciách v Zámku v Topoľčiankach. V Nevericiach je archeologická lokalita z čias veľkomoravského slovanského sídliska, v Zlatne je lokalita Čierny hrad so zvyškami opevnenia niekdajšieho hradu, ktorý zanikol v 15. storočí.

V riešenom území sa nachádzajú hnutelné, väčšinou sakrálne a nehnuteľné evidované kultúrno-historické pamiatky, z ktorých sú pre cestovný ruch najatraktívnejšie 2 národné kultúrne pamiatky. Je to kaštieľ v Topoľčiankach a kostolík sv. Juraja v Kostol'anoch pod Tríbečom so vzácnymi freskami predrománskej architektúry.

Medzi Topoľčiankami a obcou Hostie, smerom na Skýcov je **zrúcanina hradu Hrušov z konca 13. storočia**, ktorý slúžil v čase tureckých vojen. V súčasnosti je to turistami intenzívne navštevovaná lokalita vďaka svojej polohe na ceste Topoľčianky - Skýcov.

Tabuľka 20: Zoznam nehnuteľných NKP v MR TRÍBEČSKO

Obec	č. ÚZPF	Unifik. názov kultúrnej pamiatky	Unifik. názov pamiatkového objektu
Beladice	1396	Kaštieľ s areálom	Kaštieľ
	1396	Kaštieľ s areálom	Park
	1433	Kaplnka pohrebná	Kaplnka pohrebná
	1434	Socha	Socha
	1397	Kaštieľ s areálom	Kaštieľ
	1397	Kaštieľ s areálom	Park
Hostie	1539	Hrad	Palác hradný
Jedľové Kostol'any	1440	Veža strážna	Veža strážna
	1441	Socha	Socha
Kostol'any pod Tríbečom	1451	Archeologická lokalita	
	1452	Kostol a archeol. lok	Kostol
	1452	Kostol a archeol. lok	Cintorín
Ladice	1455	Dom ľudový	Dom ľudový
Martin nad Žitavou	1546	Kostol a zvonica	Kostol
	1546	Kostol a zvonica	Zvonica
Neverice	1472	Sochy - Súbor	Socha
	1472	Sochy - Súbor	Socha
	1472	Sochy - Súbor	Socha
	1472	Sochy - Súbor	Socha
	10546	Kaštieľ	Kaštieľ

<i>Obyce</i>	11410	Socha	Socha
	11411	Socha	Socha
<i>Skýcov</i>	1538	Pec na pálenie vápna	Pec na pálenie vápna
	1536	Dom pamätný	Dom pamätný
	1537	Dom ľudový pamätný	Dom ľudový pamätný
	1540	Kaštieľ s areálom	Kaštieľ s areálom
	1535	Pomník	Pomník
<i>Topoľčianky</i>	1556	Kostol	Kostol
	1553	Miesto pamätné s pomníkom	Miesto pamätné s pomníkom
	1553	Miesto pamätné s pomníkom	Strom pamätný
	1554	Pranier	Pranier
	1555	Kaštieľ s areálom	Kaštieľ
	1555	Kaštieľ s areálom	Nádvorie
	1555	Kaštieľ s areálom	Archeologická lokalita
	1555	Kaštieľ s areálom	Park
	1555	Kaštieľ s areálom	Vodná nádrž
	1555	Kaštieľ s areálom	Vodná nádrž
	1555	Kaštieľ s areálom	Vodná nádrž
	1555	Kaštieľ s areálom	Vodná nádrž
	1555	Kaštieľ s areálom	Vodná nádrž
	1555	Kaštieľ s areálom	Kaštieľ poľovnícky

	1555	Kaštieľ s areálom	Systém vodný
	1555	Kaštieľ s areálom	Kolkáreň
	1555	Kaštieľ s areálom	Skleník
	1555	Kaštieľ s areálom	Mlyn
	1555	Kaštieľ s areálom	Kaplnka
	1555	Kaštieľ s areálom	Kaplnka
	1555	Kaštieľ s areálom	Plastika
	1555	Kaštieľ s areálom	Plastika
	1555	Kaštieľ s areálom	Plastika
	1555	Kaštieľ s areálom	Socha na stĺpe
	1555	Kaštieľ s areálom	Mreža ohradná
	1555	Kaštieľ s areálom	Brána
	1555	Kaštieľ s areálom	Brána
	1555	Kaštieľ s areálom	Kandelábre
	1555	Kaštieľ s areálom	Kôš záhradný
	1555	Kaštieľ s areálom	Fontána
	1555	Kaštieľ s areálom	Fontána
	1555	Kaštieľ s areálom	Koniareň
	1555	Kaštieľ s areálom	Budova administratívna I.
	1555	Kaštieľ s areálom	Budova administratívna II.
Veľčice		Kostol	Kostol
Zlatno	1587	Hrad	Ruina

Zdroj: Krajský pamiatkový ústav v Nitre, 2015

V obciach spoločného územia je okrem vyššie spomínaných národných kultúrnych pamiatok aj 18 kultúrnych domov, ktoré slúžia na spoločenské posedenia, zábavu i kultúru pre obyvateľov. Dve obce Hostie a Žitavany nemajú k dispozícii priestory toho charakteru. K dispozícii je 19 knižníc a v obciach Topoľčianky a Sľažany objekty - kiná. Vo väčšine obcí je v priestoroch knižníc prístupný verejný internet. Informovanie obyvateľov prostredníctvom časopisov – občasníkov prebieha v Žitavoch, Obyciach a Topoľčiankach. V regióne sa nachádzajú viaceré pamätné izby a múzeá – v Obyciach múzeum nerastov, v Topoľčiankach národopisné múzeum a hipologické múzeum Národného žrebčínu Topoľčianky, v Zlatne geografické múzeum, v Jedľových Kostolnoch a Ladiciach – múzeum ľudových tradícií, vo Velčiciach prezentácia ľudových tradícií obce, na Skýcove historické múzeum prezentujúce dejiny a partizánske boje. V súčasnosti je v realizácii Dom remesiel prezentujúci remeselnú činnosť ľudových výrobcov v Machulinciach a na Žikave sa pripravuje múzeum známk.

Tabuľka 21: Kultúrne a historické zariadenia v MR TRÍBEČSKO

ZARIADENIE	POČET	ZARIADENIE	POČET
<i>kultúrny dom</i>	18	<i>kaštieľ</i>	7
<i>kostol</i>	21	<i>farský úrad</i>	10
<i>pamätná izba</i>	6	<i>sochy</i>	31
<i>knižnica</i>	19	<i>kúrie</i>	2
<i>klub dôchodcov</i>	1	<i>parky</i>	9
<i>klub mládeže</i>	4	<i>chránené územia</i>	1
<i>kaplnka</i>	29	<i>pamätné miesta</i>	4
<i>Božie muky</i>	41	<i>významné hroby</i>	9
<i>archeolog. náleziská</i>	5	<i>zvonice</i>	3

Zdroj: Ocú MR TRÍBEČSKO, 2015

Medzi typické črty územia, ktoré môžu byť základom pre budovanie identity patrí:

- vidiecky charakter územia,
- čisté a zdravé životné prostredie nezaťažené priemyslom a hustou dopravou,
- vhodné klimatické podmienky,
- vhodné podmienky pre poľovníctvo,
- rozmanité a unikátne prírodné podmienky,
- chránené prírodné územia;
- vinohradníctvo, ovocinárstvo, klasické poľnohospodárstvo,

- chov koní s dlhoročnou tradíciou,
- zachované vinice a vínne pivničky
- zachovalé prvky ľudovej tradície a kultúrne pamiatky,
- záujmové organizácie zachovávajúce a zveľaďujúce ľudové tradície, zvyky a obyčaje,
- zachovanie tradičných remesiel.

Dostupné finančné zdroje, rozpočty a majetok obcí

Majetky obcí vykazujú rozdielne hodnoty. Majetkom v najväčšej účtovnej hodnote k dátumu 31.12.2014 disponujú obce Topoľčianky (6 686 648,89 Eur), Beladice (6 342 254,15 Eur) a Žitavany (5 092 037,78 Eur). Posledná účtovná hodnota majetku všetkých obcí Mikroregiónu TRÍBEČSKO predstavuje sumu 46 953 607,53 EUR. (tabuľka 22).

Tabuľka 22: Majetok obcí MR TRÍBEČSKO, Výnosy a Náklady k 31.12.2014

Obec	Majetok v Eur	Výnosy v Eur	Náklady v Eur
Beladice	6 342 254,15	910 476,95	954 195,15
Hostie	2 404 915, 33	520 728,78	506 147,24
Host'ovce	1 406 811,45	260 652,38	271 560,73
Jedľ. Kostol'any	1 634 793,79	483 274,84	448 563,91
Kost. pod Tríbečom	950 638,28	141 742,82	168 933,81
Ladice	1 921 217,18	238 728,01	238 146,11
Lovce	788 738,65	247 766,73	238 422,79
Machulince	3 544 872,25	466 706,05	472 719,70
Mankovce	943 174,33	210 532,60	211 637,97
Martin nad Žitavou	526 160,78	201 394,15	213 704,30
Neverice	1 576 918,85	240 829,35	235 195,25

Obyce	3 269 559, 69	571 576,91	568 576,90
Sľažany	3 626 766, 65	656 603,17	607 925,67
Skýcov	2 121 080,18	377 546,62	364 284,54
Topoľčianky	6 686 648,89	1 790 601,97	1 635 240,67
Velčice	1 879 702,62	355 328,72	343 689,43
Zlatno	161 159,51	60 046,03	53 069,65
Žikava	2 076 157,17	278 346,94	260 146,97
Žitavany	5 092 037,78	759 522,55	607 148,35
Spolu	46 953 607,53	8 672 405,57	8 399 309,11

Zdroj: Ocú MR TRÍBEČSKO, 2015, www.ruz.gov.sk

Ekonomické zdroje – oblasť podnikania (podnikateľské zázemie, štruktúra podnikov), tvorby pracovných miest, zastúpenie ekonomických sektorov, zamestnanosť/nezamestnanosť a pod., oblasť poľnohospodárstva, cestovného ruchu a pod.

Štruktúra podnikateľskej sféry

Dôležitým faktorom v rámci riešeného územia je existencia a činnosť podnikateľského sektora, ktorý je schopný nielen koncentrovať množstvo pracovných príležitostí v území, ale je i zdrojom príjmov pre miestnych obyvateľov. Zastúpenie podnikateľských subjektov v jednotlivých sektoroch, prehľad o štruktúre odvetví v rámci jednotlivých sektorov a zamestnanosti je uvedené na základe údajov z obchodného, živnostenského registra a vlastného mapovania v celom území TRÍBEČSKO. Z výsledkov uvedených v tabuľke 2.6.1 je zrejmé, že podnikateľská sféra je rozvinutá na rôznej úrovni. Z celkového počtu 1 382 podnikateľských subjektov v terciárnej sfére pôsobí 50,00% podnikateľských subjektov, 43,8% v sekundárnom

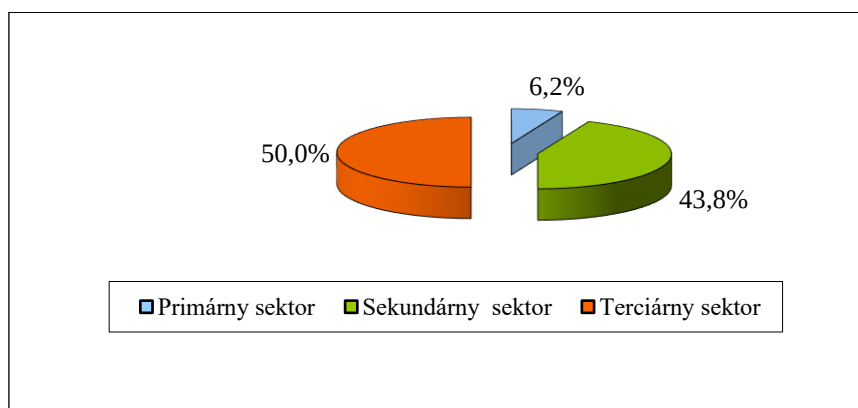
sektore a 6,2% vykonáva svoju činnosť v primárnom sektore. V rámci posudzovania ekonomickej „sily“ je dôležité zhodnotiť i reálnu zamestnanosť v rámci Mikroregiónu TRÍBEČSKO. Z hľadiska počtu podnikov podľa veľkostných kategórií majú dominantné – 97,7%-né zastúpenie mikropodniky. Naopak nízke zastúpenie majú malé a stredné podniky. Podniky s viac ako 250 zamestnancami nie sú v rámci celého územia evidované. V rámci jednotlivých sektorov je podiel mikropodnikov pomerne vyrovnaný v sekundárnom a terciárnom sektore - vo všetkých troch sektoroch je koncentrovaný vysoký podiel spoločností s počtom od 1 do 9 zamestnancov (95,4% v primárnom, 98,3% v sekundárnom a 99,2% v terciárnom sektore).

Tabuľka 23: Počet a podiel podnikat. subjektov podľa jednotlivých sektorov

Podniky podľa sektora	Mikropodniky		Malé podniky		Stredné podniky		Veľké podniky		Spolu
	FO	PO	FO	PO	FO	PO	FO	PO	
Primárny	66	12	0	4	0	4	0	0	86
Sekundárny	539	50	8	5	0	3	0	0	605
Terciárny	603	80	2	6	0	0	0	0	691
Spolu	1 208	142	10	15	0	7	0	0	1 382

Zdroj: Ocú MR TRÍBEČSKO , www.orsr.sk, www.zrsr.sk, vlastný zber, 2015

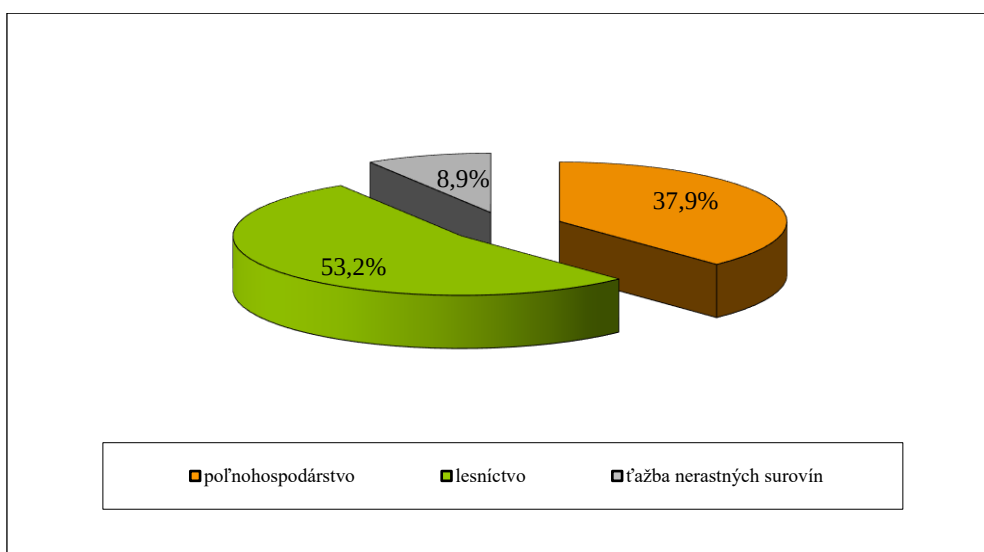
Graf 2.6.1 Podiel ekonomických sektorov v území v roku 2014

Zdroj: Tabuľka 23

V primárnej sfére je najvýraznejšie zastúpené odvetvie lesníctva. Z celkového počtu podnikateľských subjektov sa poľnohospodárstvu venuje 47 a ťažbe nerastných surovín 11 subjektov (graf 2.6.2).

Graf 2.6.2 Odvetvová štruktúra podnikateľských subjektov v primárnom sektore

Zdroj: Tabuľka 23

Poľnohospodárskej prvovýrobe sa, okrem súkromne hospodáriacich roľníkov, ktorých je 29, venuje jedno poľnohospodárske družstvo - PD Neverice a štyri spoločnosti s ručením obmedzeným: Agrok, spol. s r.o. (so sídlom v Topoľčiankach), AGRO Host'ovce, s.r.o. a Agroklas Beladice, s.r.o.. Uvedené subjekty spolu s Národným žrebčínom Topoľčianky, š.p. obhospodarujú viac ako 9 500 ha poľnohospodárskej pôdy. Ich štruktúru rastlinnej výroby tvorí predovšetkým produkcia obilnín, olejnín, viacročných krmovín, strukovín a kukurice. PD Neverice okrem hovädzieho dobytku a oviec chová od roku 1986 vo zverofarme 700 ks danielnej zveri a stádo muflónov. Družstvo hospodári aj v zhoršených výrobných podmienkach, konkrétne v podhorských oblastiach o výmere 1 100 ha podľa agroenvironmentálnej schémy. V najsevernejších častiach spoločného územia Trábečko hospodári na ploche 2657 ha v podhorskom, ale aj horskom pásme AGRO Host'ovce, s.r.o. Štruktúru

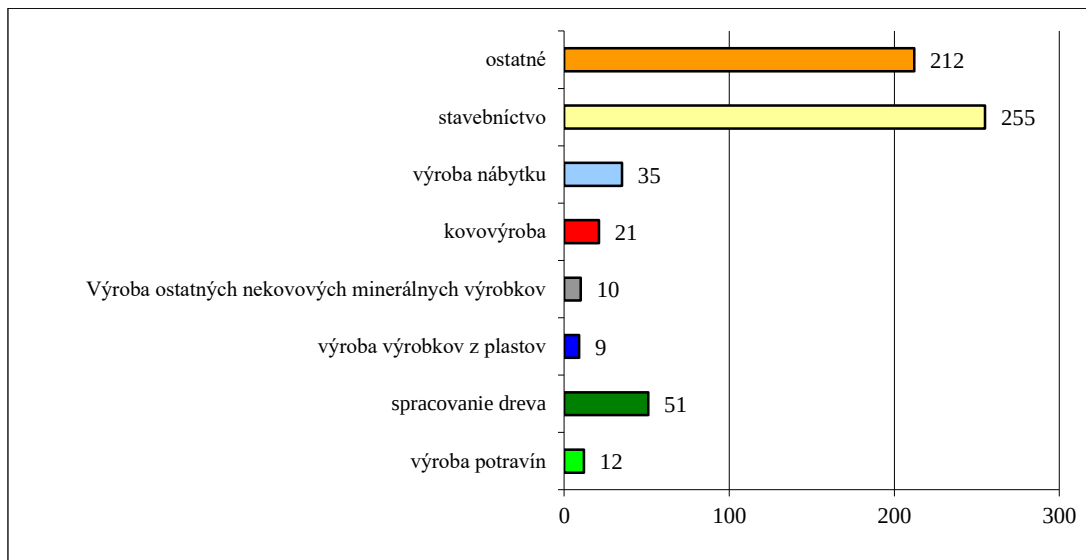
živočišnej výroby tvorí chov hovädzieho dobytku, oviec a ošípaných. Spoločnosť pravidelne vyváža jahňacinu na talianske trhy. Agroklas Beladice a Agrok, spol. s r.o. sú zamerané len na produkciu v rámci rastlinnej výroby. Poľnohospodársku pôdu v Žikave obhospodaruje Národný žrebčín Topoľčianky, š.p., ktorý je špecializovaným zariadením na chov koní tradičných plemien. Bol založený v roku 1921 a patrí medzi významné centrá chovu koní v Európe (chov 550 koní štyroch plemien: Slovenský teplokrvník, Lipican, Shagya Arab a Hucu I) Pri svojom vzniku prevzal z bývalého habsburského majetku budovu jazdiarne, ktorá tvorila základ chovu koní. V súčasnosti sú pre chov vybudované nové objekty: Breziny, Rybník, Krásny majer a Hostie. Priamo v Topoľčiankach sa nachádza výcvikové stredisko športových a dostihových koní. Svoju činnosť prezentuje na najvýznamnejších medzinárodných a športových podujatiach. Ako doplnkové produkty ponúka: jazdu na koňoch, kočoch, prehliadky žrebčínou a okolia. V rámci primárneho sektora obhospodaruje cca 400 ha viníc spoločnosť Vinárske závody Topoľčianky s.r.o., čo predstavuje 40% celoročnej produkcie výroby vína. Zostatok potreby - 60% si zabezpečuje spoločnosť nákupom hrozna. Vinohrady, na ktorých hospodári sa rozprestierajú v dvoch oblastiach Slovenska: nitrianskej v katastrálnych územiach obcí Jelenec, Ladice, Host'ovce, Topoľčianky a južnoslovenskej vinohradníckej oblasti v katastroch obcí Pavlová, Sikenička, Marcelová, Štúrovo. Samotnú výrobu vína realizuje vo dvoch prevádzkach: Topoľčianky a Štúrovo. Skladovacia kapacita vínnej pivnice v Topoľčiankach je 5 mil. l. vína, pričom v súčasnosti je v nej uskladnených 4 mil. l vína. Produkcia vína sa zameriava na výrobu vín tichých a sytených. Spoločnosť dosahuje výrobné výsledky na výstavách a získala množstvo ocenení. Spektrum podnikateľských subjektov dopĺňa spoločnosť Gardenia Slovakia, s.r.o. Pestovateľský závod s plánovanou ročnou produkciou 2 000 t šampiónov a pestovateľskou plochou cca 8 ha sa v súčasnosti radí medzi popredné v Európe. Špecifickou výrobou – chovom akváriových rybičiek s výrazným exportom do zahraničia sa zaoberá v Nevericiach ELBI s.r.o. Na lesných pozemkoch hospodária Lesy SR, štátny podnik a samostatne zárobkovo činné osoby.

Súčasná štruktúra podnikateľov v sekundárnej sfére poukazuje na priaznivú mieru diverzifikácie ekonomických činností. V sekundárnej sfére v rámci územia podniká 605 podnikateľských subjektov, ktorí prevádzkujú rôznorodú činnosť. Ako znázorňuje graf 2.6.3 najvýraznejšie odvetvia v rámci sekundárneho sektora je stavebníctvo, spracovanie dreva a výroba nábytku. V tomto smere stavebnú činnosť vykonáva značné množstvo živnostníkov a výrobné spoločnosti lokalizované

v Topoľčiankach. Jenou z nich je DWH Slovakia, ktorá zhodnocuje staré drevo cez špeciálnu technológiu do interierových prvkov. Svoju produkciu exportuje výhradne do zahraničia. Potravinárstvo charakterizuje zastúpenie viacerých pekárňí a cukrárenská výroba v Sľažanoch. Medzi významné spoločnosti orientujúce sa na spracovanie dreva a jeho finalizáciu patrí TREBAN, spol. s r.o. zameraná na tradičnú stolársku výrobu – štýl vidiecke baroko (export do nemecky hovoriacich krajín). V Topoľčiankach sa spracovaním drevnej hmoty a výrobou drevených platní zaoberá Drevoprim Slovakia, spol. s r.o. Svoju výrobnú činnosť uskutočňuje v uzatvorených veľkoplošných halách a rozsiahlych skladových priestoroch.

Zastúpenie výroby plastov, konkrétne plastových okien je vo viacerých obciach územia a výrobky týchto prevádzok v prevažnej miere sú požívané pre účely domáceho trhu. V tomto smere stavebnú činnosť vykonáva značné množstvo živnostníkov a výrobné spoločnosti lokalizované v Topoľčiankach. Jenou z nich je DWH Slovakia, ktorá zhodnocuje staré drevo cez špeciálnu technológiu do interierových prvkov. Svoju produkciu exportuje výhradne do zahraničia. Potravinárstvo charakterizuje zastúpenie viacerých pekárňí a cukrárenská výroba v Sľažanoch. Medzi významné spoločnosti orientujúce sa na spracovanie dreva a jeho finalizáciu patrí TREBAN, spol. s r.o. zameraná na tradičnú stolársku výrobu – štýl vidiecke baroko (export do nemecky hovoriacich krajín). V Topoľčiankach sa spracovaním drevnej hmoty a výrobou drevených platní zaoberá Drevoprim Slovakia, spol. s r.o. Svoju výrobnú činnosť uskutočňuje v uzatvorených veľkoplošných halách a rozsiahlych skladových priestoroch. Zastúpenie výroby plastov, konkrétne plastových okien je vo viacerých obciach územia a výrobky týchto prevádzok v prevažnej miere sú požívané pre účely domáceho trhu.

Graf 2.6.3 Odvetvová štruktúra podnikateľských subjektov v sekundárnom sektore

Zdroj: Ocú MR TRÍBEČSKO, www.zrsr.sk, www.orsr.sk, vlastný zber, 2015

Terciárna sféra, vychádzajúc z údajov uvedených v tabuľke 23, je tvorená z podnikateľov podnikajúcich v obchodných činnostiach a vo veľkoobchode a maloobchode. Svoje zastúpenie tu má i poskytovanie služieb v doprave, predaji a oprave automobilov a ostatných služieb. V tomto sektore majú výrazný podiel obchodné prevádzky, ďalej reštauračné a pohostinské služby a iné drobné služby ako remeselné. Ubytovacie služby v rámci riešeného územia sú podrobne popísané v rámci **prieskumu zdrojov cestovného ruchu v tejto kapitole**. Ako vyplýva z predchádzajúcich grafov, ak porovnáme počet podnikateľských subjektov v jednotlivých sektoroch, najviac rozvinutá je terciárna sféra, čo je predovšetkým obrazom veľkého množstva podnikateľských subjektov pôsobiach v obchode a v iných službách. Z hľadiska počtu podnikateľských subjektov najmenej spoločností je koncentrovaných v primárnom sektore.

Najväčší zamestnávateľia v území:

- **GARDENIA SLOVAKIA s.r.o. (102 zamestnancov/20 brigádnikov)**
Pestovateľský závod s plánovanou ročnou produkciou 2 000 t šampiňónov.
- **NÁRODNÝ ŽREBČÍN TOPOLEČIANKY š.p. (100 zamestnancov)**

Žrebčín je národným centrom chovu a šľachtenia koní na Slovensku, okrem vedenia plemennej knihy lipicana je poverený vedením plemenných kníh plemena Hucul, Arab, vedie centrálnu evidenciu koní na Slovensku, ktorá je jedinou inštitúciou oprávnenou vystavovať osvedčenia o pôvode všetkých uznaných plemien koní na Slovensku.

- **LESY SR, š. p., Banská Bystrica, Odštepný závod Topoľčianky (138 zamestnancov)**

Od roku 1921 Štátne lesy Topoľčianky obhospodarujú lesné územie v okresoch Zlaté Moravce, Nitra, Topoľčany, Partizánske a Žarnovica v celkovej výmere cca 30 000 ha. Poslaním aj po rokoch zostáva starostlivosť o les, chov zvery, poľovníctvo.

- **A G R O Host'ovce, s.r.o. (52 zamestnancov)**

Výrobne obhospodaruje 2657ha poľnohospodárskej plochy v podhorskom ale aj horskom pásme. Dve hlavné odvetvia výroby vzájomne prepájajú. Rastlinná výroba produkuje komponenty pre vlastnú výrobu kŕmnych zmesí a tiež objemové krmivá, živočíšna výroba popri spásaní ťažko prístupných trávnatých porastov produkuje aj organické hnojivá.

- **VINÁRSKE ZÁVODY TOPOĽČIANKY s.r.o, (50 zamestnancov/30 brigádnikov)**

Vinárske závody Topoľčianky patria k popredným producentom vín v Nitrianskej vinohradníckej oblasti s dlhodobými skúsenosťami a tradíciou. Spoločnosť bola založená v roku 1993, nadväzuje na úspešnú tradíciu a svoje výrobky predáva pod ochrannou známkou „Château Topoľčianky“. Víno a kvalita sa rodí vo vinici, preto spoločnosť investuje veľkú časť finančných prostriedkov do vlastných vinohradov. Celkovo obhospodaruje 350 ha viníc v Nitrianskej a Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti. Podstatná časť bola revitalizovaná výsadbou nových mladých viníc, ktoré sa nachádzajú v špičkových polohách. Šetrným spracovaním hrozna modernou technológiou a pod vedením skúsených technológov prinášame vína, ktoré sa vyznačujú ľahkým, sviežim, odrodovo typickým charakterom. V portfóliu vín je zastúpená široká škála bielych a červených odrôd v kategóriách akostných vín a vín s prívlastkom. Ponúkame vína dostupné širokej spotrebiteľskej verejnosti ako aj vína určené pre

segment gastronómie, vína vhodné k archivácii a prívlastkové vína v najvyšších kategóriách. Kombináciou jedinečnej severnejšej klímy a variabilnosťou pôdných podmienok sa za dohľadu kvalifikovaných vinárov rodia zaujímavé vína, ktoré o svojich kvalitách presvedčili odborné komisie na domácich a zahraničných súťažiach. Najvyššie úspechy sme si priniesli z Čiech, Moldavska, či Talianska. V súčasnosti je v portfóliu Vinárskych závodov Topoľčianky zastúpená široká škála bielych a červených odrôd v kategóriách akostných vín a vín s prívlastkom. Vína sú určené širokej spotrebiteľskej verejnosti ako aj pre segment gastronómie. Ročným predajom takmer 5 miliónov fliaš sa Vinárske závody Topoľčianky radia medzi významných producentov vín v Nitrianskej vinohradníckej oblasti. Dnes zamestnávajú viac ako 100 zamestnancov, ktorí svojou prácou prispievajú k produkcii kvalitných vín „Château Topoľčianky“.

Podnikateľské zázemie

Obce v mikroregióne majú záujem na zlepšovaní podnikateľského prostredia a vytváraní čo najlepšieho podnikateľského zázemia, o čom svedčia nasledujúce aktivity:

- zvýhodnený prenájom nebytových priestorov pre podnikateľov
- výška miestnych daní je navrhnutá tak, aby nebrzdila rozvoj podnikania
- podnikatelia sú prizývaní na stretnutia, ktoré sú zamerané na vypracovanie rozvojových plánov a stratégií
- zástupcovia podnikov sú poslancami obecných zastupiteľstiev, takže sú priebežne informovaní o rozvojových zámeroch obcí
- vo väčších obciach mikroregiónu sú vyčlenené priestory na budovanie priemyselných zón

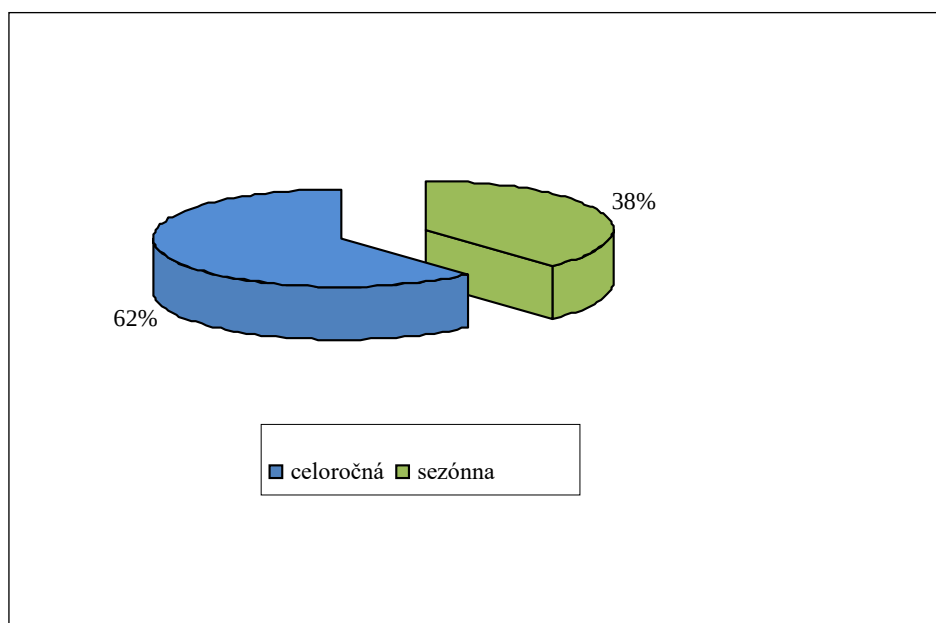
Cestovný ruch

Keďže územie Trábecko má vysoký potenciál (prírodný, kultúrno-historický) pre adekvátny rozvoj viacerých foriem cestovného ruchu, bol v rámci mapovania územia uskutočnený terénny prieskum ubytovacích a stravovacích zariadení vrátane doplnkových služieb, ktoré tieto zariadenia ponúkajú². V území sa nachádza 25

² do prieskumu neboli zahrnuté zariadenia, ktoré v súčasnosti nie sú v prevádzke.

ubytovacích zariadení vo všetkých kategóriách okrem kategórie hotel a kemping ³. Z hľadiska sortimentu a kvality poskytovaných služieb z uvedeného počtu ubytovacích zariadení len jedno zariadenie dosahuje úroveň kategorizácie hotel*** (celkovo v území poskytujú svoje služby 3 hotely a 3 penzióny). Štruktúru ubytovacích zariadení dopĺňajú 4 turistické ubytovne, 2 chatové osady a 10 poľovníckych chát. Ubytovacie zariadenia poskytujú v prevažnej miere svoje služby po celý rok, zastúpenie sezónnych zariadení je 38% (graf 2.6.4).

Graf 2.6.4 Prevádzka ubytovacích zariadení v území Trábečko v roku 2015

Zdroj: Vlastný prieskum, 2015

V celom území je k dispozícii 758 lôžok. Podľa celkového počtu lôžok majú najväčšie zastúpenie chatové osady a turistické ubytovne. Ich podiel dosahuje v prípade chatových osád 30,3% a v rámci turistických ubytovní 23,4%.

Z celkového počtu ubytovacích zariadení poskytuje na rôznej úrovni relaxačné a rehabilitačné služby 8 zariadení, pričom najkomplexnejší wellness program pre svojich hostí má Park Hotel Tartuf v Beladiciach (masáže, fitnesscentrum, krytý bazén, vonkajší bazén). Zároveň toto ubytovacie zariadenie ponúka 5 salónov pre kongresové služby. Relaxačné služby ponúka i Zámok Topolčianky, Hotel „Národný dom“, a.s. –

³ kategorizácia ubytovacích zariadení: hotel, penzión, turistická ubytovňa, chatová osada, kemping, ubytovanie na súkromí.

v súčasnosti v rekonštrukcii, turistické zariadenie Chata Breziny (Skýcov) a Hotel Hradná stráž (Topoľčianky). Vybudovanými funkčnými vonkajšími bazénmi disponuje Chata Jad'ová v Obyciach a už spomínané chatové osady Areál zdravia Jedľové Kostol'any a Rekreačné zariadenie Jedliny v Kostol'anoch pod Tríbečom. Ostatné zariadenia neposkytujú žiadne relaxačno-rehabilitačné služby.

Úroveň doplnkových služieb v jednotlivých zariadeniach je značne rôznorodá, čo vyplýva predovšetkým zo skutočnosti pre aké cieľové skupiny je určená. Výrazne, čo do množstva i kvality doplnkových služieb, vyniká **Park Hotel Tartuf v Beladiciach**, kde majú možnosť hostia využiť tri tenisové kurty, viacúčelové ihrisko, detské ihrisko, ďalej je tu možnosť vyskúšať golfový simulátor, zapožičať si bicykle a poprechádzať sa v prírodnej galérii umeleckej keramiky, ktorá je v parku. Hotel taktiež zabezpečuje pre hostí vlastné pobytové programy a dopravu.

Iný charakter doplnkových služieb ponúka **Zámok Topoľčianky**, kde majú návštevníci možnosť pozrieť si muzeálnu časť, využiť kaplnku na svadobné obrady alebo byť prítomní na kultúrnych podujatiach.

Samostatnou vínnou pivnicou a vonkajším ohniskom disponuje **Poľovnícky zámok Topoľčianky**. V tomto zariadení majú hostia možnosť relaxovať po namáhavej poľovačke v priľahlom poľovnom revíri.

Podobný typ doplnkových služieb ponúka zariadenie **Chata Breziny**, kde majú možnosť turisti a športovci využiť služby viacúčelového športového ihriska, fitnesscentra, stolného tenisu a posedenia pri vonkajšom krbe.

Typické vidiecke ubytovanie ponúka **Mlyn v Machulinciach**. Ide o zariadenie v objekte vodného mlynu, ktorý je prerobený na ubytovanie. Celý objekt je robený vo vidieckom štýle a spoločenská miestnosť slúži zároveň ako prezentačná miestnosť ľudových krojov, keramiky a pod. Hostia majú k dispozícii vonkajšie posedenie a možnosť grilovania. Tento typ nízko kapacitného ubytovania do určitej miery svojím charakterom viac inklinuje k ubytovaniu na súkromí.

Chatové osady **Areál zdravia Jedľové Kostol'any** a **Rekreačné zariadenie Jedliny** sú využívané na letné detské tábory a tomu sú prispôsobené i doplnkové aktivity. Keďže tieto zariadenia okrem hlavných budov poskytujú ubytovanie vo viac lôžkových izbách (v prípade Rekreačného zariadenia Jedliny je 7 lôžok v jednej

chatke), ich doplnkové služby sú zamerané na poskytnutie dostatočného množstva možností pre športové a oddychové aktivity pre deti. K základnej výbave v rámci týchto možností patria viacúčelové ihriská, tenisové kurty, v prípade Areálu zdravia v Jedľových Kostoľanoch i futbalové ihrisko. Obidve zariadenia v rámci svojich areálov majú vybudované vonkajšie bazény.

Samostatnou kategóriou ubytovacích zariadení v území Trábečko „poľovnícke chaty“. Spolu ponúkajú 64 lôžok, ktoré využívajú v prevažnej miere poľovníci. Z doplnkových služieb len blízkosti PÚZ Trábeč je malá vodná plocha.

Reštauračné služby v ubytovacích zariadeniach na slušnej úrovni v území ponúkajú len niektoré uvedené ubytovacie zariadenia. Ak nerátame pohostinské zariadenia nízkych cenových skupín, možnosť stravovania pre verejnosť (denná prevádzka) je koncentrovaná vo výraznej miere v Topoľčiankach. **Kvalitné stravovacie služby** (tzv. denné menu) ponúka Penzión Gazdovský hostinec, Hotel „Národný dom“ a Zámok Topoľčianky. V Beladiciach kvalitné stravovanie na vysokej úrovni ponúka Park Hotel Tartuf. Ostatné zariadenia neposkytujú voľne dostupné stravovanie pre verejnosť, jedlo je možné objednať si len na objednávku (Poľovnícky zámok Topoľčianky), alebo v prípade turistických zariadení a chatových osád je možnosť stravovania len pre ubytovaných hostí. Na Skýcove pre turistov rýchle občerstvenie ponúka Katarína Miháliková – EXPRESO a pri Zubrej obore je k dispozícii malý bufet.

Súčasťou terénneho prieskumu ubytovacích zariadení bolo zadefinovanie potrieb rozvoja cestovného ruchu v území na základe informácií a skúseností oslovených zástupcov ubytovacích a stravovacích zariadení. Z mapovaných zariadení 90% sa chce zameriavať cestou zvyšovania úrovne a štandardu poskytovaných služieb prostredníctvom investícií do kvality ubytovacích zariadení, prípadne rozšírenia doplnkových aktivít, úpravy okolia zariadení (špeciálne plocha parku v Topoľčiankach). V prípade hotelov ako Park Hotel Tartuf a Poľovnícky zámok Topoľčianky je potreba reflektovať na niektoré dané nedostatky formou vytvorenia komplexných balíkov služieb, zvýšiť informovanosť (vydávanie máp, propagačných materiálov) a urobiť „premostenie“ územia napr. cez produkty postavené na tradičných prvkoch (napr. potulky po starých mlynoch).

Na základe analýzy potenciálu územia má v rámci využívania prírodných daností a podmienok perspektívu turistika. Pre „*horsku turistiku*“ sa v súčasnosti

využívajú značené horské trasy na vyhliadkové body Veľký Tríbeč a Veľký Inovec. Najznámejšia diaľková turistická trasa v území je Ponitrianska magistrála hrebeňom Tríbeča. V území Tríbečsko sú veľmi dobré podmienky na cyklotrasy. Územím prechádza *Ponitrianska cyklomagistrála*. V rámci projektu Požitavské cyklotrasy boli označené cyklotrasy prechádzajúce obcami Mankovce, Zlatno, Lovce, Žitavany, Topoľčianky, smerom na Hrušov, ďalej Skýcov, Sľažany, Kostol'any pod Tríbečom a Jedľové Kostol'any. Perspektívou je vybudovanie Inoveckej trasy, ktorá by prechádzala cez Obyce, Machulince a Obycké lúky smerom na Čaradice, Hronský Beňadik až do Zlatých Moraviec. Terénne podmienky poskytujú možnosti na vedenie viacerých cyklotrás, na Skýcove a v Jedľových Kostol'anoch je reálne označenie „vnútorných cyklotrás“ (napr. v Jedľových Kostol'anoch prepojenie „štálov“). Spestrením turistických a cykloristických trás v rámci územia sú vybudované náučné chodníky: Náučný partizánsky chodník Zlatno-Skýcov a Náučný chodník Vápenný vrch na Skýcove. Medzi nové náučné chodníky bude patriť i Náučný chodník okolo Zubrej obory, ktorý chcú oficiálne otvoriť Lesy SR, š.p.. Okrem toho je pre turistov k dispozícii vyhliadková veža (Skýcov) a nádherné panoramatické výhľady (Žitavany, Obyce, Jedové Kostol'any, Kostol'any pod Tríbečom, Zlatno).

Problémom zostáva nedostatok služieb súvisiacich s cykloturistikou a to nedostatok požičovní, opravovní bicyklov a športového náradia. V rámci celého územia sú k dispozícii len 2 požičovne bicyklov a to v Beladiciach (Park Hotel Tartuf) a v Topoľčiankach (Hotel „Národný dom“, a.s.).

Využívanie vodných plôch v území nie je prispôbené na rekreačné účely v zmysle „prírodných kúpalísk“, ich adekvátne využitie je pre účely vyrovnávania odtoku vodných tokov a na chov rýb (Topoľčianky, Lovce, Zlatno, Mankovce, Velčice, Jedľové Kostol'any). Lákadlom pre turistov určite sú minerálne pramene – kyselky v Obyciach a dlhodobou perspektívou je využitie termálneho vrtu v katastrálnom území Obýc (vlastníctvo obce Topoľčianky).

Ďalšou možnosťou je rozvíjanie **vínnej turistiky** v nadväznosti na dlhodobú tradíciu pestovania viniča. Vinohrady sa rozprestierajú v rámci územia patriaceho do nitrianskej vinárskej oblasti v katastrálnych územiach obcí Jelenec, Ladice, Host'ovce, Topoľčianky, Sľažany, Velčice. Vinice zaberajú 205,45 ha rozlohy územia. V tomto smere intenzívne využívanie prezentovania vína a to sudového aj fľašového robí spoločnosť **Vinárske závody Topoľčianky s.r.o.** prehliadkou výrobných priestorov

spojenou s riadenou degustáciou vín, formou predajne tovaru priamo v prevádzke, možnosťami objednávky prezentačného balenia pre firmy a darčkového balenia. Možnosti využívania degustácií sú v i Ladiciach (súkromné vinohradnícke domčeky s vínnymi pivnicami). Výborné podmienky v celom území majú špecifické formy turizmu, najmä poľovníctvo. Podľa poľovníckej rajonizácie región patrí do chovateľskej oblasti pre srnčiu zver S VII-Tríbeč, podoblasť Topoľčianky pre malú zver M VIII-Nitra. Územie je genetickou oblasťou danielovej zveri (Velčice). Odštepňý lesný závod Topoľčianky obhospodaruje poľovné revíry nachádzajúce sa v lesných komplexoch Tríbeča. Najznámejším revírom je Veľká zvernica s výmerou 11 131 ha. Pre individuálne poľovačky slúži množstvo kvalitných posedov a hustá sieť dobre udržiavaných chodníkov. Spoločné poľovačky sú predovšetkým na diviačiu zver, bažantov, jarabice, sľúk, jeleňov, muflónov a danieliu zver. Pre poľovníkov je v ponuke ubytovanie v už spomínaných zariadeniach – chata PÚZ Tríbeč a Poľovnícky zámok v Topoľčiankach a priamo v ďalších 9 poľovníckych chatách.

So špecifických foriem turizmu nadregionálny až celoštátny význam má na základe chovu koní športové jazdectvo v Topoľčiankach. Uvedený sortiment športového jazdectva dopĺňa jazdecká škola v Jedľových Kostolánoch. Podmienky územia pre hipoturistiku sú v dôsledku absencie vhodných trás prepájajúcich jednotlivé jazdecké areály v území doposiaľ nevyužitú. Tríbečsko taktiež poskytuje prírodné podmienky pre veľkoplošné športy ako sú golf a športová strelba. Charakter územia generuje možnosti i pre rozvoj vidieckeho turizmu a agroturizmu. Ak zoberieme do úvahy prírodné predpoklady a ostatné možnosti, najlepšie podmienky v závislosti od voľného bytového fondu sú v Jedľových Kostolánoch, Obyciach, Kostolánoch od Tríbečom a v Zlatne.

Špeciálnymi formami „turizmu“ sú tzv. náboženské púte – návštevy Mariánskej púte v Topoľčiankach a ku kaplnke Sedembolestnej vo Velčiciach. Ďalej je pre účely cestovného ruchu nezanedbateľný vplyv využitia mnohých zaujímavých kultúrno-historických pamiatok a mnohých kultúrnych a spoločenských podujatí. Hlavnou tendenciou rozvoja územia po zhodnotení súčasného stavu je pokračovanie v doterajšom trende kongresovej turistiky, ďalej rozvíjať poznávací a vidiecky turizmus spojený s rekreačným jazdectvom a poľovníctvom ako aj športovo-rekreačnými aktivitami v prírodnom prostredí.

Zamestnanosť

Celkovú situáciu v jednotlivých v odvetviach hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia, dokresľujú údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011. V tomto roku najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov – 23,73% pracovalo v priemyselnej výrobe, 9,69% vo veľkoobchode a maloobchode a 9,41% v poľnohospodárstve. V stavebníctve bolo zamestnaných 7,41%, v školstve a vo sfére zdravotných a sociálnych služieb pracovalo viac ako 4,00% obyvateľov. V lesníctve bolo zastúpenie len na úrovni 1,03%.

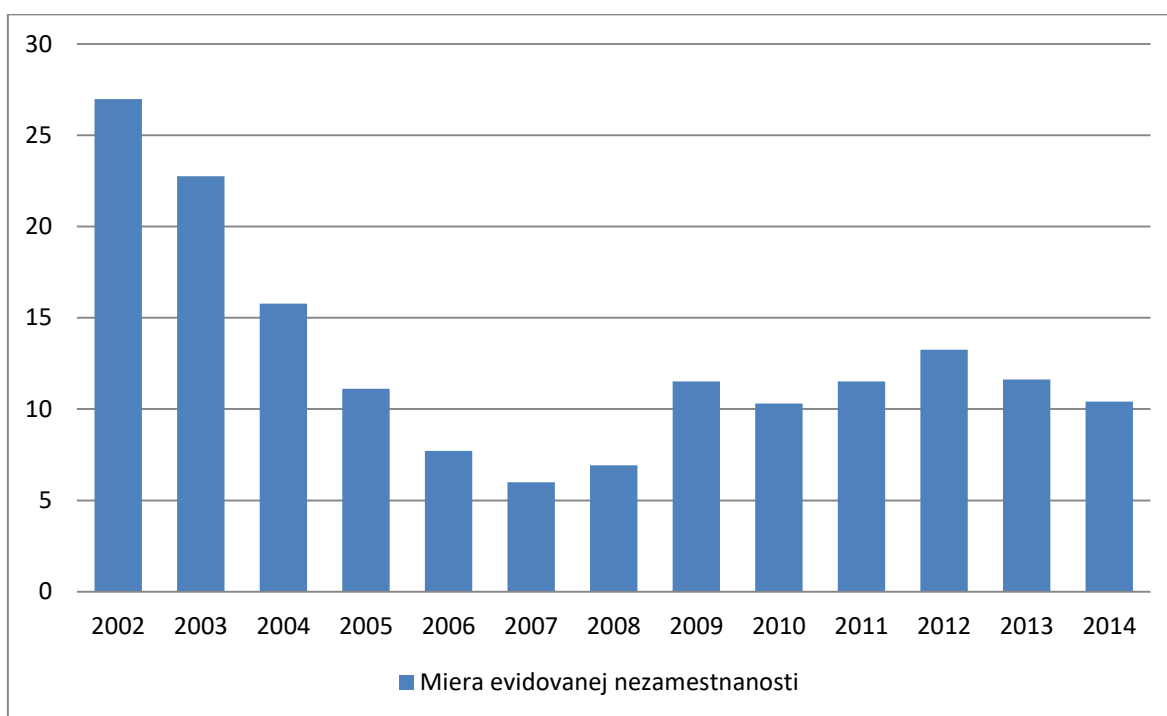
Z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov 51,60% odchádza za prácou do blízkych miest – Zlaté Moravce, Nitra, ale zamestnanie si obyvatelia hľadajú v Bratislave a v zahraničí. Podľa jednotlivých odvetví hospodárstva najviac za prácou dochádzajú obyvatelia zamestnaní v priemyselnej výrobe, v obchodnej sfére a v stavebníctve.

Nezamestnanosť

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že možnosť nájsť si prácu pre obyvateľov mikroregión sa vcelku zlepšuje. Je to spôsobené príchodom stredných a veľkých zahraničných firiem do niektorých obcí mikroregiónu. Taktiež má na zamestnanosť veľký vplyv výhodná geografická poloha a dobré dopravné spojenie s okresným mestom Zlaté Moravce.

Počet nezamestnaných v obciach mikroregiónu má od roku 2012 mierne klesajúcu tendenciu. K 31.12.2014 bolo na území MAS evidovaných 2 034 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje mieru nezamestnanosti 10,41%. Celková miera nezamestnanosti má klesajúci trend, čo v neposlednom rade ovplyvnil príchod investorov do obcí mikroregiónu.

Graf 2.6.5 Miera evidovanej nezamestnanosti k 31.12.2014

Zdroj: *www.statistics.sk, 2015*

Pri členení uchádzačov o zamestnanie podľa vekových kategórií tvoria najpočetnejšiu skupinu nezamestnaní vo vekovej kategórii 50 až 54 rokov (18,8%). Druhou najpočetnejšou skupinou sú nezamestnaní vo vekovej kategórii 40 až 44 rokov.

3.1.3. Popis doteraz realizovaných aktivít v území, ich význam, prípadné nedostatky a pod.

Obce z územia Mikroregión Trábečko sa pravidelne uchádzajú o dotáciu z Nitrianskeho samosprávneho kraja. Prehľad úspešných projektov je zhrnutý v tabuľke 24. Práve prostredníctvom týchto „menších“ projektov žiadatelia nadobudli potrebné vedomosti a skúsenosti v súvislosti so spracovaním, podávaním a implementáciou projektov, čo má za dôsledok elimináciu nedostatkov pri projektoch realizovaných v budúcnosti.

Tabuľka 24: Prehľad projektov z dotácie NSK

Konečný prijímateľ	Názov projektu	Schválená dotácia v Eur	Spolufin. v Eur	Celkové opr. výdavky proj. v Eur	Rok poskytnutia
Sľažany	Rekonštrukcia a modernizácia verejného obecného rozhlasu v obci Sľažany	6 750,00	355,27	7 105,27	2015
Mankovce	Modernizácia obecného parku a výstavba altánku	3 100,00	163,17	3 263,17	2015
Martin nad Žit.	Modernizácia a rozšírenie obecného rozhlasu	3 300,00	173,70	3 473,70	2015
Topoľčianky	Kombinovaný turistický a informačno-navigačný systém v obci Topoľčianky	7 850,00	413,16	8 263,16	2015
Zlatno	Moderné autobusové zastávky v obci Zlatno	3 000,00	157,90	3 157,90	2015
Velčice	Multifunkčné kultúrne centrum obce Velčice	5 450,00	286,85	5 736,85	2015
Obyce	Obnovujeme prameň našej kultúry	2 075,00	109,21	2 184,21	2014
Machulince	Modernizácia detského ihriska v obci Machulince	2 175,00	114,47	2 289,47	2014
Beladice	Nový priestor pre knižnú kultúru v obci Beladice	2 125,00	111,84	2 236,84	2014
Hostie	Rekonštrukcia obecného múzea v obci Hostie – I. etapa	2 400,00	126,32	2 526,32	2014
Ladice	Obnovujeme tradičnú Ladickú kultúru	2 400,00	126,32	2 526,32	2014
Host'ovce	Architektonické riešenie oddychovej zóny pri viacúčelovom ihrisku v miestnom parku	2 900,00	152,63	3 052,63	2014
Žikava	Skrášľujeme vzhľad centra našej obce	3 280,00	172,63	3 452,63	2013
Jedľ. Kostol'any	Nové pódium pre gajdošov z Jedľových Kostolian	2 780,00	146,32	2 926,32	2013
Velčice	Moderná škôlka pre zdravý rast našich detí	3 500,00	184,21	3 684,21	2013
Žitavany	Obnovujeme pamätníky našej minulosti	750,00	102,63	852,63	2013

Neverice	Vytvárame zelený ekosvet pre našich škôlkarov	1 700,00	89,47	1 789,47	2013
Kost. pod Tríb.	Obnovujeme najstarší kulturák v Nitrianskom kraji	2 088,00	109,90	2 197,90	2012
Topoľčianky	Moderné verejné osvetlenie pre centrum obce Topoľčianky	3 088,00	162,53	3 250,53	2012
Sľažany	Kvalitný verejný rozhlas pre obec Sľažany	2 188,00	115,16	2 303,16	2012
Mankovce	Autobusová zastávka, ktorá modernizuje našu obec	1 888,00	99,37	1 987,37	2012
Host'ovce	Rekonštrukcia a modernizácia oddychovej zóny v centre obce Host'ovce	2 488,00	130,95	2 618,95	2012
Martin nad Žit.	Za kultúrou bezpečne a pohodlne	1 588,00	83,58	1 671,58	2012

Zdroj: Ocú MR TRÍBEČSKO , vlastný zber, 2015

Povinné prílohy:

- zoznam zdrojov analýzy a vstupných dokumentov

3.2. SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Ekonomika ▪ diverzifikovaná a fungujúca ekonomická základňa mikroregiónu ▪ ekonomická stabilita firiem, výrobná variabilita a flexibilita ▪ významné podnikateľské subjekty s celoslovenskou pôsobnosťou ▪ silné zastúpenie podnikov v poľnohospodárstve a lesníctve ▪ dobrý vzťah a spolupráca samospráva – podnikateľ ▪ klesajúca miera nezamestnanosti ▪ vznikajúce nové prevádzky Životné prostredie ▪ ekologicky čistá krajina ▪ kľudné, tiché prostredie vhodné na relax ▪ priaznivé pôdne a klimatické podmienky ▪ vysoký podiel lesných pozemkov ▪ kvalitná úrodná pôda ▪ vinohradnícke areály ▪ miešané lesné porasty (využívané pre ochranné a hospodárske účely s potenciálom pre turistiku, hubárčenie) ▪ vodné plochy využívané ako chovné rybníky ▪ kvalitné zdroje podzemných vôd (kvalitná pitná voda) ▪ minerálne pramene ▪ výskyt chránených oblastí a ŠPR ▪ chov chránených živočíšnych druhov ▪ zvernice s poľovnou zverou ▪ výskyt nerastných surovín ▪ zavedený separovaný zber odpadu	Ekonomika ▪ vysoký podiel mikropodnikov - málo pracovných príležitostí priamo v území u veľkozamestnávateľov ▪ vysoká dochádzka za prácou ▪ nízke zastúpenie ubytovacích zariadení strednej triedy a kvality ▪ nedostatok stravovacích zariadení ▪ slabá obchodná sieť so základnými potravinami Životné prostredie ▪ devastácia lesných porastov - ťažba dreva a erózia pôdy ▪ čierne skládky ▪ neinovovaný zber druhotných surovín ▪ nízka úroveň dodržiavania zásad ochrany prírody a krajiny zo strany občanov ▪ slabé environmentálne povedomie obyvateľstva

Spoločnosť ▪ kladné hodnoty migračného salda - imigrácia obyvateľov do mikroregiónu ▪ vysoké zastúpenie produktívnej zložky obyvateľstva ▪ relatívne dobrá vzdelanostná štruktúra obyvateľstva ▪ priaznivá demografická štruktúra mužskej zložky populácie mikroregiónu ▪ existencia hustej siete aktívnych spoločenských, kultúrnych a športových organizácií ▪ organizovanie tradičných kultúrnych, spoločenských, folklórnych a športových podujatí ▪ významní rodáci a bohatá história ▪ existencia ľudových tradícií a remesiel ▪ dobrá komunikácia Obecných úradov s občanmi Materiálne statky ▪ existencia historických cirkevných objektov ▪ existencia objektov historického významu ▪ funkčné a kvalitné predškolské a školské zariadenia, ZŠ a SŠ ▪ dobrá vybavenosť prvkami technickej infraštruktúry v oblasti plynofikácie, vodovodov ▪ existencia PHSR a ÚPD vo väčšine obcí MR ▪ dostatok ubytovacích kapacít nižšej kategorizácie ▪ fungujúca občianska vybavenosť obcí	Spoločnosť ▪ nedostatok informácií a nízka miera informovania obyvateľov ▪ kvalita verejnej infraštruktúry ▪ mikroregión je regresívny typ sídla ▪ záporné hodnoty prirodzeného prírastku ▪ slabé právne vedomie obyvateľov ▪ nesprávna a slabá propagácia kultúrneho, prírodného a historického potenciálu regiónu vo vnútri i mimo MR ▪ nedostatočná koordinácia aktivít v oblasti rozvoja CR(absencia spoločného postupu propagácie) ▪ absencia mikroregionálneho produktu CR Materiálne statky ▪ nevysporiadané majetkovo - právne vzťahy ▪ chýbajúca kanalizácia a ČOV ▪ nevyhovujúci stav cestnej siete v obciach ▪ absencia chodníkov v obciach ▪ absencia multifunkčných športovísk, ihrísk a zariadení pre trávenie voľného času ▪ neupravené okolie obcí, zanedbané rekreačné zóny a verejné priestranstvá ▪ nevyhovujúci technický stav kultúrnych pamiatok ▪ málo využitý kultúrno-historický potenciál
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
Ekonomika	Ekonomika

▪ zvýšenie atraktivity územia a pritiahnutie väčšieho počtu návštevníkov ▪ rozvoj rôznych foriem cestovného ruchu - kongresová turistika, agroturistika, vidiecka turistika ▪ tvorba nových pracovných miest priamo v obciach ▪ zvýšenie kvality a rozšírenie existujúcich služieb ▪ skvalitnenie verejnej infraštruktúry Životné prostredie ▪ dobudovanie vodovodných a kanalizačných sietí ▪ komplexné riešenie odpadového hospodárstva Spoločnosť ▪ zlepšenie komunikácie a informovanosti ▪ zvýšenie počtu prisťahovaných obyvateľov ▪ kvalitná prezentácia kultúry a histórie ▪ podpora činnosti spoločenských organizácií ▪ dobudovanie verejnej infraštruktúry	▪ útlm poľnohospodárstva ▪ odliv pracovných síl z poľnohospodárskeho odvetvia ▪ nevyriešené vlastnícke vzťahy potenciálnych nehnuteľností vhodných na podnikateľské aktivity ▪ časté zmeny legislatívy Životné prostredie ▪ klimatické zmeny ▪ nezahrnutie zelenej infraštruktúry do projektov ▪ pokles ornej pôdy ▪ málo finančných prostriedkov smerujúcich do oblasti životného prostredia Spoločnosť ▪ nedostatok pracovných príležitostí ▪ nepriaznivý demografický vývoj ▪ nezáujem spoločnosti o verejné dianie v regióne
--	--

SWOT analýza územia Mikroregiónu Trábecko bola kontinuálne spracovávaná vo viacerých úrovniach. V roku 2015, konkrétne od začiatku júna do decembra bolo uskutočnených viacero verejných stretnutí v jednotlivých obciach mikroregiónu. Základom v tejto fáze bola informačná kampaň pre obyvateľov mikroregiónu s cieľom naštartovať „záujem obyvateľov“, aby sa vyjadrili k súčasnemu a želanému stavu.

Návrh znenia SWOT analýzy bol pripravený a zostavený expertným tímom na základe komplexnej analýzy územia: auditu zdrojov, mapovania podnikateľských spoločností, aktívneho neziskového sektora a verejných obecných stretnutí.

Pri stanovení jednotlivých zdrojov SWOT analýzy boli použité viaceré metódy uplatňujúce špecifické nástroje pre prácu s miestnym obyvateľstvom:

- metóda koncepčného mapovania;
- prieskum verejnej mienky;
- analýza formou prieskumu podnikateľských subjektov (problémy a potreby v podnikaní);
- brainstorming;
- analýza situácie a predstava o konečnom riešení (indikátory kvality života, zostavenie vízie);
- analýza územia formou jednoduchej SWOT analýzy (pri verejných stretnutiach) a odbornej SWOT analýzy

Zapojenie verejnosti do procesu tvorby SWOT analýzy

Účasť verejnosti na procese tvorby analýzy bola riešená okrem verejných a pracovných stretnutí predovšetkým uskutočnením dotazníkového prieskumu v termíne 01. 09. – 15. 11. 2015 v sedemnástich obciach mikroregiónu. Cieľom dotazníkových prieskumov bolo získať informácie o postojoch, potrebách a názoroch obyvateľov za účelom získania podkladov pre definovanie silných a slabých stránok, problémov a priorít rozvoja mikroregiónu. Na verejných stretnutiach k príprave a spracovaniu SWOT analýzy sa zúčastňovali členovia pracovnej skupiny. Práve výstupy z týchto stretnutí okrem výsledkov dotazníkových prieskumov boli podkladom pre spracovanie SWOT analýzy za celé územie. S cieľom zistiť potreby a názory na súčasnú situáciu v území s perspektívou jeho ďalšieho rozvoja boli uskutočňované osobné stretnutia s podnikateľmi v území. Získané podklady boli zapracované do mapovacích hárkov a použité taktiež pri spracovaní auditu zdrojov a SWOT analýzy. Taktiež s dôrazom na možné príležitosti rozvoja územia bola uskutočnená rozsiahla informačná kampaň.

V procese tvorby SWOT analýzy sme na informovanie verejnosti použili v území MR TRÍBEČSKO nasledovné metódy:

- Infoletáky zverejnené na obecných a informačných tabuliach, v priestoroch ZŠ a MŠ
- Adresné pozvánky pre zástupcov záujmových združení a podnikateľov, aktívnych a mienkotvorných obyvateľov mikroregiónu
- Vysielania v obecných rozhlasoch všetkých obcí
- Články zverejnené v obecných novinách o pripravovaných verejných obecných stretnutiach

3.3. Identifikácia potrieb

Zo SWOT analýzy, auditu zdrojov a dotazníkového prieskumu vyplynuli problémy, ktoré je z hľadiska ideálneho fungovania a spolupráce regiónu potrebné odstrániť. Na základe problémov boli identifikované potreby, ktoré vychádzajú od samotných obyvateľov regiónu, a ich naplnením sa prispeje k ďalšiemu rozvoju regiónu. O aktivitách, ktoré viedli k zostaveniu problémov a identifikovaniu potrieb, bola spoločnosť informovaná predovšetkým prostredníctvom letákov, obecných rozhlasov a verejných stretnutí. V celom regióne bolo spolu rozdáných 5 570 ks dotazníkov, z čoho sa späť vrátilo 1 075 ks dotazníkov. Na základe všetkých týchto aspektov bola zostavená problémová analýza.

Problémová analýza

1. Málo pracovných príležitostí v regióne **(potreba podpory zamestnanosti na vidieku)**
 - Slabá podpora miestneho podnikateľského sektora
 - Slabá podpora poľnohospodárstva
 - Slabá podpora predaja miestnych tovarov a služieb
 - Slabá podpora začínajúcich podnikateľov
 - Nízka propagácia cestovného ruchu

2. Stav životného prostredia (**potreba zníženia miery znečistenia vidieka**)
 - Vznikajúce čierne skládky
 - Znečisťovanie životného prostredia
 - Zlý stav zariadení na ochranu životného prostredia
3. Nízka kvalita života a životného prostredia (**potreba zvýšenia kvality života obyvateľov na vidieku**)
 - Neatraktívne verejné priestranstvá
 - Zlý stav dopravnej infraštruktúry
 - Zlý stav športových areálov
 - Nízka úroveň poskytovaných služieb pre občanov
 - Nízka kultúrna úroveň
 - Zlý stav zariadení poskytujúcich školské a mimoškolské aktivity
4. Nízka informačná a vzdelanostná úroveň (**potreba podpory participácie, informovania a vzdelávania obyvateľstva**)
 - Nízka odbornosť začínajúcich poľnohospodárov
 - Nízka informovanosť poľnohospodárov a podnikateľov

4. Strategický rámec

Členovia pracovných skupín, zmapovali v niekoľkých etapách, ako vytýčia strategické priority a ciele. Prvotným predpokladom bola dôkladná spätná väzba na zistenia v analytickej časti procesu mapovania územia a na výsledky procesu stanovenia stratégie. Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou pomenovala všetky “želania“ a snahy o rozvoj územia komplexne. Členovia pracovných skupín vytvorili súbor cieľov a opatrení na ich naplnenie, ktorý pokrýva tematicky všestranný rozvoj mikroregiónu a časovo aktuálne plánovacie obdobie PRV SR 2014 – 2020 a IROP 2014-2020 s presahom aj do ďalších období.

Strategický rámec a jeho základné kontúry sa začali naplňať už pri podrobnom audite zdrojov v území a pri spracovaní a uvedomení si jeho slabých a silných stránok. Predstavitelia samosprávy a občania – aktivisti na svojich stretnutiach upozorňovali na

nutnosť prepojenia ich predstáv o rozvoji územia s reálnymi možnosťami podpory z jednotlivých operačných programov, Národného strategického referenčného rámca, Plánu rozvoja vidieka a so zámermi podnikateľov a súkromných investorov v mikroregióne. Výsledky stretnutí s rôznymi skupinami aktérov v regióne vytýčili oblasti problémov ako sú vybavenosť obcí, rozvoj cestovného ruchu, zamestnanosť a potenciál ľudských zdrojov a snaha o zavádzanie inovácií do každodenného života v mikroregióne tak, ako si to žiada aktuálna doba a spôsob života. Viaceré problematické oblasti, ktoré sme identifikovali v analýze potrieb sa po preklopení do stratégie miestneho rozvoja viac – menej zhodovali s vytýčeným strategickým rámcom.

4.1. Definovanie vízie a strategického cieľa

Víziou OZ Mikroregión Trábečko je vytvorenie atraktívneho prostredia pre prácu, život, bývanie a zmysluplné využívanie voľného času pre obyvateľov dotknutého územia. Územie bude zázemím s dobudovanou a kvalitnou sociálnou a technickou infraštruktúrou a atraktívnym priestorom pre oddych, pri zachovaní rázu krajiny a udržateľnej kvality životného prostredia.

Strategickým cieľom je zvýšenie konkurencie mikroregiónu a kvality života v ňom pri zachovaní základných zásad trvalo udržateľného rozvoja územia. Uvedený strategický cieľ chceme dosiahnuť prostredníctvom zlepšovania životných podmienok a podmienok pre podnikanie, čo bude mať dopad aj na zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva v celom regióne.

4.2 Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení

Na základe vyššie prezentovaných kľúčových problémov boli stanovené štyri priority:

Strategické priority:

Strategická priorita 1 – **Podpora zamestnanosti na vidieku**

Strategická priorita 2 – **Zníženie miery znečistenia vidieka**

Strategická priorita 3 – **Zvýšenie kvality života obyvateľov na vidieku**

Strategická priorita 4 – **Podpora participácie, informovania a vzdelávania obyvateľstva**

Strategické priority takisto vychádzajú z problémovej analýzy územia. Je potrebné venovať im pozornosť z hľadiska vytvárania vhodných investičných príležitostí a podmienok. Daným spôsobom je možné priority regiónu naplniť trvalo udržateľne a maximálne efektívne k dosiahnutiu strategického cieľa.

Na základe stanovených priorít sa budú implementovať nižšie uvedené špecifické ciele a opatrenia:

PRIORITA 1 PODPORA ZAMESTNANOSTI NA VIDIEKU

- ŠPECIFICKÝ CIEĽ 1: PODPORIŤ TVORBU A UDRŽANIE MIESTNYCH PRACOVNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA POĽNOHOSPODÁRSKYCH A NEPOĽNOHOSPODÁRSKYCH AKTIVÍT

Opatrenie 1.1 Podpora na rozvoj poľnohospodárskych podnikov (kód opatrenia 4.1)

- Inovovanie a zlepšenie výkonnosti poľnohospodárskych podnikov

Prispievane k fokusovej oblasti:

3A Zvýšenie konkurencie schopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávanie hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií.

Opatrenie 1.2 Podpora pre investície na spracovanie/uvádzanie na trh a/alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov (kód opatrenia 4.2)

- Spracovanie poľnohospodárskych produktov

Prispievane k fokusovej oblasti /PRV/:

6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladanie nových malých podnikov a vytváranie pracovných miest

Opatrenie 1.3 Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev

Prispievane k špecifickému cieľu /IROP/:

5.1.1 – Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

Opatrenie 1.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností (kód opatrenia 6.4)

- Podpora predaja miestnych produktov
- Rozvoj agroturistiky
- Zlepšenie ubytovacích a stravovacích možností
- Podpora marketingu vidieckeho cestovného ruchu

Prispievane k fokusovej oblasti /PRV/:

6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladanie nových malých podnikov a vytváranie pracovných miest

PRIORITA 2 ZNÍŽENIE MIERY ZNEČISTENIA VIDIEKA

- ŠPECIFICKÝ CIEĽ 2: ZNÍŽIŤ MIERU ZNEČISTENIA VIDIECKEHO PROSTREDIA PROSTREDNÍCTVOM DOBUDOVANIA A SKVALITNENIA INFRAŠTRUKTÚRY VODNÉHO A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Opatrenie 2.2 Budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO

- Zlepšenie stavu kanalizačných systémov;
- Vybudovanie spoločných a rekonštrukcia existujúcich ČOV

Prispievane k špecifickému cieľu /IROP/:

5.1.2 – Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

Opatrenie 2.3 Zlepšenie infraštruktúry odpadového hospodárstva (kód opatrenia 7.4)

- Likvidácia a prevencia čiernych skládok odpadov
- Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu a zhodnocovania odpadov

Prispievane k fokusovej oblasti /PRV/:

6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

PRIORITA 3 ZVÝŠENIE KVALITY ŽIVOTA OBYVATEĽOV NA VIDIEKU

- ŠPECIFICKÝ CIEĽ 3: UDRŽAŤ ČO NAJVIAC OBYVATEĽOV NA VIDIEKU A ZLEPŠIŤ ICH KVALITU ŽIVOTA PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA VEREJNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Opatrenie 3.1 Rozvoj základnej infraštruktúry

- Dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel
- Sociálne služby a komunitné služby
- Infraštruktúra vzdelávania
- Podpora lokálnych ekologických služieb

Prispievane k špecifickému cieľu /IROP/:

5.1.2 – Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

Opatrenie 3.2 Zlepšenie vzhľadu obcí (kód opatrenia 7.4)

- Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia verejných budov a objektov
- Vybudovanie a modernizácia kamerového systému
- Rozvoj voľno-časovej infraštruktúry (napr. detské ihriská)

Prispievane k fokusovej oblasti /PRV/:

6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

Opatrenie 3.3 Zlepšenie sociálnych služieb a zariadení na vidieku

- Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia sociálnych zariadení pre komunitné sociálne služby
- Rozvoj, zvyšovanie kvality a kapacity komunálnych sociálnych služieb

Prispievane k špecifickému cieľu /IROP/:

5.1.2 – Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

PRIORITA 4 PODPORA PARTICIPÁCIE, INFORMOVANIA A VZDELÁVANIA VIDIECKEHO OBYVATELSTVA

- ŠPECIFICKÝ CIEĽ 4: ZVÝŠIŤ INFORMAČNÚ A VZDELANOSTNÚ ÚROVEŇ VIDIECKEHO OBYVATELSTVA A PARTICIPÁCIU OBYVATEĽOV V ŽIVOTE REGIÓNU PROSTREDNÍCTVOM INFORMAČNÝCH, VZDELÁVACÍCH A KULTÚRNO-SPOLOČENSKÝCH AKTIVÍT

Opatrenie 4.1 Vzdelávanie v oblasti poľnohospodárstva a vidieckeho cestovného ruchu pri vytváraní pracovných miest (kód opatrenia 1.2)

- Vzdelávanie v oblasti zavádzania nových pestovateľských a spracovateľských postupov
- Vzdelávanie a informovanie v oblasti marketingu vlastných výrobkov
- Vzdelávanie v oblasti vidieckeho cestovného ruchu

Prispievane k fokusovej oblasti /PRV/:

3A Zvýšenie konkurencie schopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávanie hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií.

a 6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladanie nových malých podnikov a vytváranie pracovných miest

Opatrenie 4.2 Vybudovanie regionálneho informačného systému (kód opatrenia 19.4)

- Vybudovanie informačného a monitorovacie systému v regióne
- Príprava a tlač informačných materiálov
- Informatizácia vidieka

Prispievane k fokusovej oblasti /PRV/:

6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

Opatrenie 4.3 Podpora tradičných a nových kultúrno-spoločenských aktivít v regióne kód opatrenia 19.3)

- Podpora tradičných kultúrno-spoločenských podujatí
- Inovovanie kultúrno-spoločenských podujatí regionálneho charakteru

Prispievane k fokusovej oblasti /PRV/:

6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

4.3 Súhrn strategického rámca

Tabuľka 25: Súhrnný prehľad strategického rámca

Vízia
Víziou Mikroregiónu Trábečko je vytvoriť vhodné podmienky pre jeho rozvoj. Záujmom je zvýšenie ekonomického rastu, vytvorenie vhodných podmienok pre podnikateľov z územia, zvýšenie atraktivity územia prostredníctvom zlepšenia stavu verejných priestranstiev a obecných budov, zlepšenie stavu technickej a environmentálnej infraštruktúry, zviditeľnenie územia s cieľom oživenia cestovného ruchu. V neposlednom rade je víziou mikroregiónu obnovenie tradícií a kultúrneho dedičstva obyvateľov. Mikroregión chce dosiahnuť atraktívne územie pre svojich obyvateľov, ale i návštevníkov a zvýšiť štandard života. V neposlednom rade je potrebné zvýšenie príležitostí na zvýšenie zamestnanosti v regióne a vytvorenie ideálnych podmienok pre život mladých rodín, detí, seniorov a marginalizovaných skupín obyvateľstva.
Strategický cieľ
Strategickým cieľom je do roku 2020 zvýšiť kvalitu života na území Mikroregiónu Trábečko prostredníctvom rozvoja miestneho hospodárstva, verejnej infraštruktúry,

zachovaním prírodného a kultúrneho bohatstva územia, zlepšením stavu sociálnych služieb a životného prostredia.		
Priorita 1: Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou		
Špecifický cieľ: 5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií		
Opatrenia PRV: - -	Opatrenia IROP: - <i>Financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD</i> - <i>Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev</i>	Iné opatrenia: - -
Priorita 2: Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou		
Špecifický cieľ: 5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach		
Opatrenia PRV: - -	Opatrenia IROP: - <i>Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel, sociálne služby a komunitné služby, infraštruktúra vzdelávania.</i> - <i>Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel, sociálne služby a komunitné služby, infraštruktúra vzdelávania.</i> - <i>Rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO</i>	Iné opatrenia: - -
Priorita 3: Prioritná os 3		
Špecifický cieľ:		

3A Zvýšenie konkurencie schopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávanie hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií.		
Opatrenia PRV: - M04 - <i>Investície do hmotného majetku</i> - M01 - <i>Prenos vedomostí a zručností</i>	Opatrenia IROP: - -	Iné opatrenia: - -
Priorita 4: Prioritná os 6		
Špecifický cieľ: 6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladanie nových malých podnikov a vytváranie pracovných miest		
Opatrenia PRV: - M06 - <i>Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikania</i> - M01 - <i>Prenos vedomostí a zručností</i>	Opatrenia IROP: - -	Iné opatrenia: - -
Priorita 5: Prioritná os 6		
Špecifický cieľ: 6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach		
Opatrenia PRV: - M07 - <i>Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach</i> - M19 - <i>Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER</i>	Opatrenia IROP: - -	Iné opatrenia: - -

4.4 Integrované znaky stratégie CLLD

Keďže stratégia CLLD sa týka spoločného územia obcí v Mikroregióne Trábečko a spoločných aktivít, ktorých cieľom je dosiahnutie spoločného cieľa na základe vízie celého územia, integráciu môžeme brať z viacerých hľadísk. Medzi hlavné integračné znaky môžeme zaradiť poľnohospodárstvo. Poľnohospodárska prvovýroba a spracovanie poľnohospodárskych produktov sú spoločným znakom a tým pádom aj jednotlivci a podnikateľské subjekty riešia rovnaké problémy. Cestovný ruch v území je ďalším integračným znakom, nakoľko územie mikroregiónu nie je rozsiahle, má však čo ponúknuť návštevníkovi, keďže región je rôznorodý. Medzi základné pútače pre

turistov patrí: vínna turistika, cykloturistika, Národný žrebčín, bohaté kultúrne, prírodné, historické bohatstvo, tradície... Pri prepojení jednotlivých miest regiónu cyklotrasami, turistickými chodníkmi – nastane ďalší integračný prvok. V neposlednom rade inklúzia marginalizovanej rómskej komunity sa integračné znaky prejavujú v zamestnanosti a sociálnom začlenení.

4.5 Inovatívne znaky stratégie CLLD

Inovatívnym znakom je prepojenie náučno-poznávacích trás vedených krajinou so zastaveniami v obciach s vylepšením miestnych služieb, prepojením trás a zlepšením dostupnosti vidieckych oblastí s mestom. Ďalšou inováciou je snaha o výmenu skúseností miestnych producentov s externým prostredím t.j. susednými až cezhraničnými. Výsledkom by mali byť moderné inovatívne projekty miestneho rozvoja.

Inovačnou aktivitou je využitie hodnotného potenciálu územia Mikroregiónu Trábečko. Aktivizovali sa viaceré oblasti ako: vzdelávanie ľudských zdrojov, posilnenie miestneho a environmentálneho povedomia, podpora vzniku nových služieb verejného sektora, využitie potenciálu združení, spolkov, klubov pre vznik doplnkových pracovných miest v službách cestovného ruchu, zaangažovanie podnikateľa, rozvoj podnikania vo vidieckom turizme a v tvorbe miestnych produktov hospodárenia, medzisektorová spolupráca na miestnej úrovni a iné.

Pri riešení problémov, ktoré vychádzajú od ľudí z regiónu, je inovatívnym aj spôsob práce pri tvorbe stratégie od prieskumu, informácií, overenia a dohody o problémoch k spoločným riešeniam zisťovaním, rozhovormi, komunikáciou s rôznymi miestnymi skupinami, porovnávaním s vonkajším pohľadom odborníka až po dohodu o riešeníach. Nové riešenia sú tie, ktoré v rozvoji plánujú využívať aj kapacity znevýhodnených resp. marginalizovaných skupín obyvateľstva tým, že sa budú priamo zúčastňovať na prevádzkovaní podporných služieb.

Typickým príkladom inovácie je vznik miestnych produktov zameraných na propagáciu územia, prípadne získanie značky – REGIONÁLNY PRODUKT.

5 Implementačný rámec

5.1 Popis riadiaceho a implementačného procesu

5.1.1 Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS

Štruktúra a organizácia verejno-súkromného partnerstva OZ Mikroregión Trábečko je presne špecifikovaná v stanovách občianskeho združenia.

MAS je zoskupenie verejných a súkromných miestnych spoločensko-hospodárskych záujmov, v ktorých na úrovni rozhodovania nemajú ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina viac ako 49% hlasovacích práv.

V zmysle Stanov OZ Mikroregión Trábečko v článku 5. Orgánmi združenia sú:

- 1. Najvyšší orgán,**
- 2. Výkonný orgán,**
- 3. Výberová komisia,**
- 4. Štatutárny orgán,**
- 5. Kontrolný orgán,**
- 6. Monitorovací výbor.**

Predsedníctvo ako výkonný orgán riadi činnosť združenia v období medzi zasadnutiami Členskej schôdze.

Úlohy a zodpovednosť jednotlivých subjektov a organizačných zložiek verejno-súkromného partnerstva pri realizácii CLLD:

1. Členská schôdza schvaľuje CLLD a jej prípadné zmeny alebo ďalšie rozvojové dokumenty.
2. Do pôsobnosti predsedníctva patrí:
 - A. vykonávať činnosť podľa poverenia Členskej schôdze,
 - B. predkladať Členskej schôdzi plán práce, rozpočet a správu o činnosti na schválenie,
 - C. dávať odporúčania Členskej schôdzi na zlepšenie činnosti združenia,
 - D. riešiť pripomienky, návrhy a podnety členov združenia,
 - E. prijímať nových členov združenia,
 - F. zabezpečiť spracovanie interných smerníc a predpisov združenia,
 - G. pre výkon združenia vytvárať pomocné orgány združenia,
 - H. zodpovedá za vypracovanie a implementáciu stratégie CLLD a jej aktualizáciu,

- I. zriadi výberovú komisiu MAS,
- J. a monitorovací výbor MAS,
- K. menuje manažéra MAS, manažér MAS nemôže byť členom Predsedníctva,
- L. zabezpečuje výber hodnotiteľov a spôsob ich priradenia k jednotlivým žiadostiam o NFP,
- M. vedie zoznam hodnotiteľov,
- N. vymenúva a odvoláva členov monitorovacieho výboru,
- O. volí a odvoláva členov výberovej komisie MAS a schvaľuje jej štatút.

3. Výberová komisia vykonáva svoju činnosť v prípade implementácie CLLD – hodnotí a vyberá projekty, prostredníctvom ktorých sa bude implementovať CLLD.

Výberová komisia je za svoju činnosť zodpovedná predsedníctvu a vykonáva najmä nasledovné činnosti:

- volí a odvoláva spomedzi seba zodpovednú osobu za činnosť výberovej komisie, ktorá zároveň komunikuje aj s predsedníctvom,
- vykonáva administratívnu, formálnu a obsahovú kontrolu žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci výberu projektov, ktoré sa budú implementovať prostredníctvom CLLD v zmysle svojho štatútu.

4. Monitorovací výbor je kontrolným orgánom výberovej komisie a vykonáva svoju činnosť v prípade implementácie CLLD.

Monitorovací výbor vykonáva najmä nasledovné činnosti:

- volí s pomedzi seba a odvoláva predsedu monitorovacieho výboru, ktorý je povinný zúčastňovať sa na zasadnutí predsedníctva s hlasom poradným,
- vykonáva hodnotenie, monitoring a kontrolu realizácie projektov v rámci CLLD v zmysle svojho štatútu.

Najvyšší orgán

Je najvyšším orgánom OZ Mikroregión Trábečko a okolie a tvoria ho všetci členovia združenia, pričom pri hlasovaní na zasadnutí najvyššieho orgánu má každý člen jeden hlas.

Členská schôdza najmä:

- A. schvaľuje stanovy, interné riadiace dokumenty, ich zmeny a doplnky,
- B. schvaľuje plán činnosti a výročnú správu,

- C. schvaľuje rozpočet a správu o hospodárení,
- D. volí a odvoláva členov výkonného orgánu a kontrolného orgánu a rozhoduje o ich odmeňovaní,
- E. stanovuje výšku, spôsob a termín úhrady členských príspevkov,
- F. schvaľuje organizačný poriadok združenia,
- G. rozhoduje o účasti združenia v iných profesijných alebo záujmových organizáciách,
- H. schvaľuje Stratégiu miestneho rozvoja CLLD a jej aktualizáciu /schvaľuje výberové kritériá pre žiadateľov/,
- I. rozhoduje v prípade sporu, ak je spornou stranou kontrolný orgán,
- J. rozhoduje o zániku združenia zlúčením s iným občianskym združením alebo dobrovoľným rozpustením. V prípade, ak dôjde k zániku občianskeho združenia rozpustením alebo zlúčením s iným občianskym združením počas doby platnosti zmluvy o poskytnutí NFP na chod MAS, občianske združenie je povinné vrátiť čerpané finančné prostriedky z EPFRV resp. EFRR,
- K. a iné v súlade so stratégiou CLLD.

Výkonný orgán

Predsedníctvo je výkonným orgánom združenia. Zodpovedá za svoju činnosť členskej schôdzi, zvoláva a obsahovo pripravuje jej rokovania. Má minimálne 7 a maximálne 13 členov, pričom počet členov je vždy nepárny. Funkčné obdobie predsedníctva je štvorročné. Žiadna záujmová skupina nemôže mať viac ako 49% hlasovacích práv v rámci MAS a v zložení jednotlivých orgánov MAS, ktoré majú rozhodovaciu právomoc a to počas celého obdobia implementácie stratégie rozvoja územia. Členovia predsedníctva volia spomedzi seba predsedu a podpredsedu.

Zasadnutie predsedníctva zvoláva predseda, v prípade jeho neprítomnosti podpredseda. Predsedníctvo je uznášaniaschopné, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jeho členov. Predsedníctvo rozhoduje hlasovaním nadpolovičnou väčšinou hlasov. V prípade rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu.

- . Predsedníctvo riadi činnosť združenia medzi zasadnutiami členskej schôdze, schvaľuje prijatie nových členov na základe písomnej prihlášky, zriaďuje svoju

kanceláriu (podľa organizačného poriadku) a poveruje iné osoby na konanie v mene združenia na presne stanovený účel. Predkladá zmeny stanov, organizačného poriadku, ostatných vnútorných smerníc, výročnú správu o činnosti, plán práce a rozpočet na schválenie členskej schôdzy.

Podľa potreby zriaďuje výberovú komisiu a monitorovací výbor (ich činnosť upravuje organizačný poriadok), vymenúva členov monitorovacieho výboru, volí a odvoláva členov výberovej komisie.

Do pôsobnosti predsedníctva patrí:

- a) vykonávať činnosť podľa poverenia Členskej schôdzy,
- b) predkladať Členskej schôdzy plán práce, rozpočet a správu o činnosti na schválenie,
- c) dávať odporúčania Členskej schôdzy na zlepšenie činnosti združenia,
- d) riešiť pripomienky, návrhy a podnety členov združenia,
- e) prijímať nových členov združenia,
- f) zabezpečiť spracovanie interných smerníc a predpisov združenia,
- g) pre výkon združenia vytvárať pomocné orgány združenia,
- h) zodpovedá za vypracovanie a implementáciu stratégie CLLD a jej aktualizáciu,
- i) zriadi výberovú komisiu MAS,
- j) zriadi monitorovací výbor MAS,
- k) menuje manažéra MAS, manažér MAS nemôže byť členom Predsedníctva,
- l) vymenúva a odvoláva členov monitorovacieho výboru,
- m) volí a odvoláva členov výberovej komisie MAS a schvaľuje jej štatút;
- n) vykonáva aj ďalšie úlohy a činnosti v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení.

Predsedníctvo zriadi Kanceláriu na zabezpečenie spracovania verejných prostriedkov ako aj manažovanie činnosti MAS a realizáciu úloh združenia. Na čele Kancelárie je manažér MAS menovaný Predsedníctvom. Manažér MAS je povinný zúčastňovať sa zasadnutí Predsedníctva s hlasom poradným. Kancelária pracuje na základe pracovného a organizačného poriadku schváleného Predsedníctvom. Administratívu a realizáciu úloh zabezpečujú zamestnanci MAS, ktorí môžu byť členmi len najvyššieho orgánu.

Výberová komisia

Výberová komisia pri každom hlasovaní o výbere projektov musí dodržiavať podmienku v zmysle všeobecného nariadenia, čl. 34, ods. 3, písm. b) t.j. 50 % hlasov rozhodnutí o výbere projektov patrí partnerom, ktorí nie sú orgánmi verejnej správy.

1. Výberová komisia má minimálne troch členov. Počet členov musí byť vždy nepárny. MAS môže okrem riadnych členov menovať aj náhradníkov členov výberovej komisie. Spôsob voľby/odvolania, výber členov výberovej komisie MAS a vykonávané činnosti musia byť stanovené v stratégii CLLD.
2. Člen výberovej komisie nemusí pôsobiť (mať trvalé, prípadne prechodné bydlisko, sídlo alebo prevádzku) v území MAS. Pre jednu výzvu bude stanovená jedna výberová komisia.
3. Výkonný orgán MAS menuje vždy novú výberovú komisiu pre každú výzvu, pričom jednotliví členovia sa môžu opakovať. V rámci jednej výzvy môže byť menovaná len jedna výberová komisia na celú výzvu, výnimkou môže byť len výmena členov z opodstatnených dôvodov. Opodstatnenými dôvodmi sú najmä konflikt záujmov, úmrtie člena výberovej komisie, jeho dlhodobá pracovná neschopnosť alebo nečinnosť a pod.
4. Spôsob voľby, podrobnosti o voľbách, a rokovaní orgánov združenia upravuje volebný poriadok združenia a rokovací poriadok združenia.
5. Výberová komisia MAS v zmysle č. 34. ods. 3, písm. c) a f) všeobecného nariadenia vykonáva výber ŽoNFP podľa poradia ich prínosu k plneniu cieľov a zámerov stratégie CLLD a stanovuje výšku podpory. S cieľom naplnenia týchto podmienok vykonáva výberová komisia nasledovné činnosti v rámci PRV 2014 - 2020:

- A. zabezpečí proces posúdenia projektových zámerov (ak relevantné)/ odborné hodnotenia ŽoNFP;
- B. posudzuje splnenie podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve,
- C. prideluje body jednotlivým projektovým zámerom (ak relevantné)
- D. stanoví poradie ŽoNFP od najvyššie umiestnenej ŽoNFP spĺňajúcej všetky podmienky poskytnutia príspevku po najnižšie umiestnenú ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky poskytnutia príspevku prostredníctvom ITMS2014+ (ak relevantné) a to na základe výsledkov odborného hodnotenia;
- E. vykoná výber projektových zámerov (ak relevantné)/ŽoNFP
- F. navrhne PPA pre jednotlivé ŽoNFP vydanie príslušného rozhodnutia (rozhodnutie o schválení/neschválení ŽoNFP, rozhodnutie o zastavení konania) podľa zákona o príspevku EŠIF
- G. schvaľuje/odporúča, resp. neschvaľuje/neodporúča vydanie hodnotiacej správy pre projektové zámery (ak relevantné);
- H. vypracuje záverečnú správu výzvy projektového zámeru/ŽoNFP v rámci PRV SR 2014 – 2020
- I. stanovuje výšku podpory NFP pre jednotlivé ŽoNFP.

Výberová komisia je v rámci IROP menovaná iba v prípade rovnakého počtu bodov predmetnej výzvy. Výberová komisia aplikuje rozlišovacie hodnotiace kritéria a stanoví poradie ŽoPr od najvyššie umiestnenej ŽoPr (ktorá najvyššou mierou napĺňa ciele stratégie CLLD) spĺňajúcej všetky podmienky poskytnutia príspevku po najnižšie umiestnenú ŽoPr spĺňajúcu všetky podmienky poskytnutia príspevku.

Monitorovací výbor

Monitorovací výbor MAS vykonáva najmä hodnotenie a kontrolu realizácie projektov v rámci stratégie, pripravuje a vypracováva správy o implementácii stratégie, správy o monitoringu za ročné obdobie a pod.

Monitorovací výbor MAS na svojom prvom zasadnutí stanoví rozsah činnosti. Rozsah činnosti Monitorovacieho výboru MAS podlieha schváleniu Najvyššiemu orgánu alebo Výkonnému orgánu

Členstvo v monitorovacom výbore MAS je nezlučiteľné s členstvom vo výkonnom orgáne združenia.

Kancelária Mikroregiónu Trábečko

Výkonný výbor zriadi kanceláriu na zabezpečenie spravovania verejných prostriedkov ako aj manažovanie činností MAS. Kanceláriu riadi manažér. Manažér MAS sa zúčastňuje zasadnutí výkonného orgánu. Kancelária sa riadi organizačným poriadkom. Administratívne práce zabezpečujú zamestnanci kancelárie. V kancelárii budú činnosti vykonávať:

1. Manažér MAS – Manažérom MAS bude Ing. Matúš Pilek, ktorý má ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, Technickej fakulte, v odbore Komerčné služby a má viac ako 5-ročné skúsenosti na manažérskej pozícii v oblasti poľnohospodárstva, rozvoja vidieka a regionálneho rozvoja. Získané vedomosti a prax sa dokazujú Diplomom a životopisom.
2. Administratívny pracovník – K jeho činnostiam bude patriť zabezpečenie každodennej prevádzky a administratívnej činnosti MAS.
3. Účtovník - Bude zabezpečovať účtovnú evidenciu a hospodárenie s finančnými prostriedkami a majetkom MAS.

Ďalšie činnosti, ktoré vykonáva kancelária MAS:

- vykonávanie formálnej kontroly prijatých projektových zámerov od prijímateľov, kontroly predloženia všetkých povinných príloh, registrácia projektových zámerov,
- zabezpečenie zberu informácií pre monitoring a hodnotenie,
- sledovanie čiastkových a celkových výsledkov (monitorovanie), hodnotenie výsledkov, zabezpečenie publicity a informovanosti,
- poskytovanie poradenstva, informácií v oblasti rozvoja vidieka a poľnohospodárstva pre verejnosť v regióne,
- uskutočnenie prieskumu trhu a verejného obstarávania,
- zber informácií o potrebách regiónu na vzdelávacie a informačné aktivity,
- poskytovanie informácií pre prijímateľom prostredníctvom zriadenej web stránky.

Členmi združenia môžu byť fyzické a právnické osoby, ktoré súhlasia so stanovami a cieľom združenia a pôsobia na území členských obcí. Členmi združenia môžu byť :

- fyzické osoby (aktivisti z územia),

- obce,
- ostatné verejné organizácie (štátna správa, verejnoprávne inštitúcie),
- zástupcovia podnikateľského sektora (živnostníci, obchodné spoločnosti, družstvá),
- zástupcovia neziskového sektora (záujmové združenia právnických osôb, občianske združenia a iné neziskové organizácie).

Členstvo v združení je dobrovoľné. O prijatí člena združenia rozhoduje valné zhromaždenie združenia na základe písomnej žiadosti uchádzača o členstvo. Pre prijatie uchádzača za člena sa vyžaduje súhlas dvoj tretinovej väčšiny hlasov všetkých členov združenia. Členstvo vznikne dňom, keď bola žiadosť uchádzača o členstvo odsúhlasená členmi združenia a zaplatením členského príspevku. Dokladom členstva je zápis do protokolu členov združenia.

Zánik členstva:

- vystúpením – členstvo zaniká dňom doručenia písomného oznámenia o vystúpení zo združenia členskej základni,
- vylúčením - členstvo zaniká dňom rozhodnutia predsedníctva o vylúčení (dôvody na vylúčenie: člen koná v mene združenia v rozpore s jeho cieľmi, poškodzuje dobré meno združenia, spôsobil združeniu svojím konaním nenapraviteľnú škodu, nezaplatil členské), a to na základe písomného návrhu dvoj tretinovej väčšiny členov združenia,
- úmrtím člena,
- zánikom združenia,
- zánikom právnickej osoby,
- zánikom členstva zanikajú všetky práva a povinnosti člena združenia.

Člen má právo:

- podieľať sa na činnosti združenia,
- voliť a byť volený do orgánov združenia,
- využívať informácie a služby združenia,
- predkladať návrhy a podnety k činnosti združenia,
- byť informovaný o rozhodnutiach orgánov združenia, zúčastňovať sa zasadnutí orgánov združenia, podávať návrhy na zmeny vnútorných poriadkov združenia,
- byť informovaný o aktivitách a hospodárení združenia.

Povinnosti člena sú:

- dodržiavať stanovy združenia,
- platiť členské príspevky,
- prispievať svojou činnosťou k tvorbe a realizácii stratégie miestneho rozvoja CLLD,
- plniť uznesenia orgánov združenia,
- aktívne sa podieľať na činnosti združenia.

Štatutárny orgán

Predseda združenia a podpredseda sú štatutárnym orgánom združenia, ktorí vystupujú v mene MAS navonok a ich funkčné obdobie je 4 ročné. Môžu byť zvolený opakovane. Predseda je volený zo zástupcov verejného sektora. Podpredseda je volený spomedzi členov záujmovej skupiny občianskeho alebo podnikateľského sektora. Mandát predsedu a podpredsedu zaniká uplynutím funkčného obdobia, odstúpením alebo odvolaním predsedu či podpredsedu predsedníctvom združenia.

- Predseda združenia je zároveň aj predsedom výkonného orgánu združenia. Predseda združenia koná v mene MAS samostatne.
- Predseda vykonáva nasledovné činnosti:
 - a) zvoláva a riadi zasadnutia predsedníctva;
 - b) zaisťuje vecne, organizačne a administratívne priebeh zasadnutí predsedníctva;
 - c) jedná v mene združenia s tretími osobami a podpisuje s tým súvisiace dokumenty;
 - d) spravuje finančné prostriedky združenia a manipuluje s nimi;
 - e) zvoláva a vedie zasadnutia Výkonného orgánu – Predsedníctva alebo poveruje inú osobu vedením zasadnutia výkonného orgánu;
 - e) ďalšie právomoci a povinnosti v súlade so Systémom riadenia CLLD v platnom znení, Príručkou žiadateľa o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 v platnom znení a Príručkou pre prijímateľa nenávratného finančného príspevku z PRV 2014-

2020;

- Predseda ďalej vykonáva samostatne nasledovné činnosti súvisiace s implementáciou stratégie CLLD v oblasti výziev zameraných na občiansky a podnikateľský sektor:
 - a) vystupuje v mene MAS navonok a podpisuje zmluvy;
 - b) schvaľuje harmonogram výziev na predkladanie projektových zámerov /ŽoNFP/ŽoPr
 - c) schvaľuje výzvu na prekladanie projektových zámerov /ŽoNFP/ŽoPr
 - d) schvaľuje zrušenie/zmenu výzvy na predkladanie projektových zámerov /ŽoNFP/ŽoPr
 - e) vo vzťahu k PRV 2014 – 2020 predkladá na PPA záverečnú správu z výzvy na predkladanie projektového zámeru (pri uplatnení dvojkoľového systému)/ŽoNFP. Vo vzťahu k IROP predkladá na RO pre IROP Protokol o výbere žiadosti o príspevok IROP.
- Podpredseda vykonáva na základe poverenia od predsedu nasledovné činnosti súvisiace s implementáciou stratégie CLLD v oblasti výziev zameraných na verejný sektor:
 - a) vystupuje v mene MAS navonok a podpisuje zmluvy;
 - b) schvaľuje harmonogram výziev na predkladanie projektových zámerov /ŽoNFP/ŽoPr
 - c) schvaľuje výzvu na prekladanie projektových zámerov /ŽoNFP/ŽoPr
 - d) schvaľuje zrušenie/zmenu výzvy na predkladanie projektových zámerov /ŽoNFP/ŽoPr
 - e) vo vzťahu k PRV 2014 – 2020 predkladá na PPA záverečnú správu z výzvy na predkladanie projektového zámeru (pri uplatnení dvojkoľového systému)/ŽoNFP. Vo vzťahu k IROP predkladá na RO pre IROP Protokol o výbere žiadosti o príspevok IROP.

Kontrolný orgán

Kontrolným orgánom združenia je revízna komisia, ktorá za svoju činnosť zodpovedá členskej schôdzi. Má 3 členov, ktorých menuje a odvoláva členská schôdza. Revízna komisia si spomedzi seba volí predsedu. Členstvo v revíznej komisii je nezlučiteľné s členstvom v iných orgánoch združenia, okrem členstva v najvyššom orgáne.

Revízna komisia najmä:

- kontroluje hospodárenie združenia, upozorňuje predsedníctvo na nedostatky, a navrhuje mu riešenie na ich odstránenie,
- kontroluje dodržanie stanov a vnútorného poriadku,
- predkladá ročnú správu o svojej činnosti členskej schôdzi.

Povinné prílohy:

- Organizačná štruktúra MAS
- Personálne zloženie jednotlivých orgánov, t.z. získané vzdelanie a odborná prax sa dokladuje predložením profesijného životopisu, príp. dokladmi o vzdelaní a ďalšími relevantnými certifikátmi.
- Štatúty, interné smernice, stanovy MAS

5.1.2 Implementačný proces

OZ Mikroregión Trábečko sa rozhodlo pre jednokolový proces výberu Žiadosti o NFP. Príjem žiadostí sa na úrovni MAS bude uskutočňovať v súlade so Systémom riadenia CLLD pre programové obdobie 2014 – 2020.

5.1.2.1 ŽoNFP v rámci PRV

Implementačný proces sa skladá z nasledovných častí:

Proces vyhlásenia výzvy

Miestna akčná skupina zabezpečí výber projektov prostredníctvom jedného výberového kola, t.j. prostredníctvom výzvy na predkladanie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

Miestna akčná skupina vyhlási výzvu na predkladanie Žiadostí o nenávratný finančný príspevok podľa ustanovenia časti 9 a 11 aktuálne platného Systému riadenia CLLD, a to zverejnením v ITMS2014+. MAS je povinná zverejniť výzvu na predkladanie ŽoNFP aj na svojom webovom sídle, avšak toto zverejnenie má iba informatívny charakter bez právnych účinkov a za oficiálne zverejnenie s právnymi účinkami (možnosť podať projektový zámer) sa považuje zverejnenie v systéme ITMS2014+. MAS bude vyhlasovať výzvy v súlade s indikatívnym harmonogramom výziev, v ktorom sa zohľadnia plánované termíny vyhlásenia výziev. MAS zostaví harmonogram výziev na obdobie minimálne jedného kalendárneho roka. Výzvy budú mať charakter uzavretej výzvy s presným určením dátumu jej vyhlásenia a dátumu jej uzavretia, pričom dĺžka trvania výzvy je minimálne 30 pracovných dní.

MAS je povinná vyhlásiť výzvu na predkladanie ŽoNFP zaradenú do harmonogramu výziev

od aktivovania harmonogramu výziev v rámci implementácie stratégie CLLD zo strany PPA

v ITMS2014+ (relevantné v prípade aplikácie jednokolového procesu výberu projektov).

V prípade, ak MAS nevyhlási výzvu na predkladanie ŽoNFP v zmysle tohto odseku do termínu uvedeného v príručke pre prijímateľa LEADER, PPA uplatní voči MAS sankcie v zmysle podmienok zmluvy o poskytnutí NFP.

MAS je povinná pre opatrenia PRV SR 2014 – 2020 počas každého kalendárneho roka vyhlásiť minimálne výzvy dve výzvy na predkladanie ŽoNFP.

Forma a štruktúra výzvy na predkladanie ŽoNFP je definovaná v zmysle nariadenie vlády

č. 71/2018. Po vypracovaní výzvy na predkladanie ŽoNFP zo strany MAS v ITMS2014+ pred jej oficiálnym zverejnením vykonaná kontrola zo strany PPA do 5 pracovných dní priamo v ITMS2014+.

Po vykonaní kontroly výzvy na predkladanie ŽoNFP zo strany PPA vykoná MAS aktiváciu

predmetnej výzvy na predkladanie ŽoNFP v systéme ITMS2014+. Za aktiváciu výzvy na predkladanie ŽoNFP v systéme ITMS2014+ je zodpovedná MAS.

Originál výzvy na predkladanie ŽoNFP zo systému ITMS2014+ (ak relevantné) je súčasťou

dokumentácie, týkajúcej sa predmetnej výzvy a musí byť podpísaná štatutárnym orgánom

MAS.

Obligatórne náležitosti, ako formálne náležitosti a podmienky poskytnutia príspevku, ktoré musí výzva obsahovať sú dané v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení.

Postup hodnotenia ŽoNFP

Hodnotiace kritériá pre výber projektov (bodovacie kritériá) pre ŽoNFP definuje MAS v závislosti od charakteru podporovaných projektov v nadväznosti na schválení stratégie CLLD. V rámci hodnotiacich kritérií pre výber projektov (bodovacie kritériá) je definované

pre každý stupeň (rozsah) hodnotiaceho (bodovacieho) kritéria jasný popis, kedy projekt získa

konkrétny počet bodov, resp. kedy spĺňa dané kritérium. MAS spolu s hodnotiacimi kritériami pre výber projektov (bodovacie kritériá) definuje aj rozlišovacie kritériá. Rozlišovacie kritériá slúžia na určenie poradia v prípade rovnakého počtu bodov dosiahnutého viacerými ŽoNFP v odbornom hodnotení.

MAS si zvolí overiteľné výberové kritériá, ktoré budú prispievať ku konečným výsledkom

naplňania stratégie CLLD, ako aj jasne identifikujú konečných prijímateľov projektov.

MAS môže výzvu zmeniť, ak sa zmenou podstatným spôsobom nezmenia podmienky poskytnutia príspevku; MAS tak môže spraviť do uzavretia výzvy.

Zmena výzvy je aktivovaná zo strany MAS v ITMS2014+ a následne zverejnená na webovom

sídle MAS.

MAS je oprávnená zrušiť výzvu v prípade, ak je objektívne nemožné pristúpiť k schváleniu

ŽoNFP, z dôvodu legislatívnej alebo neodstrániteľnej prekážky, ktorú nebolo možné predvídať v čase vyhlásenia výzvy ani pri všetkej vynaloženej starostlivosti), alebo je nevyhnutná taká zmena podmienok poskytnutia príspevku, ktorá znamená podstatnú zmenu týchto podmienok. Zrušenie výzvy na predkladanie ŽoNFP vykoná MAS na základe súhlasného stanoviska PPA.

ŽoNFP je základným dokumentom, ktorým žiadateľ na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie ŽoNFP žiada MAS o spolufinancovanie projektu z finančných prostriedkov

určených na danú výzvu. Žiadateľ doručuje ŽoNFP19 elektronicky prostredníctvom verejnej časti ITMS2014+ a v písomnej forme na adresu určenú v predmetnej výzve. Prístup do verejnej časti môžu získať žiadatelia na základe žiadosti o aktiváciu používateľského

konta. Podmienky doručenia a registrácie žiadosti o NFP sú pre žiadateľa záväzne stanovené v Systéme riadenia v platnom znení.

MAS po prijatí ŽoNFP overí splnenie podmienok poskytnutia príspevku. MAS vykoná overenie podmienok poskytnutia príspevku na základe údajov a informácií uvedených žiadateľom vo formulári ŽoNFP a v relevantných prílohách ŽoNFP. V prípade podmienok poskytnutia príspevku, v rámci ktorých je možné využiť integračné akcie prostredníctvom ITMS2014+ je žiadateľ povinný stiahnuť informáciu o plnení podmienky automaticky z iného informačného systému verejnej správy. prípade, ak pri overovaní splnenia podmienok poskytnutia príspevku vzniknú pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti ŽoNFP alebo jej príloh, MAS tieto pochybnosti oznámi žiadateľovi a vyzve ho, aby sa k nim vyjadril, resp. v prípade pochybností o kompletnosti ŽoNFP, MAS vyzve žiadateľa na doplnenie. Lehota na vyjadrenie/doplnenie nesmie byť kratšia ako 5 pracovných dní od doručenia oznámenia. MAS je oprávnená pri vzájomnej komunikácii so žiadateľom/prijímateľom v rámci implementácie stratégie CLLD využívať elektronicky spôsob komunikácie a to prostredníctvom e-mailu (napr.: pri zasielaní výzvy na doplnenie), pričom elektronický systém musí byť nastavený tak, že od žiadateľa/prijímateľa odoslaním e-mailu MAS obdrží „Potvrdenie o prijatí a Potvrdenie o prečítaní“. Žiadateľ má na doplnenie údajov a informácií, na základe ktorých odstráni pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti ŽoNFP, lehotu 7 pracovných dní od doručenia výzvy na doplnenie ŽoNFP.

MAS vymedzí oprávnenosť výdavkov, ako aj vecnú náplň oprávnených výdavkov v rámci PRVSR 2014 – 2020, stratégie CLLD, výzvy, prípadne aj v príručkách pre

žiadateľa. MAS rozhoduje o oprávnenosti, resp. neoprávnenosti výdavkov projektu v procese schvaľovania ŽoNFP. Výdavky projektu môžu mať charakter bežných výdavkov a kapitálových výdavkov. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.MAS zabezpečí priradenie odborných hodnotiteľov k ŽoNFP prostredníctvom ITMS2014+

(ak relevantné).

Odborní hodnotitelia vykonajú odborné hodnotenie ŽoNFP na základe kritérií na výber projektov CLLD zverejnených vo výzve na predkladanie ŽoNFP. Odborné hodnotenie jednotlivých ŽoNFP zaznamenávajú odborní hodnotitelia do hodnotiaceho hárku. Hodnotiaci hárok obsahuje vyhodnotenie kritérií vrátane komentára odborných hodnotiteľov (t. j. slovný popis dôvodov vyhodnotenia daného kritéria a počtu pridelených bodov), popis záverov z odborného hodnotenia a súčet dosiahnutých bodov z odborného hodnotenia.

Odborní hodnotitelia sú povinní pred účasťou na odbornom hodnotení podpísať Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov.

Postup výberu ŽoNFP

S cieľom akcelerácie implementácie jednotlivých opatrení je MAS oprávnená uplatňovať len jednokolový proces konania o žiadosti o NFP namiesto dvojkolového procesu.

Aplikáciou rozlišovacích kritérií v ITMS2014+ výberová komisia stanoví poradie ŽoNFP, ktoré je vytvorené od najvyššie umiestnenej ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku po najnižšie umiestnenú ŽoNFP spĺňajúcu všetky podmienky pre poskytnutie príspevku.

Po ukončení procesu výberu ŽoNFP výberová komisia vypracuje v rámci každého kola hodnotenia záverečnú správu z výzvy (ŽoNFP), v ktorej navrhne PPA pre jednotlivé ŽoNFP

vydanie konkrétneho rozhodnutia podľa zákona o príspevku z EŠIF (rozhodnutie o schválení/neschválení ŽoNFP, rozhodnutie o zastavení konania) . Záverečná správa z výzvy

(ŽoNFP) spolu so všetkými predloženými ŽoNFP, v rámci príslušného kola hodnotenia, je MAS povinná predložiť na PPA do 45 pracovných dní odo dňa ukončenia výzvy.

Záverečná správa z výzvy (ŽoNFP) musí byť podpísaná štatutárnym orgánom MAS. Dokumenty doložené do záverečnej správy z výzvy (ŽoNFP) musia byť originály, pričom musí obsahovať výstupy z administratívneho overovania, odborného hodnotenia ako aj výberu ŽoNFP.

Špecifiká postupov jednokolového procesu výberu sú uvedené v príručke pre prijímateľa

LEADER.

PPA zabezpečí príjem posúdených ŽoNFP vrátane záverečnej správy z výzvy (ŽoNFP) z MAS.

Po overení splnenia podmienok predložiť ŽoNFP riadne, včas a v určenej forme na MAS, PPA vykoná overenie ostatných podmienok poskytnutia príspevku. Overenie podmienok

predloženia ŽoNFP na MAS zaznamená PPA v systéme ITMS2014+ (ak relevantné), resp.

kontrolnom liste. Pri kompletných ŽoNFP overuje PPA splnenie každej jednotlivéj podmienky poskytnutia príspevku v systéme ITMS2014+ (ak relevantné) a to na základe údajov uvedených žiadateľom v ŽoNFP a v relevantných prílohách, ktorými žiadateľ preukazuje splnenie vybraných podmienok poskytnutia príspevku. V rámci odborného hodnotenia overí PPA priradenie oprávnených výdavkov uvedených v ŽoNFP k prioritným a sekundárnym fokusovým oblastiam príslušného opatrenia/podopatrenia a operácie.

Na základe skutočností zistených v rámci konania o ŽoNFP, t.j. na základe posúdenia splnenia podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve MAS, vydá PPA:

- a) Rozhodnutie o schválení;
- b) Rozhodnutie o neschválení;
- c) Rozhodnutie o zastavení konania.

PPA vydá rozhodnutie do 35 dní od predloženia záverečnej správy z výzvy (ŽoNFP). Rozhodnutím o schválení ŽoNFP konštatuje PPA splnenie všetkých podmienok poskytnutia

príspevku stanovených vo výzve na predkladanie ŽoNFP a zároveň deklaruje dostatok finančných prostriedkov na financovanie schváleného projektu na základe indikatívnej alokácie určenej v predmetnej výzve.

Príspevok sa poskytuje prijímateľovi na základe a v súlade so zmluvou uzavretou podľa § 269

ods. 2 Obchodného zákonníka. Zmluva o poskytnutí NFP upravuje práva a povinnosti prijímateľa a PPA pri realizácii projektu a počas doby udržateľnosti projektu. Poskytnutie príspevku na základe zmluvy o poskytnutí NFP je viazané na splnenie podmienok dohodnutých v zmluve. Žiadateľ je povinný poskytnúť pred uzavretím zmluvy o poskytnutí NFP PPA súčinnosť v rozsahu potrebnom na uzavretie zmluvy. Zmluva o poskytnutí NFP nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej prvého zverejnenia. Týmto dňom vzniká prijímateľovi právny nárok na poskytnutie NFP.

Implementačný proces Občianskeho združenia Mikroregión TRÍBEČSKO a jeho priebeh počas celého programového obdobia bude v súlade so Systémom riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014-2020 v platnom znení.

5.1.2.2 ŽoNFP v rámci IROP

Výzva na predkladanie Žiadostí o NFP v rámci IROP 2014 – 2020

MAS bude vyhlasovať výzvy v súlade s harmonogramom výziev, s cieľom včasnej informovanosti potenciálnych žiadateľov. Harmonogram podlieha schváleniu zo strany RO pre IROP, zostavuje sa na obdobie 1 kalendárneho roka. MAS zverejní harmonogram na svojom webovom sídle, takisto je zodpovedná za jeho aktuálnosť. Harmonogram sa zostaví a aktualizuje na základe podmienok určených v Systéme riadenia CLLD pre programové obdobie 2014 – 2020.

Výzva bude mať formu otvorenej výzvy, ktorej dĺžka trvania bude závislá na disponibilných finančných prostriedkoch, ktorých vyčerpanie bude dôvodom na ukončenie výzvy. Hodnotenie ŽoNFP bude prebiehať v termínoch určených vo výzve.

Zmena a zrušenie výzvy

MAS môže meniť výzvu na základe podmienok uvedených v Systéme riadenia CLLD pre programové obdobie 2014 – 2020. MAS je oprávnená vo výzve zmeniť:

- formálne náležitosti
- podmienky poskytnutia príspevku
- prílohy.

MAS je oprávnená zrušiť výzvu do doby, kým nie je vyčerpaná alokácia, zrušenie musí odôvodniť. Pred zmenou alebo zrušením výzvy zasiela MAS v dostatočnom časovom predstihu návrh zmeny/zrušenia výzvy spolu s odôvodnením na odsúhlasenie RO pre IROP, ktorý sa k zmene/zrušeniu vyjadrí do 5 pracovných dní.

Hodnotiace kritériá Žiadostí o NFP

Sú popísané v časti Hodnotiace kritériá Žiadostí o NFP pre PRV.

Výberové kritériá Žiadostí o NFP

Sú popísané v časti Výberové kritériá Žiadostí o NFP pre PRV.

Procesné úkony žiadosti o NFP pre IROP sú totožné ako procesné úkony pre žiadosti o NFP pre PRV. Budú sa uskutočňovať na základe podmienok určených v Systéme riadenia CLLD pre programové obdobie 2014 – 2020.

5.2 Akčný plán

ČASŤ A.) Akčný plán pre základnú alokáciu MAS

Tabuľka 26. A : Financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD

Názov opatrenia	Financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	-
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií
Ciele opatrenia	Prostredníctvom tejto aktivity sa zabezpečí činnosť verejno-súkromného partnerstva, v inštitucionalizovanej podobe miestnej akčnej skupiny podporou prevádzkových nákladov, čím sa dosiahne v konečnom dôsledku plnenie špecifického cieľa. Prevádzkové náklady slúžia na chod miestnej akčnej skupiny, aby sa zabezpečilo jej fungovanie počas celého programovacieho obdobia.

Zdôvodnenie výberu	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou prispieva k tematickému cieľu č. 9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácie. Podpora je orientovaná na trh práce v miestnom kontexte, sústreďuje sa na rozvoj a rast udržateľných pracovných miest bez ohľadu na sektor alebo odvetvie vrátane oblasti zelených technológií.
Rozsah a oprávnené činnosti	- financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD: A.) personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie), B.) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD. C.) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS, D.) finančné náklady (napr. bankové poplatky), E.) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS),
Oprávnení prijímatelia	Miestne akčné skupiny vybrané a schválené riadiacim orgánom na implementáciu stratégie miestneho rozvoja.
Intenzita pomoci ⁴	95 % zo zdrojov EÚ 5% vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom
Oprávnené výdavky ⁵	○ personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie), ○ vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD, ○ náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS, ○ finančné náklady (napr. bankové poplatky),

4 Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

5 v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	○ náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS).					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000 EUR Maximálna výška príspevku: 59 170 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	165 501,78 (100%)	157 226,69 (95%)	0,00 (0%)	8 275,09 (5%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	165 501,78	157 226,69	0,00	8 275,09	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.1					
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	511-1	Počet podporených aktivít	počet	0	1	
	511-2	Počet pracovníkov kancelárie	počet	0	3	
Indikatívny harmonogram výziev	-					

Pozn.: Pre PRV ako aj pre IROP platí, že maximálna veľkosť oprávnených výdavkov výška NFP na 1 projekt (okrem aktivít zameraných na chod MAS a animácie) je 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt.

Tabuľka 26.B: Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev

Názov opatrenia	Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých
-----------------	--

	podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	-
Priradenie k fokusovej oblasti PRV /špecifickému cieľu IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií
Ciele opatrenia	Cieľom tejto aktivity je podpora miestnych mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb a družstiev prostredníctvom poskytnutia možnosti investície finančných prostriedkov do ich ďalšieho rozvoja, a tak zabezpečiť rozvoj celého regiónu a tvorbu pracovných miest.
Zdôvodnenie výberu	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou prispieva k tematickému cieľu č. 9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácie. Podpora je orientovaná na trh práce v miestnom kontexte, sústreďuje sa na rozvoj a rast udržateľných pracovných miest bez ohľadu na sektor alebo odvetvie vrátane oblasti zelených technológií.
Rozsah a oprávnené činnosti	- o obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest, - o nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb, - o podpora marketingových aktivít, - o podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností.
Oprávnení prijímatelia	Samostatne zárobkovo činné osoby, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH. Mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, okrem tých, ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH.
Intenzita pomoci ⁶	55 % zo zdrojov EÚ 45 % vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom (v rámci schémy pomoci <i>de minimis</i>)

Oprávnené výdavky ⁷	- obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest, - nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb, - podpora marketingových aktivít, - podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností.					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000 EUR Maximálna výška príspevku: 100 000 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	280 551,02 (100%)	154 303,06 (55%)	0,00 (0%)	126 247,96 (45%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	280 551,02	154 303,06	0,00	126 247,96	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	- Výberové kritériá pre výber projektov: - Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.1., - Hodnotiace kritériá: - Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), - Bodované kritériá: - viď. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD - Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.					
Povinné prílohy stanovené	Žiadne					

MAS						
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	511-3	Počet podporených nových mikro a malých podnikov	počet	0	1	
	511-4	Počet podporených existujúcich mikro a malých podnikov	počet	0	3	
	511-5	Počet nových pracovných miest	počet	0	4	
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x za rok 11/2017-06/2022					

Tabuľka 26.C: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel

Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	-
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Ciele opatrenia	Cieľom tejto aktivity je prispieť k zlepšeniu dopravnej prepojenosti, dostupnosti pracovísk, verejných a iných služieb.
Zdôvodnenie výberu	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou prispieva k tematickému cieľu č. 9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácie. Podpora je orientovaná do vytvárania predpokladov pre riešenie vzťahov medzi mestom a vidiekom v oblasti podpory verejnej infraštruktúry a verejných služieb. Ide o prepojenia medzi mestským a vidieckym prostredím, ktoré vyplývajú z prepravy tovaru, presunov do a z práce, vzdelávacích služieb, zdravotných služieb, vodného a odpadového hospodárstva, hospodárskych transakcií, prístupu k prírodným zdrojom, ako aj z kultúry a rekreačných činností.
Rozsah a oprávnené činnosti	- o výstavba, modernizácia, rekonštrukcia zastávok, staníc, parkovísk na linkách prepájajúcich obec s mestom, - o budovanie prvkov a podpora opatrení na zvyšovanie bezpečnosti dopravy v mestách, - o nákup vozidiel pre účely zabezpečenia spoločnej dopravy osôb vrátane vozidiel prispôsobených osobám s obmedzenou možnosťou pohybu a orientácie, - o zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do zamestnania alebo k verejným službám (napr. trasy vedúce k vlakovým, autobusovým zastávkam a staniciam v obciach a mestách) vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry vrátane odpočívadiel, chránených parkovísk pre bicykle, nabíjacia staníc pre elektrobicykle a pod.
Oprávnení prijímatelia	Mestá/samostatné mestské časti a obce z územia MAS

Intenzita pomoci ⁸	95 % zo zdrojov EÚ 5 % vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom					
Oprávnené výdavky ⁹	○ výstavba, modernizácia, rekonštrukcia zastávok, staníc, parkovísk, parkovísk, na linkách prepájajúcich obec s mestom, ○ budovanie prvkov a podpora opatrení na zvyšovanie bezpečnosti dopravy v mestách, ○ nákup vozidiel pre účely zabezpečenia spoločnej dopravy osôb vrátane vozidiel prispôbovaných osobám s obmedzenou možnosťou pohybu a orientácie, ○ zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do zamestnania alebo k verejným službám (napr. trasy vedúce k vlakovým, autobusovým zastávkam a staniciam v obciach a mestách) vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry vrátane odpočívadiel, chránených parkovísk pre bicykle, nabíjajúcich staníc pre elektrobicykle a pod.,					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000 EUR Maximálna výška príspevku: 50 000 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	86 481,46 (100%)	82 157,08 (95%)	0,00 (0%)	4 324,08 (5%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	86 481,46	82 157,08	0,00	4 324,08	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	○ Výberové kritériá pre výber projektov: - Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.2., ○ Hodnotiace kritériá: • Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), • Bodované kritériá:					

8 Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

9 v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	- vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritériá pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD o Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.				
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	512-4	Počet nových objektov/služieb/priestranstiev verejnej infraštruktúry	počet	0	1
	512-5	Počet zrekonštruovaných/modernizovaných objektov/služieb/priestranstiev verejnej infraštruktúry	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne 11/2017-06/2022				

Tabuľka 26.D: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby

Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby.
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	-
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Ciele opatrenia	Cieľom tejto aktivity je prispieť k zlepšeniu sociálnych a komunitných služieb na území, dobudovanie alebo rekonštrukcia sociálnych a komunitných zariadení.
Zdôvodnenie výberu	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou prispieva k tematickému cieľu č. 9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii. Podpora je orientovaná do vytvárania predpokladov pre riešenie vzťahov medzi mestom a vidiekom v oblasti podpory verejnej infraštruktúry a verejných služieb. Ide o prepojenia medzi mestským a vidieckym prostredím, ktoré vyplývajú z prepravy tovaru, presunov do a z práce, vzdelávacích služieb, zdravotných služieb, vodného a odpadového hospodárstva, hospodárskych transakcií, prístupu k prírodným zdrojom, ako aj z kultúry a rekreačných činností.
Rozsah a oprávnené činnosti	- o zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia, - o zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb, - o rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb, - o infraštruktúra komunitných centier.
Oprávnení prijímatelia	Mestá/samostatné mestské časti a obce z územia MAS
Intenzita pomoci ¹⁰	95 % zo zdrojov EÚ 5 % vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom

Oprávnené výdavky ¹¹	- o zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia, - o zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb, - o rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb, - o infraštruktúra komunitných centier,					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000 EUR Maximálna výška príspevku: 50 000 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	33 631,66 (100%)	31 950,08 (95%)	0,00 (0%)	1 681,58 (5%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	33 631,66	31 950,08	0,00	1 681,58	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	- o Výberové kritériá pre výber projektov: - Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.2., - o Hodnotiace kritériá: • Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), • Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritériá pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD - o Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.					
Povinné prílohy	Žiadne					

stanovené MAS					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	512-6	Počet nových objektov/služieb/priestranstiev verejnej infraštruktúry	počet	0	1
	512-7	Počet zrekonštruovaných/modernizovaných objektov/služieb/priestranstiev verejnej infraštruktúry	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne 11/2017-06/2022				

Tabuľka 26.E: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania

Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	-
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Ciele opatrenia	Cieľom tejto aktivity je prispieť k zlepšeniu a ku kvalite infraštruktúry vzdelávania, a tak zvýšiť atraktivitu obcí a vytvoriť priťažlivé prostredie pre život mladých ľudí.
Zdôvodnenie výberu	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou prispieva k tematickému cieľu č. 9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii. Podpora je orientovaná do vytvárania predpokladov pre riešenie vzťahov medzi mestom a vidiekom v oblasti podpory verejnej infraštruktúry a verejných služieb. Ide o prepojenia medzi mestským a vidieckym prostredím, ktoré vyplývajú z prepravy tovaru, presunov do a z práce, vzdelávacích služieb, zdravotných služieb, vodného a odpadového hospodárstva, hospodárskych transakcií, prístupu k prírodným zdrojom, ako aj

	z kultúry a rekreačných činností.					
Rozsah a oprávnené činnosti	- vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ, - skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení.					
Oprávnení prijímateľa	Mestá/samostatné mestské časti a obce z územia MAS					
Intenzita pomoci ¹²	95 % zo zdrojov EÚ 5 % vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom					
Oprávnené výdavky ¹³	- vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ, - skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení.					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000 EUR Maximálna výška príspevku: 50 000 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	40 037,70 (100%)	38 035,82 (95%)	0,00 (0%)	2001,88 (5%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	40 037,70	38 035,82	0,00	2 001,88	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	- Výberové kritériá pre výber projektov: - Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.2., - Hodnotiace kritériá: - Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), - Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritériá pre výber projektov predkladaných					

¹² Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

¹³ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	stratégie CLLD ○ Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.				
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	512-8	Počet nových objektov/služieb/priestranstiev verejnej infraštruktúry	počet	0	0
	512-9	Počet zrekonštruovaných/modernizovaných objektov/služieb/priestranstiev verejnej infraštruktúry	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne 11/2017-06/2022				

Tabuľka 26.F: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby

Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	-
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Ciele opatrenia	Cieľom tejto aktivity je prispieť k zlepšeniu sociálnych a komunitných služieb na území, dobudovanie alebo rekonštrukcia sociálnych

	a komunitných zariadení.					
Zdôvodnenie výberu	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou prispieva k tematickému cieľu č. 9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácie. Podpora je orientovaná do vytvárania predpokladov pre riešenie vzťahov medzi mestom a vidiekom v oblasti podpory verejnej infraštruktúry a verejných služieb. Ide o prepojenia medzi mestským a vidieckym prostredím, ktoré vyplývajú z prepravy tovaru, presunov do a z práce, vzdelávacích služieb, zdravotných služieb, vodného a odpadového hospodárstva, hospodárskych transakcií, prístupu k prírodným zdrojom, ako aj z kultúry a rekreačných činností.					
Rozsah a oprávnené činnosti	- o zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia, - o zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb, - o rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb, - o infraštruktúra komunitných centier,					
Oprávnení prijímatelia	- občianske združenia - neziskové organizácie - cirkevné organizácie - združenie miest a obcí					
Intenzita pomoci ¹⁴	95 % zo zdrojov EÚ 5 % vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom					
Oprávnené výdavky ¹⁵	- o zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia, - o zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb, - o rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb, - o infraštruktúra komunitných centier,					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000 EUR Maximálna výška príspevku: 20 000 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	48 117,27		0,00		-

14 Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

15 v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

		(100%)	45 117,40 (95%)	(0%)	2 405,87 (5%)	
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	48 117,27	45 117,40	0,00	2 405,87	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	○ Výberové kritériá pre výber projektov: - Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.2., ○ Hodnotiace kritériá: ● Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), ● Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD ○ Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.					
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	512-3	Počet akcií zameraných na investície do základnej infraštruktúry	počet	0	3	
	512-4	Počet nových pracovných miest	počet	0	1	
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne 11/2017-06/2022					

Tabuľka 26.G: Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania

Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	-
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Ciele opatrenia	Cieľom tejto aktivity je prispieť k zlepšeniu a ku kvalite infraštruktúry vzdelávania.
Zdôvodnenie výberu	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou prispieva k tematickému cieľu č. 9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii. Podpora je orientovaná do vytvárania predpokladov pre riešenie vzťahov medzi mestom a vidiekom v oblasti podpory verejnej infraštruktúry a verejných služieb. Ide o prepojenia medzi mestským a vidieckym prostredím, ktoré vyplývajú z prepravy tovaru, presunov do a z práce, vzdelávacích služieb, zdravotných služieb, vodného a odpadového hospodárstva, hospodárskych transakcií, prístupu k prírodným zdrojom, ako aj z kultúry a rekreačných činností.
Rozsah a oprávnené činnosti	- o vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ, - o skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení.
Oprávnení prijímatelia	- občianske združenia - neziskové organizácie - cirkevné organizácie - združenie miest a obcí
Intenzita pomoci ¹⁶	95 % zo zdrojov EÚ 5 % vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom

Oprávnené výdavky ¹⁷	- vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ, - skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení.					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000 EUR Maximálna výška príspevku: 20 000 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	48 117,27 (100%)	45 711,41 (95%)	0,00 (0%)	2 405,86 (5%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	48 117,27	45 711,41	0,00	2 405,86	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	- Výberové kritériá pre výber projektov: - Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.2., - Hodnotiace kritériá: - Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), - Bodované kritériá: - viď. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritériá pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD - Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.					
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota

	512-5	Počet akcií zameraných na investície do základnej infraštruktúry	počet	0	3
	512-3	Počet nových pracovných miest	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne 11/2017-06/2022				

Tabuľka 26.H: Budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO

Názov opatrenia	Budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	-
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
Ciele opatrenia	Cieľom tejto aktivity je dobudovanie tejto zložky verejnej infraštruktúry, ktoré vedie k zvýšeniu kvality života obyvateľov, ale predovšetkým k zvýšeniu ochrany životného prostredia a ochrany vodných tokov nachádzajúcich sa v území mikroregiónu.
Zdôvodnenie výberu	Prioritná os 5: Miestny rozvoj vedený komunitou prispieva k tematickému cieľu č. 9 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii. Podpora je orientovaná do vytvárania predpokladov pre riešenie vzťahov medzi mestom a vidiekom v oblasti podpory verejnej infraštruktúry a verejných služieb. Ide o prepojenia medzi mestským a vidieckym prostredím, ktoré vyplývajú z prepravy tovaru, presunov do a z práce, vzdelávacích služieb, zdravotných služieb, vodného a odpadového hospodárstva, hospodárskych transakcií, prístupu k prírodným zdrojom, ako aj z kultúry a rekreačných činností.
Rozsah a oprávnené činnosti	Budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do

	2000 EO					
Oprávnení prijímateľa	Mestá/samostatné mestské časti a obce z územia MAS					
Intenzita pomoci ¹⁸	95 % zo zdrojov EÚ 5 % vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom					
Oprávnené výdavky ¹⁹	Budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000 EUR Maximálna výška príspevku: 50 000 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	78 956,16 (100%)	75 008,35 (95%)	0,00 (0%)	3 947,81 (5%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	78 956,16	75 008,35	0,00	3 947,81	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	- Výberové kritériá pre výber projektov: - Hlavné zásady výberu operácií definované v IROP pre špecifický cieľ 5.1.2., - Hodnotiace kritériá: - Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), - Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritériá pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD - Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu,					

¹⁸ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

¹⁹ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	- environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.				
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota
	512-10	Počet realizovaných projektov	počet	0	2
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne 11/2017-06/2022				

Tabuľka 26.I: M04 - Investície do hmotného majetku

Názov opatrenia	M04 - Investície do hmotného majetku
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	4.1. – Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	2A, 2B, 3A, 5C, 6A
Ciele opatrenia	Hlavným cieľom opatrenia je podpora poľnohospodárskych podnikov, vrátane podnikov, ktoré prevádzkujú mladí alebo malí farmári, investícií týkajúcich sa odbytu a spracovania poľnohospodárskej produkcie. Opatrenie má prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti spracovateľského a potravinárskeho priemyslu a účelovo intenzívnej avšak environmentálne prijateľnej poľnohospodárskej výroby.
Zdôvodnenie výberu	Prostredníctvom tohto podopatrenia sa poskytne investičná podpora pre poľnohospodárske podniky v regióne, ktoré majú momentálne obmedzené zdroje financovania svojich podnikateľských zámerov. Investíciou do hmotného majetku sa dosiahne zvýšenie celkovej výkonnosti a udržateľnosti poľnohospodárskych podnikov v oblastiach: špeciálnej rastlinnej výroby, živočíšnej výroby, zlepšenia využívania závlah, zavádzania inovatívnych technológií v súvislosti s aplikáciou organických a priemyselných hnojív, zlepšenia

	odbytu, založenia porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín, skladovacích kapacít a pozberovej úpravy, zníženia záťaže na životné prostredie vrátane technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov.
Rozsah a oprávnené činnosti	1. Špeciálna rastlinná výroba: • Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov špeciálnej rastlinnej výroby vrátane prípravy staveniska • Investície do obstarania technického a technologického vybavenia špeciálnej rastlinnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich na pestovanie, aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, priemyselných a hospodárskych hnojív, zber a pozberovú úpravu • investície do objektov na využívanie geotermálnej energie na vykurovanie skleníkov a fóliovníkov a na vlastnú spotrebu v podniku vrátane súvisiacich investičných činnosti 2. Živočíšna výroba: • Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov živočíšnej výroby vrátane prípravy staveniska • Investície do obstarania technického a technologického vybavenia živočíšnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich aj na zber objemových krmív, uskladnenie a manipuláciu s krmivami a stelivami • Investície do zavádzania technológií na výrobu energie energetickou transformáciou biomasy vyprodukovanej v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov a lesného hospodárstva. 3. Zlepšenie využívania závlah: • Stavebné investície na výstavbu, rekonštrukciu alebo modernizáciu závlahových systémov vrátane infraštruktúry s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality; • Investície do obstarania a modernizácie techniky a technológie závlahových systémov s cieľom

	zvýšenia produkcie alebo jej kvality. 4. Zavádzanie inovatívnych technológií v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov s cieľom lepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou - Investície do obstarania inovatívnej techniky, technológie a strojov s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov do pôdy. 5. Zlepšenie odbytu - Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov a do jeho vnútorného vybavenia: na priamy predaj výhradne vlastných výrobkov v rámci areálu daného podniku 6. Založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín - Náklady na založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín na poľnohospodárskej pôde. 7. Reštrukturalizácia alebo diverzifikácia výroby v podniku - Investície realizované len v súvislosti s vypracovaným plánom reštrukturalizácie výroby v podniku resp. s plánom diverzifikácie výroby v podniku zameranými na zvýšenie produktivity podniku, zvýšenie zamestnanosti podniku alebo na diverzifikáciu poľnohospodárskej výroby s cieľom výroby produktov s vyššou pridanou hodnotou. V rámci uvedeného nebudú podporované investície do špeciálnych strojov a náradia s výnimkou pokiaľ má investícia priamy súvis s reštrukturalizáciou podniku resp. diverzifikáciou výroby. 8. Skladovacie kapacity a pozberová úprava - Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie skladovacích kapacít a pozberovej úpravy vrátane sušiarň s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla s max. tepelným výkonom do 2 MWt, 9. Zníženie záťaže na životné prostredie vrátane technológii na znižovanie emisií skleníkových plynov
--	---

	• Investície do nových technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v ustajnení hospodárskych zvierat; • Investície do objektov a technológií na bezpečné uskladnenie a nakladanie s hospodárskymi hnojivami a inými vedľajšími produktmi vlastnej živočíšnej výroby (výstavba hnojísk, uskladňovacích nádrží alebo žúmp); • Investície do uskladnenia hnojív a chemických prípravkov v rastlinnej výrobe a do objektov, technológií a zariadení na bezpečné uskladnenie senáže a siláže.
Oprávnení prijímateľa	Prijímateľom pomoci sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.
Intenzita pomoci ²⁰	50 % zo zdrojov EÚ a ŠR 50 % vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom
Oprávnené výdavky ²¹	○ investície do dlhodobého hmotného majetku vrátane lízingu a investícií na zlepšenie kvalitatívnych vlastností nehnuteľného dlhodobého hmotného majetku spojené s opisom činností, ○ investície do dlhodobého nehmotného majetku (nadobudnutie alebo vývoj počítačového softvéru a nadobudnutie patentových práv, licencií, autorských práv a ochranných známok); ○ investície do dlhodobého hmotného majetku nakúpeného z druhej ruky vrátane jeho lízingu, ale len v prípade, že žiadateľom o NFP je mladý farmár z Opatrenia 6.1 a v čase podania žiadosti vek majetku neprevýši 3 roky; ○ súvisiace všeobecné náklady ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti projektu vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnené aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené vyššie – max. do 15% z výšky projektu. ○ Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania

20 Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

21 v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené – výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O, ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 10 000,00 EUR Maximálna výška príspevku: 41 241,61 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	82 483,2 2 (100%)	30 931,2 1 (37,50%)	10 310,4 0 (12,50%)	41 241,61 (50%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	82 483,2 2	30 931,2 1	10 310,4 0	41 241,61	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	○ Výberové kritériá pre výber projektov: - Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/podopatrenie. ○ Hodnotiace kritériá: • Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), • Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritériá pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD ○ Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu,					

	- environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.				
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	41-1	Počet podporených projektov	počet	0	1
	41-2	Počet novo vytvorených pracovných miest	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka26.J: M04 - Investície do hmotného majetku

Názov opatrenia	M04 - Investície do hmotného majetku
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	<u>4.2. - Investície do hmotného majetku, ktoré sa týkajú spracovania, uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov</u>
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	2A, 3A, 6A
Ciele opatrenia	Hlavným cieľom opatrenia je podpora poľnohospodárskych podnikov, vrátane podnikov, ktoré prevádzkujú mladí alebo malí farmári, investícií týkajúcich sa odbytu a spracovania poľnohospodárskej produkcie. Opatrenie má prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti spracovateľského a potravinárskeho priemyslu a účelovo intenzívnej avšak environmentálne prijateľnej poľnohospodárskej výroby.
Zdôvodnenie výberu	Podopatrienie 4.2 - Investície do hmotného majetku, ktoré sa týkajú spracovania, uvádzania na trh a/alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov je zamerané na investície do hmotného majetku, ktoré sa týkajú spracovania, skladovania a uvádzania na trh poľnohospodárskych a potravinárskych

	výrobkov. Prostredníctvom tohto podopatrenia sa podporia spracovatelia poľnohospodárskej prvovýroby a potravinárskej výroby pôsobiaci v rámci územia verejno-súkromného partnerstva. Zámerom je podporiť zavádzanie novej a modernej technológie zameranej na úsporu energie, a tým podporiť rozvoj poľnohospodárskych podnikov.
Rozsah a oprávnené činnosti	1. výstavba vrátane prípravy staveniska, rekonštrukcia a modernizácia objektov súvisiacich so spracovaním, skladovaním, uvádzaním na trh a/alebo vývojom poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane kancelárií (sklady obalových materiálov, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov a pomôcok); 2. obstaranie, rekonštrukcia a modernizácia zariadení, strojov, prístrojov a technológií, spracovateľských a výrobných kapacít, vrátane laboratórneho vybavenia a detektorov kovov v rámci procesu spracovania, skladovania, uvádzania na trh produktov a /alebo vývoja poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane produktov s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením a zaručených tradičných špecialít podľa osobitného predpisu (nariadenie EÚ č. 1151/2012 , nariadenie (EÚ) č. 1308/2013); 3. stavebné alebo technologické investície na vytvorenie alebo modernizáciu miestnej zbernej siete - príjem, skladovanie, úprava, triedenie a balenie; 4. nákup chladiarenských, mraziarenských alebo termoizolačných nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívesov a návesov, nákladných automobilov a prívesov (návesov) špecializovaných na prepravu zvierat (aj nad 3,5 t), manipulačných vozíkov v súvislosti so spracovaním, resp. uvádzaním na trh 5. zavedenie technológií a postupov s cieľom vytvoriť nové alebo kvalitnejšie výrobky a otvorenie nových trhov, najmä v súvislosti s krátkym dodávateľským reťazcom vrátane podpory uvádzania výrobkov na trh alebo vypracovania programov správnej výrobnnej praxe; 6. stavebné alebo technologické investície podporujúce lepšie využitie alebo elimináciu vedľajších produktov alebo odpadu a čistiarne odpadových vôd; 7. investície v súvislosti s výrobou a miešaním krmív z poľnohospodárskych produktov 8. investície na vybudovanie a zariadenie vlastných podnikových predajní;
Oprávnení prijímateľa	Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti

	spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby a/alebo potravinárskej výroby (s výnimkou rybných produktov) v rámci celého rozsahu činností. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby ako aj spracovania vlastnej produkcie. V tomto prípade prijímateľ podpory bude môcť predávať výhradne výrobky, na ktoré sa ako vstup vzťahuje príloha I ZFEÚ.
Intenzita pomoci ²²	50 % zo zdrojov EÚ a ŠR 50 % vlastné zdroje/spoluufinancovanie konečným prijímateľom
Oprávnené výdavky ²³	○ investície do dlhodobého hmotného majetku vrátane lízingu a investícií na zlepšenie kvalitatívnych vlastností nehnuteľného dlhodobého hmotného majetku spojené s opisom činností; ○ investície do dlhodobého nehmotného majetku (nadobudnutie alebo vývoj počítačového softvéru a nadobudnutie patentových práv, licencií, autorských práv a ochranných známk v spojitosti so spracovaním poľnohospodárskych produktov); ○ súvisiace všeobecné náklady ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti projektu vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnené aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené vyššie – max. do 15% z výšky projektu. ○ Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené – výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O, ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené

22 Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

23 v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 10 000,00 EUR Maximálna výška príspevku: 53 614,09EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	107 228,18 (100%)	40 210,57 (37,50%)	13 403,52 (12,50%)	53 614,09 (50%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	107 228,18	40 210,57	13 403,52	53 614,09	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	○ Výberové kritériá pre výber projektov: - Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/podopatrenie. ○ Hodnotiace kritériá: • Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), • Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD ○ Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.					
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	42-1	Počet	počet	0	1	

		podporených projektov			
	42-2	Počet novo vytvorených pracovných miest	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka 26.K: M01 - Prenos vedomostí a zručností

Názov opatrenia	M01 - Prenos vedomostí a zručností
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	<u>1.2. - Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie</u>
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	2A, 2B, 2C, 3A, 3B, P4-pôda, P4-les, 5C, 5E, 6A, 6C
Ciele opatrenia	Toto opatrenie je uplatniteľné vo viacerých prioritách, pričom v prvom rade reaguje na vzdelanostnú situáciu pracovníkov poľnohospodárskych podnikov na celoživotnom vzdelávaní. Cieľom opatrenia je zvýšiť vzdelanostnú úroveň vidieckeho obyvateľstva. Cieľom vzdelávacích aktivít tohto podopatrenia je prispieť k rozširovaniu odborných znalostí a schopností osôb, ktoré pracujú v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesníctve a vidieckych MSP, podporiť diverzifikáciu poľnohospodárskej prvovýroby, zvýšenie pridanej hodnoty vlastnej produkcie a prispôsobenie produkcie potravín požiadavkám trhu.
Zdôvodnenie výberu	Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikateľských subjektov je možné dosiahnuť nielen investičnou podporou, ale rovnako dôležitý je aj prenos znalostí a informačné akcie, ktoré poskytnú dostatočné množstvo informácií o možnostiach ich ďalšieho rozvoja. Pre plnenie cieľov fokusovej oblasti 3A sa podopatrenie bude sústreďovať predovšetkým na demonštračné činnosti a informačné akcie pre poľnohospodárske podniky a spracovateľov a pre plnenie cieľov fokusovej oblasti 6A sa podopatrenie bude

	sústredovať predovšetkým na demonštračné činnosti a informačné akcie podporujúce rozvoj vidieckej zamestnanosti, stabilitu podnikateľských subjektov, ktoré sa na danom území nachádzajú.
Rozsah a oprávnené činnosti	Jednotlivé oblasti zamerania informačných aktivít: 1. oblasť aplikácie spoločnej poľnohospodárskej politiky – nastavenie systému, podpory, kritériá, podmienky, kontrola, autorizácia, platby, previazanosť na národné podpory a štátnu pomoc podpory 2. oblasť ekologického poľnohospodárstva 3. informačné aktivity so zameraním na znižovanie znečistenia jednotlivých zložiek životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda, klíma ako a biodiverzity; 4. oblasť hospodárenia s vodou na poľnohospodárskej pôde – protierózne a protipovodňové opatrenia; 5. oblasť so zameraním na zvýšenie záujmu o hospodárenie v uvedených oblastiach s dôrazom na kompenzačné platby v územiach NATURA 2000; 6. oblasť aplikácie hnojív a pesticídov do pôdy – smernice a nariadenia na ich aplikáciu; 7. oblasť zameraná na protieróznú ochranu a ochranu proti degradácii pôdy vrátane starostlivosti o TTP; 8. oblasť zamerania na energetickú efektívnosť v pôdohospodárstve – efektívne tepelné hospodárstvo s udržateľným využitím obnoviteľných zdrojov energie, ktoré je podnik schopný produkovať. Využitie minimalizačných technológií pri osevných postupoch; 9. oblasť výroby elektrickej energie a tepla s využitím vedľajších produktov, zvyškov a iných nepotravinových surovín; 10. oblasť manipulácie, uskladňovania a aplikácie organických hnojív, exkrementov hospodárskych zvierat s dôrazom na minimalizáciu úniku skleníkových plynov;
Oprávnení prijímatelia	Prijímateľom finančnej pomoci je poskytovateľ služieb (provider) informačných akcií a demonštračných aktivít pre konečných prijímateľov nefinančnej pomoci (beneficientov), ktorými sú aktívni ako i začínajúci poľnohospodári, obhospodarovatelia lesa, spracovatelia produktov poľnohospodárskej a lesnej prvovýroby v pracovnoprávnom vzťahu a malé a stredné podniky vo vidieckych oblastiach.
Intenzita pomoci ²⁴	100 % zo zdrojov EÚ a ŠR

Oprávnené výdavky²⁵	○ Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods.2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené – výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1.januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV. ○ personálne náklady na zabezpečenie, prípravu a realizáciu aktivít vrátane odmien a odvodov do zdravotných poisťovní a sociálnej poisťovne; ○ prenájom priestorov a potrebnej techniky; ○ materiálno-technické náklady, zahŕňajúce vydávanie odborných publikácií v tlačenej a elektronickej forme, náklady na propagáciu formou informačných a propagačných materiálov, i náklady na služby v súvislosti s aktivitou; ○ ubytovacie náklady (výdavky na ubytovanie u účastníkov, zamestnancov konečného prijímateľa finančnej pomoci a osôb mimo pracovnoprávneho vzťahu zúčastňujúcich sa na vzdelávacej aktivite hradené formou faktúr na základe prezenčných listín), náklady na občerstvenie resp. dopravné náklady, ak sú súčasťou projektu; ○ investičné náklady spojené s realizáciou demonštračnej aktivity ○ vecné ceny do súťaže; ○ režijné náklady spojené s realizáciou vzdelávacej aktivity vrátane nákladov na získavanie zručností- nepriame výdavky/náklady súvisiace so zabezpečením podporných aktivít projektu a taktiež náklady konečného prijímateľa finančnej pomoci, ktoré súvisia s projektom (okrem nákladov, ktoré si uplatňuje v rámci priamych oprávnených výdavkov v rámci projektu)
---------------------------------------	--

	napr. nákup tlačív, platby za telefón atď.					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 2 000 EUR Maximálna výška príspevku: 37 117,45 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	37 117,45 (100%)	27 838,09 (75%)	9 279,36 (25%)	0,00 (0%)	-
	VR	-	-	-		-
	Spolu	37 117,45	27 838,09	9 279,36	0,00	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	○ Výberové kritériá pre výber projektov: - Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/podopatrenie. ○ Hodnotiace kritériá: • Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), • Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritériá pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD ○ Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.					
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	

	12-1	Počet podporených projektov	počet	0	2
	12-2	Počet účastníkov vzdelávacej/informačnej aktivity	počet	0	40
	12-3	Počet vzdelávacích aktivít	počet	0	2
	12-4	Počet informačných aktivít	počet	0	2
Indikatívny harmonogram výziev		Minimálne 1x ročne ročne v zmysle schváleného harmonogramu výziev			

Tabuľka 26.L: M06 - Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikania

Názov opatrenia	M06 - Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikania
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	<u>6.4. - Investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností</u>
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	2A, 5C, 6A
Ciele opatrenia	Cieľom opatrenia je zabezpečiť rozvoj podnikateľskej činnosti, a tým vytvoriť nové pracovné príležitosti pre nezamestnaných a mladých ľudí, čím sa podporí ekonomický rast, stabilizácia a posilnenie vidieckej ekonomiky. Súčasťou podopatrenia sú nasledovné činnosti:
Zdôvodnenie výberu	Podopatrienie 6.4 - Investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností reaguje na potrebu udržania existujúcich a vytvárania nových pracovných miest na vidieku, čím sa prispeje k napĺňaniu fokusovej oblasti 6A.

Rozsah a oprávnené činnosti	Činnosť 1: činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou zamerané na vytváranie podmienok pre rekreačné a relaxačné činnosti, vrátane vytvárania podmienok na poskytovanie vzdelávania a vytvorenie konferenčných priestorov. Oprávnená je výstavba ubytovacích zariadení, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení, ako aj nevyužívaných objektov na ubytovacie zariadenie a to s kapacitou od 5 do 30 lôžok, v nadväznosti na vytvorenie alebo modernizáciu areálu na rozvoj rekreačných a relaxačných činností. V prípade obhospodarovateľov lesa je činnosť 1 oprávnená s výnimkou budovania a obnovy občianskej a poznávacej infraštruktúry (náučné a turistické chodníky, cyklotrasy, odpočívadlá, pozorovateľne, mostíky, turistické značenie, mapové panely, informačné tabule, turistické útulne, ohniská, odpadkové koše, vyhliadkové veže, lanové dráhy, schody, rebríky, chodníky, objekty a centrá biodiverzity na pozorovanie – mokrade, malé vodné plochy, ukážkové lesné biotopy). Činnosť 2: činnosti spojené s poskytovaním služieb pre cieľovú skupinu: deti, seniori a občania so zníženou schopnosťou pohybu. V rámci danej oblasti je možné sa zamerať aj na terapie (hipoterapia, animoterapia), lesnú pedagogiku a pod., ktoré prispievajú k rekonvalescencii, lepšiemu začleneniu do spoločenského života, zvýšeniu motoriky cieľovej skupiny. Činnosť 3: spracovanie a uvádzanie na trh produktov mimo poľnohospodárstva a potravinárstva (ktorých výstup spracovania nespadá do prílohy I ZFEÚ, s výnimkou spracovania poľnohospodárskych produktov, ktorých vstup spadá do prílohy I ZFEÚ a výstupom je energia z OZE alebo produkt, ktorý sa ďalej využíva na výrobu energie) vrátane doplnkovej výroby nepoľnohospodárskeho, nelesného a neakvakultúrneho charakteru, ako aj predaj vlastných produktov nepoľnohospodárskeho, nelesného a neakvakultúrneho charakteru (vrátane zariadenia mobilných predajných miest) a výrobkov a/alebo produktov iných poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesa a akvakultúrnych podnikov za účelom ekonomického rozvoja daného územia. Oprávnená je aj tvorba a rozvoj aktivít a činností spojených s poskytovaním služieb, najmä služieb súvisiacich so skladovaním, logistikou a dopravou a
------------------------------------	--

	zriaďovaním podnikateľských inkubátorov
Oprávnení prijímatelia	Činnosť 1 a 2: Mikropodniky a malé podniky (v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES) vo vidieckych oblastiach. Činnosť 1 až 3: Fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby. Fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve: - súkromných vlastníkov a ich združení; - obcí a ich združení; - cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním. Fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES) podnikajúce v oblasti hospodárskeho chovu rýb (akvakultúry).
Intenzita pomoci ²⁶	50 % zo zdrojov EÚ a ŠR 50 % vlastné zdroje/spolufinancovanie konečným prijímateľom
Oprávnené výdavky ²⁷	○ Oprávnená je výstavba ubytovacích zariadení, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení, ako aj nevyužívaných objektov na ubytovacie zariadenie a to s kapacitou od 5 do 30 lôžok, v nadväznosti na vytvorenie alebo modernizáciu areálu na rozvoj rekreačných a relaxačných činností. ○ výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s oprávnenými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov uvedenou v podkapitole 8.1 PRV; ○ všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1.PR.V. ○ Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov

²⁶ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

²⁷ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené – výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O, ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000 EUR Maximálna výška príspevku: 100 000 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	247 449,66 (100%)	92 793,62 (37,50%)	30 931,21 (12,50%)	123 724,83 (50%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	247 449,66	92 793,62	30 931,21	123 724,83	
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	○ Výberové kritériá pre výber projektov: - Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/podopatrenie. ○ Hodnotiace kritériá: • Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), • Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD ○ Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu,					

	- termín podania Žiadosti.				
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/I D	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota
	64-1	Počet ubytovateľov poskytujúcich ubytovanie na súkromí	počet	20	25
	64-2	Počet doplnkových služieb	počet	0	2
	64-3	Počet novo vytvorených pracovných miest	počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka 26.M: M01 – Prenos vedomostí a zručností

Názov opatrenia	M01 – Prenos vedomostí a zručností
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	<u>1.2 Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie</u>
Priradenie k fokusovej oblasti PRV/ špecifickému cieľu IROP	2A, 2B, 2C, 3A, 3B, P4 pôda, P4 les, 5C, 5E, 6A, 6C
Ciele opatrenia	Toto opatrenie je uplatniteľné vo viacerých prioritách, pričom v prvom rade reaguje na vzdelanostnú situáciu pracovníkov poľnohospodárskych podnikov na celoživotnom vzdelávaní. Cieľom opatrenia je zvýšiť vzdelanostnú úroveň vidieckeho obyvateľstva. Cieľom vzdelávacích aktivít tohto podopatrenia je prispieť k rozširovaniu odborných znalostí a schopností osôb, ktoré pracujú v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesníctve a vidieckych MSP, podporiť

	diverzifikáciu poľnohospodárskej prvovýroby, zvýšenie pridanej hodnoty vlastnej produkcie a prispôsobenie produkcie potravín požiadavkám trhu.
Zdôvodnenie výberu	Zvýšenie konkurencieschopnosti podnikateľských subjektov je možné dosiahnuť nielen investičnou podporou, ale rovnako dôležitý je aj prenos znalostí a informačné akcie, ktoré poskytnú dostatočné množstvo informácií o možnostiach ich ďalšieho rozvoja. Pre plnenie cieľov fokusovej oblasti 6A sa podopatrenie bude sústreďovať predovšetkým na demonštračné činnosti a informačné akcie podporujúce rozvoj vidieckej zamestnanosti, stabilitu podnikateľských subjektov, ktoré sa na danom území nachádzajú.
Rozsah a oprávnené činnosti	1. oblasť aplikácie spoločnej poľnohospodárskej politiky – nastavenie systému, podpory, kritériá, podmienky, kontrola, autorizácia, platby, previazanosť na národné podpory a štátnu pomoc podpory 2. oblasť ekologického poľnohospodárstva 3. informačné aktivity so zameraním na znižovanie znečistenia jednotlivých zložiek životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda, klíma ako a biodiverzity; 4. oblasť hospodárenia s vodou na poľnohospodárskej pôde – protierózne a protipovodňové opatrenia; 5. oblasť so zameraním na zvýšenie záujmu o hospodárenie v uvedených oblastiach s dôrazom na kompenzačné platby v územiach NATURA 2000; 6. oblasť aplikácie hnojív a pesticídov do pôdy – smernice a nariadenia na ich aplikáciu; 7. oblasť zameraná na protieróznú ochranu a ochranu proti degradácii pôdy vrátane starostlivosti o TTP; 8. oblasť zamerania na energetickú efektívnosť v pôdohospodárstve – efektívne tepelné hospodárstvo s udržiateľným využitím obnoviteľných zdrojov energie, ktoré je podnik schopný produkovať. Využitie minimalizačných technológií pri osevných postupoch; 9. oblasť výroby elektrickej energie a tepla s využitím vedľajších produktov, zvyškov a iných nepotravinových surovín; 10. oblasť manipulácie, uskladňovania a aplikácie organických hnojív, exkrementov hospodárskych zvierat s dôrazom na minimalizáciu úniku skleníkových plynov;
Oprávnení prijímatelia	Prijímateľom finančnej pomoci je poskytovateľ služieb (provider) informačných akcií a demonštračných aktivít pre konečných prijímateľov nefinančnej pomoci (beneficientov),

	ktorými sú aktívni ako i začínajúci poľnohospodári, obhospodarovatelia lesa, spracovatelia produktov poľnohospodárskej a lesnej prvovýroby v pracovnoprávnom vzťahu a malé a stredné podniky vo vidieckych oblastiach.					
Intenzita pomoci ²⁸	100 % zo zdrojov EÚ a ŠR					
Oprávnené výdavky ²⁹	○ personálne náklady na zabezpečenie, prípravu a realizáciu aktivít vrátane odmien a odvodov do zdravotných poisťovní a sociálnej poisťovne; ○ prenájom priestorov a potrebnej techniky; ○ materiálno-technické náklady, zahŕňajúce vydávanie odborných publikácií v tlačenej a elektronickej forme, náklady na propagáciu formou informačných a propagačných materiálov, i náklady na služby v súvislosti s aktivitou; ○ ubytovacie náklady (výdavky na ubytovanie u účastníkov, zamestnancov konečného prijímateľa finančnej pomoci a osôb mimo pracovnoprávneho vzťahu zúčastňujúcich sa na vzdelávacej aktivite hrazené formou faktúr na základe prezenčných listín), náklady na občerstvenie resp. dopravné náklady, ak sú súčasťou projektu; ○ investičné náklady spojené s realizáciou demonštračnej aktivity ○ vecné ceny do súťaže; ○ režijné náklady spojené s realizáciou vzdelávacej aktivity vrátane nákladov na získavanie zručností- nepriame výdavky/náklady súvisiace so zabezpečením podporných aktivít projektu a taktiež náklady konečného prijímateľa finančnej pomoci, ktoré súvisia s projektom (okrem nákladov, ktoré si uplatňuje v rámci priamych oprávnených výdavkov v rámci projektu) napr. nákup tlačív, platby za telefón atď.					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 2 000 EUR Maximálna výška príspevku: 30 000 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	12 619,94 (100%)	9 464,96(75%)	3 154,98 (25%)	0,00 (0%)	-

28 Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.
 29 v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	VR	-	-	-		-
	Spolu	12 619,94	9 464,96	3 154,98	0,00	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	○ Výberové kritériá pre výber projektov: — Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie. ○ Hodnotiace kritériá: ● Vylučujúce kritériá: — Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020); ● Bodované kritériá: — vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritériá pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD ○ Rozlišovacie kritériá: — vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, — ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, — environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, — termín podania Žiadosti.					
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	12-5	Počet podporených projektov	počet	0	1	
	12-6	Počet účastníkov vzdelávacej/ informačnej aktivity	počet	0	20	
	12-7	Počet vzdelávacích aktivít	počet	0	1	
	12-8	Počet informačných aktivít	počet	0	1	

Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne v zmysle schváleného harmonogramu výziev
--------------------------------	---

Tabuľka 26.N: M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach

Názov opatrenia	M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	<u>7.2. - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie</u>
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	6A, 6B
Ciele opatrenia	Podopatrenie 7.2. - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie prispieva k fokusovej oblasti 6B prostredníctvom investícií zlepšujúcich kvalitu života (infraštruktúra, miestne služby), ktoré budú mať vplyv na miestny ekonomický rozvoj v podobe vytvorenia podmienok pre podnikateľov a zároveň zlepšené podmienky pre život obyvateľov a zabránenie odlivu obyvateľov z vidieka.
Zdôvodnenie výberu	Podopatrenie 7.2. zahŕňa nasledovné činnosti: - výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiare odpadových vôd; - výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.); - zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných

	priestranstiev, námestí, parkov a pod. Z analýz realizovaných v rámci daného územia je potreba aplikácie možností tohto podopatrenia jednoznačná. Obce vo vidieckych oblastiach majú takto možnosť zvýšiť kvalitu života svojich obyvateľov.
Rozsah a oprávnené činnosti	- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd; - výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehĺbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.); - zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.
Oprávnení prijímatelia	Obce vo vidieckych oblastiach. Pri investíciách do kanalizácií a ČOV - obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1 000 (vrátane) s výnimkou obcí, ktoré sú súčasťou aglomerácie nad 2 000 EO, ako aj aglomerácie pod 2 000 EO, ktorá zasahuje do chránených vodohospodárskych oblastí.
Intenzita pomoci ³⁰	100 % zo zdrojov EÚ a ŠR
Oprávnené výdavky ³¹	○ výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; ○ všeobecné náklady ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti projektu vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnené aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené vyššie – max. do 15% z výšky

30 Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

31 v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	projektu. ○ Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené – výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O, ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000,00 EUR Maximálna výška príspevku: 50 000,00 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	82 498,08 (100%)	61 873,56 (75%)	20 624,52 (25%)	0,00 (0%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	82 498,08	61 873,56	20 624,52	0,00	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	• Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), • Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD ○ Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje,					

	- ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.				
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne				
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	72-1	Počet podporených obcí	počet	0	2
	72-2	Počet osôb vo vidieckych oblastiach, ktorí majú prospech z realizovaného projektu	počet	0	19 543
	72-3	Počet aktivít na zlepšenie kvality verejných priestorov	počet	0	2
	72-4	Počet novo vytvorených pracovných miest	počet	0	0
Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne v zmysle schváleného harmonogramu výziev				

Tabuľka 26.O: M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach

Názov opatrenia	M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	<u>7.4. - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry</u>
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	3A, 5C, 6A, 6B
Ciele opatrenia	Cieľom tohto opatrenia je zlepšenie verejných služieb a rekonštrukcia a modernizácia prvkov základného občianskeho vybavenia prostredníctvom nasledovných činností: –
Zdôvodnenie výberu	Z analýzy potrieb vyplývajú potreby realizácie aktivít, ktoré zahŕňa opatrenie 7.4.
Rozsah a oprávnené činnosti	– investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov; – zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia; – investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu; – investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov); – investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod. – investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.
Oprávnení prijímatelia	Obce vo vidieckych oblastiach.

Intenzita pomoci ³²	100 % zo zdrojov EÚ a ŠR					
Oprávnené výdavky ³³	- výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce a vrátane nákladov súvisiacich s investíciami do využívania OZE a do úspor energie, pokiaľ sú tieto investície súčasťou iných investícií v rámci operácie; - všeobecné náklady ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti projektu vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnené aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené vyššie – max. do 15% z výšky projektu. - Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené – výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O, ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000,00 EUR Maximálna výška príspevku: 50 000,00 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	82 483,2 2	61 862,4 2	20 620,8 1 (25%)	0,00 (0%)	-

32 Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

33 v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

		(100%)	(75%)			
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	82 483,2 2	61 862,4 2	20 620,8 1	0,00	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	- Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), - Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD - Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.					
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	74-1	Počet podporených obcí	počet	0	3	
	74-2	Počet osôb vo vidieckych oblastiach, ktorí majú prospech z realizovaného projektu	počet	0	19 543	
	74-3	Počet aktivít zameraných na trávenie voľného času	počet	0	1	
	74-4	Počet novo vytvorených pracovných miest	počet	0	0	

Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne v zmysle schváleného harmonogramu výziev
--------------------------------	---

Tabuľka 26.P: M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach

Názov opatrenia	M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	<u>7.5. - Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie</u>
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	6A, 6B
Ciele opatrenia	Podopatrienie 7.5. - Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie prispieva k fokusovej oblasti 6B prostredníctvom investícií zlepšujúcich kvalitu života (infraštruktúra, miestne služby), ktoré budú mať vplyv na miestny ekonomický rozvoj v podobe vytvorenia podmienok pre podnikateľov a zároveň zlepšené podmienky pre život obyvateľov a zabránenie odlivu obyvateľov z vidieka.

	Predmetom tohto podopatrenia sú nasledovné činnosti: – investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.; – investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKy a pod.; – budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.
Zdôvodnenie výberu	Podopatrenie 7.5. - Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie prispieva k fokusovej oblasti 6B prostredníctvom investícií zlepšujúcich kvalitu života (infraštruktúra, miestne služby), ktoré budú mať vplyv na miestny ekonomický rozvoj v podobe vytvorenia podmienok pre podnikateľov a zároveň zlepšené podmienky pre život obyvateľov a zabránenie odlivu obyvateľov z vidieka.
Rozsah a oprávnené činnosti	– investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.; – investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKy a pod.; – budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich

	cykloturistických trasách a pod.					
Oprávnení prijímateľa	Obce vo vidieckych oblastiach.					
Intenzita pomoci ³⁴	100 % zo zdrojov EÚ a ŠR					
Oprávnené výdavky ³⁵	- výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; - všeobecné náklady ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti projektu vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnené aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené vyššie – max. do 15% z výšky projektu. - Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené – výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O, ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV					
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000,00 EUR Maximálna výška príspevku: 50 000,00 EUR					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	78 395,53	58 796,65 (75%)	19 598,	0,00 (0%)	-

34 Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

35 v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

		(100%)		88 (25%)		
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	78 395,53	58 796,6 5	19 598, 88	0,00	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	- Vylučujúce kritériá: - Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020), - Bodované kritériá: - vid'. príloha č. 3 k Projektovému zámeru: Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD - Rozlišovacie kritériá: - vyšší stupeň vidieckosti obce, v ktorej sa projekt realizuje, - ekonomická efektívnosť predkladaného projektu, - environmentálny aspekt riešenia a dopadov projektu, - termín podania Žiadosti.					
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	75-1	Počet podporených obcí	počet	0	2	
	75-2	Počet osôb vo vidieckych oblastiach, ktorí majú prospech z realizovaného projektu	počet	0	19 543	
	75-3	Počet aktivít zameraných na rekreačné zóny	počet	0	1	

Indikatívny harmonogram výziev	Minimálne 1x ročne v zmysle schváleného harmonogramu výziev
--------------------------------	---

Tabuľka 26.Q: M19 - Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER

Názov opatrenia	M19 - Chod miestnej akčnej skupiny a animácia
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	<u>19.4. – Podpora na prevádzkové náklady a oživenie</u>
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	6B
Ciele opatrenia	Cieľom tohto podopatrenia je podpora sociálneho zabezpečenia a hospodárskeho rozvoja, ako aj znižovanie chudoby vo vidieckych oblastiach, ktoré sa budú vzťahovať na sekundárne aj na iné oblasti v rámci PRV.
Zdôvodnenie výberu	Príspevok opatrenia k miestnemu rozvoju vychádza z charakteru samotnej metódy LEADER, ktorá je zameraná na lokálne komunity a ich podporu prostredníctvom realizácie stratégií CLLD, ktoré reflektujú konkrétne potreby lokálnych komunít.
Rozsah a oprávnené činnosti	1. financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD: - personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové vrátane nákladov na prenájom kancelárskych priestorov, osobné náklady, poistenie), - vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD. - náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a

	európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS, - finančné náklady (napr. bankové poplatky), - náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS), 2. financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD: - propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD; - výmena informácií medzi miestnymi aktérmi - semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov ako aj, zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác, - vzdelávanie potenciálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov.
Oprávnení prijímatelia	Miestne akčné skupiny vybrané a schválené riadiacim orgánom na implementáciu stratégie miestneho rozvoja.
Intenzita pomoci ³⁶	100 % zo zdrojov EÚ a ŠR
Oprávnené výdavky ³⁷	- o financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD: - propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD; - výmena informácií medzi miestnymi aktérmi - semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov ako aj, zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác; - vzdelávanie potenciálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov. - o Náklady súvisiace s oživovaním stratégie (animácie) musia tvoriť min. 15 % a max 25 % z celkových výdavkov v rámci operácie Chod miestnej akčnej skupiny a animácia.

³⁶ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

³⁷ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 2 000,00 Maximálna výška príspevku: 37 117,45					
Finančný plán	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	MR	37 117,45 (100%)	27 838,09 (75%)	9 279,36 (25%)	0,00 (0%)	-
	VR	-	-	-	-	-
	Spolu	37 117,45	27 838,09	9 279,36	0,00	-
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií ³⁸	Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie.					
Povinné prílohy stanovené MAS	Žiadne					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	194-1	Počet marketingových aktivít v území	počet	0	2	
	194-2	Počet aktivít zameraných na propagačné materiály	počet	0	1	
	194-3	Počet aktivít zameraných na semináre/ konferencie/ workshopy	počet	0	1	
Indikatívny harmonogram výziev	-					

ČASŤ B.) Akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Tabuľka č. 26. Y: Opatrenie PRV – akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	M04 - Investície do hmotného majetku
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	3A Zvýšenie konkurencie schopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávanie hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií.
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013)</i> 1. Špeciálna rastlinná výroba: • Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov špeciálnej rastlinnej výroby vrátane prípravy staveniska • Investície do obstarania technického a technologického vybavenia špeciálnej rastlinnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich na pestovanie, aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, priemyselných a hospodárskych hnojív, zber a pozberovú úpravu • investície do objektov na využívanie geotermálnej energie na vykurovanie skleníkov a fóliovníkov a na vlastnú spotrebu v podniku vrátane súvisiacich investičných činností 2. Živočíšna výroba: • Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov živočíšnej výroby vrátane prípravy staveniska • Investície do obstarania technického a technologického vybavenia živočíšnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich aj na zber objemových krmív, uskladnenie a manipuláciu s krmivami a stelivami • Investície do zavádzania technológií na výrobu energie energetickou transformáciou biomasy vyprodukovanej v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov a lesného hospodárstva. 3. Zlepšenie využívania závlah: • Stavebné investície na výstavbu, rekonštrukciu alebo modernizáciu závlahových systémov vrátane infraštruktúry s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality; • Investície do obstarania a modernizácie techniky a technológie závlahových systémov s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej

	kvality. 4. Zavádzanie inovatívnych technológií v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov s cieľom lepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou • Investície do obstarania inovatívnej techniky, technológie a strojov s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov do pôdy. 5. Zlepšenie odbytu • Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov a do jeho vnútorného vybavenia: na priamy predaj výhradne vlastných výrobkov v rámci areálu daného podniku 6. Založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín • Náklady na založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín na poľnohospodárskej pôde. 7. Reštrukturalizácia alebo diverzifikácia výroby v podniku • Investície realizované len v súvislosti s vypracovaným plánom reštrukturalizácie výroby v podniku resp. s plánom diverzifikácie výroby v podniku zameranými na zvýšenie produktivity podniku, zvýšenie zamestnanosti podniku alebo na diverzifikáciu poľnohospodárskej výroby s cieľom výroby produktov s vyššou pridanou hodnotou. V rámci uvedeného nebudú podporované investície do špeciálnych strojov a náradia s výnimkou pokiaľ má investícia priamy súvis s reštrukturalizáciou podniku resp. diverzifikáciou výroby. 8. Skladovacie kapacity a pozberová úprava • Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie skladovacích kapacít a pozberovej úpravy vrátane sušární s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla s max. tepelným výkonom do 2 MWt, 9. Zníženie záťaže na životné prostredie vrátane technológii na znižovanie emisií skleníkových plynov • Investície do nových technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v ustajnení hospodárskych zvierat; • Investície do objektov a technológií na bezpečné uskladnenie a nakladanie s hospodárskymi hnojivami a inými vedľajšími produktmi vlastnej živočíšnej výroby (výstavba hnojísk, uskladňovacích nádrží alebo žump); • Investície do uskladnenia hnojív a chemických prípravkov v
--	--

	rastlinnej výrobe a do objektov, technológií a zariadení na bezpečné uskladnenie senáže a siláže.			
Finančný plán	Región ³⁹	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	82 483,22	41 241,61	41 241,61
	VR	-	-	-
	Spolu	82 483,22	41 241,61	41 241,61
Názov opatrenia	M04 - Investície do hmotného majetku			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	3A Zvýšenie konkurencie schopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávanie hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií.			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013))</i> 1. výstavba vrátane prípravy staveniska, rekonštrukcia a modernizácia objektov súvisiacich so spracovaním, skladovaním, uvádzaním na trh a/alebo vývojom poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane kancelárií (sklady obalových materiálov, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov a pomôcok); 2. obstaranie, rekonštrukcia a modernizácia zariadení, strojov, prístrojov a technológií, spracovateľských a výrobných kapacít, vrátane laboratórneho vybavenia a detektorov kovov v rámci procesu spracovania, skladovania, uvádzania na trh produktov a /alebo vývoja poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, vrátane produktov s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením a zaručených tradičných špecialít podľa osobitného predpisu (nariadenie EÚ č. 1151/2012 , nariadenie (EÚ) č. 1308/2013); 3. stavebné alebo technologické investície na vytvorenie alebo modernizáciu miestnej zbernej siete - príjem, skladovanie, úprava, triedenie a balenie; 4. nákup chladiarenských, mraziarenských alebo termoizolačných nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívesov a návesov, nákladných automobilov a prívesov (návesov) špecializovaných na prepravu zvierat (aj nad 3,5 t), manipulačných vozíkov v súvislosti so spracovaním, resp. uvádzaním na trh			

³⁹ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	5. zavedenie technológií a postupov s cieľom vytvoriť nové alebo kvalitnejšie výrobky a otvorenie nových trhov, najmä v súvislosti s krátkym dodávateľským reťazcom vrátane podpory uvádzania výrobkov na trh alebo vypracovania programov správnej výrobnnej praxe; 6. stavebné alebo technologické investície podporujúce lepšie využitie alebo elimináciu vedľajších produktov alebo odpadu a čistiarne odpadových vôd; 7. investície v súvislosti s výrobou a miešaním krmív z poľnohospodárskych produktov 8. investície na vybudovanie a zariadenie vlastných podnikových predajní;			
Finančný plán	Región ⁴⁰	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	87 228,18	43 614,09	43 614,09
	VR	-	-	-
	Spolu	87 228,18	43 614,09	43 614,09
Názov opatrenia	M01 - Prenos vedomostí a zručností			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	3A Zvýšenie konkurencie schopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávanie hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií.			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013))</i> Jednotlivé oblasti zamerania informačných aktivít: 1. oblasť aplikácie spoločnej poľnohospodárskej politiky – nastavenie systému, podpory, kritériá, podmienky, kontrola, autorizácia, platby, previazanosť na národné podpory a štátnu pomoc podpory 2. oblasť ekologického poľnohospodárstva 3. informačné aktivity so zameraním na znižovanie znečistenia jednotlivých zložiek životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda, klíma ako a biodiverzity; 4. oblasť hospodárenia s vodou na poľnohospodárskej pôde – protierózne a protipovodňové opatrenia; 5. oblasť so zameraním na zvýšenie záujmu o hospodárenie v uvedených oblastiach s dôrazom na kompenzačné platby v územiach NATURA 2000;			

⁴⁰ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	6. oblasť aplikácie hnojív a pesticídov do pôdy – smernice a nariadenia na ich aplikáciu; 7. oblasť zameraná na protieróziu ochranu a ochranu proti degradácii pôdy vrátane starostlivosti o TTP; 8. oblasť zamerania na energetickú efektívnosť v pôdohospodárstve – efektívne tepelné hospodárstvo s udržiateľným využitím obnoviteľných zdrojov energie, ktoré je podnik schopný produkovať. Využitie minimalizačných technológií pri osevných postupoch; 9. oblasť výroby elektrickej energie a tepla s využitím vedľajších produktov, zvyškov a iných nepotravinových surovín; 10. oblasť manipulácie, uskladňovania a aplikácie organických hnojív, exkrementov hospodárskych zvierat s dôrazom na minimalizáciu úniku skleníkových plynov;			
Finančný plán	Región ⁴¹	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	37 117,45	37 117,45	0,00
	VR	-	-	-
	Spolu	37 117,45	37 117,45	0,00
Názov opatrenia	M06 - Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikania			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladanie nových malých podnikov a vytváranie pracovných miest			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013)</i> Činnosť 1: činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou zamerané na vytváranie podmienok pre rekreačné a relaxačné činnosti, vrátane vytvárania podmienok na poskytovanie vzdelávania a vytvorenie konferenčných priestorov. Oprávnená je výstavba ubytovacích zariadení, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení, ako aj nevyužívaných objektov na ubytovacie zariadenie a to s kapacitou od 5 do 30 lôžok, v nadväznosti na vytvorenie alebo modernizáciu areálu na rozvoj rekreačných a relaxačných činností. V prípade obhospodarovateľov lesa je činnosť 1 oprávnená s výnimkou budovania a obnovy občianskej a poznávacej infraštruktúry (náučné a turistické chodníky, cyklotrasy, odpočívadlá, pozorovateľne, mostíky, turistické značenie, mapové panely, informačné tabule, turistické útulne, ohniská, odpadkové koše, vyhliadkové veže, lanové dráhy, schody, rebríky, chodníky, objekty a centrá biodiverzity na pozorovanie – mokrade, malé vodné plochy,			

⁴¹ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	ukážkové lesné biotopy). Činnosť 2: činnosti spojené s poskytovaním služieb pre cieľovú skupinu: deti, seniori a občania so zníženou schopnosťou pohybu. V rámci danej oblasti je možné sa zamerať aj na terapie (hipoterapia, animoterapia), lesnú pedagogiku a pod., ktoré prispievajú k rekonvalescencii, lepšiemu začleneniu do spoločenského života, zvýšeniu motoriky cieľovej skupiny. Činnosť 3: spracovanie a uvádzanie na trh produktov mimo poľnohospodárstva a potravinárstva (ktorých výstup spracovania nespadá do prílohy I ZFEÚ, s výnimkou spracovania poľnohospodárskych produktov, ktorých vstup spadá do prílohy I ZFEÚ a výstupom je energia z OZE alebo produkt, ktorý sa ďalej využíva na výrobu energie) vrátane doplnkovej výroby nepoľnohospodárskeho, nelesného a neakvakultúrneho charakteru, ako aj predaj vlastných produktov nepoľnohospodárskeho, nelesného a neakvakultúrneho charakteru (vrátane zariadenia mobilných predajných miest) a výrobkov a/alebo produktov iných poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesa a akvakultúrnych podnikov za účelom ekonomického rozvoja daného územia. Oprávnená je aj tvorba a rozvoj aktivít a činností spojených s poskytovaním služieb, najmä služieb súvisiacich so skladovaním, logistikou a dopravou a zriaďovaním podnikateľských inkubátorov			
Finančný plán	Región ⁴²	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	247 449,66	123 724,83	123 724,83
	VR	-	-	-
	Spolu	247 449,66	123 724,83	123 724,83
Názov opatrenia	M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013)</i> - výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd; - výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za			

⁴² Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.); - zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.			
Finančný plán	Región ⁴³	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	82 498,08	82 498,08	0,00
	VR	-	-	-
	Spolu	82 498,08	82 498,08	0,00
Názov opatrenia	M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013))</i> – investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrův, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektův v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov; – zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia; – investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu; – investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémův a iných bezpečnostných prvkův); – investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektův v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktův a pod. – investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.			

⁴³ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Finančný plán	Región ⁴⁴	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	72 483,22	72 483,22	0,00
	VR	-	-	-
	Spolu	72 483,22	72 483,22	0,00
Názov opatrenia	M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach			
Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013))</i> – investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.; – investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.; – budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.			
Finančný plán	Región ⁴⁵	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	48 395,53	48 395,53	0,00
	VR	-	-	-
	Spolu	48 395,53	48 395,53	0,00
Názov opatrenia	M19 - Chod miestnej akčnej skupiny a animácia			

⁴⁴ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁴⁵ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Priradenie k k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach			
Rozsah a oprávnené činnosti	1. financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD: - personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové vrátane nákladov na prenájom kancelárskych priestorov, osobné náklady, poistenie), - vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD. - náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS, - finančné náklady (napr. bankové poplatky), - náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS), 2. financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD: - propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD; - výmena informácií medzi miestnymi aktérmi - semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov ako aj, zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác, - vzdelávanie potenciálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov.			
Finančný plán	Región ⁴⁶	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	27 117,45	27 117,45	0,00
	VR	-	-	-
	Spolu	27 117,45	27 117,45	0,00

⁴⁶ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

Tabuľka č. 26. Z: Opatrenie IROP – akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	Financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s IROP</i> - financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD: A.) personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie), B.) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD. C.) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS, D.) finančné náklady (napr. bankové poplatky), E.) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS),			
Finančný plán	Región ⁴⁷	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	152 870,20	145 226,69	7 643,51
	VR	-	-	-
	Spolu	152 870,20	145 226,69	7 643,51
Názov opatrenia	Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií			
Rozsah a oprávnené činnosti	○ obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest, ○ nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb, ○ podpora marketingových aktivít, ○ podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností.			
Finančný plán	Región ⁴⁸	Spolu	EÚ a ŠR	VZ

⁴⁷ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁴⁸ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	MR	280 551,02	154 303,06	126 247,96
	VR	-	-	-
	Spolu	280 551,02	154 303,06	126 247,96
Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s IROP</i>			
Finančný plán	Región ⁴⁹	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	84 481,46	80 257,39	4 224,07
	VR	-	-	-
	Spolu	84 481,46	80 257,39	4 224,07
Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby.			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s IROP</i> - o zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia, - o zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb, - o rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb, - o infraštruktúra komunitných centier,			
Finančný plán	Región ⁵⁰	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	31 631,66	30 050,08	1 581,58

⁴⁹ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁵⁰ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	VR	-	-	-
	Spolu	31 631,66	30 050,08	1 581,58
Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s IROP</i> - vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ, - skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení.			
Finančný plán	Región ⁵¹	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	33 511,39	31 835,82	1 675,57
	VR	-	-	-
	Spolu	33 511,39	31 835,82	1 675,57
Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s IROP</i> - zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia, - zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb, - rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb, - infraštruktúra komunitných centier,			
Finančný plán	Región ⁵²	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	29 540,19	28 063,18	1 477,01

⁵¹ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁵² Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

	VR	-	-	-
	Spolu	29 540,19	28 063,18	1 477,01
Názov opatrenia	Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s IROP</i> - vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ, - skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení.			
Finančný plán	Región ⁵³	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	29 540,19	28 063,18	1 477,01
	VR	-	-	-
	Spolu	29 540,19	28 063,18	1 477,01
Názov opatrenia	Budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO			
Priradenie k ŠC IROP	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach			
Rozsah a oprávnené činnosti	<i>v súlade s IROP</i> Budovanie a rekonštrukcia verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO			
Finančný plán	Región ⁵⁴	Spolu	EÚ a ŠR	VZ
	MR	78 956,16	75 008,35	3 947,81
	VR	-	-	-
	Spolu	78 956,16	75 008,35	3 947,81

⁵³ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

⁵⁴ Typ regiónu: MR – menej rozvinutý región, VR – viac rozvinutý región

5.3 Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD

5.3.1 Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD

Monitorovanie a hodnotenie je veľmi dôležitou súčasťou správneho strategického plánovania. Pre potreby monitorovania a hodnotenia bol zostavený „Monitorovací a hodnotiaci rámec“, ktorý umožní už na začiatku zvážiť reálnosť strategického cieľa, špecifických cieľov a rozvojových opatrení na území OZ Mikroregión TRÍBEČSKO. CLLD OZ Mikroregión TRÍBEČSKO nezahŕňa len opatrenia, ktoré budú realizované prostredníctvom osi 4 LEADER PRV SR, ale v rámci implementácie CLLD MAS budú využité aj iné zdroje, čo je potrebné zohľadniť pri sledovaní dopadov, výsledkov a výstupov.

Hodnotiaci a monitorovací rámec bude slúžiť ako nástroj priebežného hodnotenia implementácie CLLD MAS pre najvyšší orgán, výkonný orgán, monitorovací výbor a kontrolný orgán. Ukazovatele, ktoré obsahuje hodnotiaci a monitorovací rámec, sa budú sledovať nasledovne:

1. Povinné monitorovacie ukazovatele pre MAS

budú sledované ročne do konca roku 2020, resp. do konca roku 2023.

2. Povinné ukazovatele za opatrenia Programu rozvoja vidieka 2014 – 2020 a IRO 2014 – 2020

budú sledované ročne do konca roku 2020, resp. do konca roku 2023.

3. Nepovinné/dodatočné monitorovacie ukazovatele

budú sledované ročne do konca roku 2020, resp. do konca roku 2023 alebo len na konci roku 2020.

Nepovinné alebo dodatočné monitorovacie ukazovatele na úrovni strategického cieľa, špecifických cieľov a rozvojových opatrení (viď nižšie v tabuľkách) budú slúžiť pre monitorovanie priebehu a výsledku realizácie projektov v rámci implementácie stratégie a činnosti MAS vzhľadom k stanoveným cieľom.

Sledovanie plnenia ukazovateľov bude zabezpečovať manažér MAS spolu s výkonným orgánom, monitorovacím výborom, pričom dosiahnuté hodnoty týchto ukazovateľov budú prezentované na začiatku každého roka pre všetky orgány občianskeho združenia. MAS bude ročne vypracovávať aj „Správu o činnosti MAS“. Posledná Správa o činnosti MAS bude predložená za rok 2020 (najneskôr do 31.3.2021).

Súčasťou Správy o činnosti MAS bude aj vyhodnotenie stanovených indikátorov uvedených v stratégii MAS.

Hodnotenie stratégie CLLD

Stratégiu CLLD bude hodnotiť kancelária MAS, ktorá priebežne zabezpečuje zber údajov v rámci povinných a dodatočných monitorovacích ukazovateľov. Na základe získaných údajov spracuje podklady pre monitorovací výbor, ktorý zhodnotí naplnenie cieľov stratégie CLLD a následne vypracuje správu o činnosti MAS, ktorú na svojom zasadnutí schváli resp. neschváli.

Sebahodnotenie MAS

V rámci sebahodnotenia sa bude hodnotiť na dvoch úrovniach:

1. Implementácia stratégie CLLD
2. Funkčnosť organizačnej štruktúry MAS a manažmentu MAS

V rámci 2. bodu sa vyhodnocuje funkčnosť inštitucionálneho zabezpečenia implementácie stratégie CLLD, flexibilita, účinnosť a oprávnenosť pri rozhodovacích procesoch, schopnosť kancelárie MAS zabezpečiť implementáciu stratégie.

Orgán	Otázky sebahodnotenia
Výkonný orgán	Predsedníctvo sa schádzalo minimálne dvakrát ročne
	Predsedníctvo bolo stále uznášaniaschopné
	Boli dodržané všetky termíny týkajúce sa činnosti orgánu
	Boli pripravené všetky materiály na rokovania najvyššieho orgánu
	Boli pripravené všetky dokumenty týkajúce sa činnosti MAS (napr. štatúty, pracovný a organizačný poriadok, atď.)
	Spolupráca s ostatnými orgánmi MAS vrátane najvyššieho orgánu funguje plynule
Výberová komisia	Komisia zasadala pravidelne, a to na základe projektových výziev
	Komisia bola stále uznášaniaschopná
	Zástupcovia RO, PPA a NSRV nemali výhrady proti činnosti komisie
	Komisia spolupracuje s manažérom MAS a výkonným orgánom plynule
	Boli dodržané všetky termíny týkajúce sa činnosti komisie
	Boli pripravené všetky materiály týkajúce sa činnosti komisie
Monitorovací výbor	Monitorovací výbor zasadal pravidelne podľa potreby, avšak minimálne raz ročne
	Monitorovací výbor bol stále uznášaniaschopný
	Zástupcovia RO, PPA a NSRV nemali výhrady proti činnosti výboru
	Monitorovací výbor spolupracuje s manažérom MAS, výkonným orgánom plynule
	Boli dodržané všetky termíny týkajúce sa činnosti výboru
	Boli pripravené všetky materiály týkajúce sa činnosti výboru

5.3.2 Monitorovacie ukazovatele

Napĺňanie cieľov stratégie CLLD OZ Mikroregión TRÍBEČSKOsa bude preukazovať prostredníctvom nasledujúcich ukazovateľov pre výstupy

Tabuľka 27: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR

Názov cieľového ukazovateľa	Cieľová hodnota v roku 2023
Čistý počet obyvateľov, ktorý má prospech zo zlepšenia služieb	19 543
Počet obyvateľov podporenej MAS	19 543
Pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch (LEADER/PRV) (oblasť zamerania 6B)	9

Tabuľka 28: Celkové verejné výdavky – PRV SR

Názov ukazovateľa výstupu	Cieľová hodnota v roku 2023
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie CLLD (len časť z PRV)	499 074,81
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora pri prevádzkových nákladoch a oživení - (len časť z PRV)	37 117,45

Tabuľka 29: Povinné ukazovatele na úrovni IROP

Názov ukazovateľa výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Počet podporených podnikov	podnik	4
Zamestnanosť v podporených podnikoch	FTE	9
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	podnik	1
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	podnik	0
Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	5

6 Finančný rámec

6.2 Financovanie stratégie CLLD

Tabuľka 30: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

	SPOLU EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	1 166 296,45
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	971 952,31
Chod MAS a animácie	194 344,14

Tabuľka 31: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov

	Fond	Typ regiónu	Spolu v EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	EPFRV, EFRR, ŠR	menej rozvinutý	1 166 296,45
	-	viac rozvinutý	-
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	EPFRV, EFRR,	menej rozvinutý	499 074,81 472 877,50
	-	viac rozvinutý	-
Chod MAS	EFRR	menej rozvinutý	157 226,69
	-	viac rozvinutý	-
Animácie	EPFRV	menej rozvinutý	37 117,45
	-	viac rozvinutý	-

Pozn.: Financovanie chodu MAS vrátane animácií musí byť v súlade s kapitolou 6.2 Systému riadenia CLLD.

Tabuľka 32: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov

	Reg.	PRV				IROP				SPOLU			
		EPFRV	ŠR	VZ	spolu	EFRR	ŠR	VZ	spolu	fondy	ŠR	VZ	spolu
operácie v rámci stratégie CLLD	menej rozv.	374 306,11	124 768,70	218 580,53	717 655,34	472 877,50	0,00	143 015,03	615 892,53	847 183,61	124 768,70	361 595,56	1 333 547,87
	viac rozv.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
chod MAS	menej rozv.	0,00	0,00	0,00	0,00	157 226,69	0,00	8 275,09	165 501,78	157 226,69	0,00	8 275,09	165 501,78
	viac rozv.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
animácie	menej rozv.	27 838,09	9 279,36	0,00	37 117,45	0,00	0,00	0,00	0,00	27 838,09	9 279,36	0,00	37 117,45
	viac rozv.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SPOLU	menej rozv.	402 144,20	134 048,07	218 580,53	754 772,79	630 104,19	0,00	151 290,12	781 394,31	1 032 248,39	134 048,07	369 870,65	1 536 167,10
	viac rozv,	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	spolu	402 144,20	134 048,07	218 580,53	754 772,79	630 104,19	0,00	151 290,12	781 394,31	1 032 248,39	134 048,07	369 870,65	1 536 167,10

6.3 Finančný plán pre opatrenia

Tabuľka 33: Sumárna tabuľka finančného plánu

Opatrenie stratégie CLLD	Fond	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov	EFRR	menej rozvinutý región	280 551,02	154 303,06	0,00	126 247,96	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel (verejný sektor)	EFRR	menej rozvinutý región	86 481,46	82 157,38	0,00	4 324,08	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby (verejný sektor)	EFRR	menej rozvinutý región	33 631,66	31 950,08	0,00	1 681,58	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania (verejný sektor)	EFRR	menej rozvinutý región	40 037,70	38 035,82	0,00	2 001,88	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby (súkromný sektor)	EFRR	menej rozvinutý región	48 117,27	45 711,40	0,00	2 405,87	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania (súkromný sektor)	EFRR	menej rozvinutý región	48 117,27	45 711,41	0,00	2 405,86	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
Rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO	EFRR	menej rozvinutý región	78 956,16	75 008,35	0,00	3 947,81	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
M04 – Investície do hmotného majetku	EPFRV	menej rozvinutý región	189 711,40	71 141,78	23 713,92	94 855,70	-

		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
M01 – Prenos vedomostí a zručností	EPFRV	menej rozvinutý región	37 117,45	27 838,09	9 279,36	0,00	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
M06 – Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikania	EPFRV	menej rozvinutý región	247 449,66	92 793,62	60 931,21	123 724,83	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-
M07 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	EPFRV	menej rozvinutý región	243 376,83	182 532,63	60 844,21	0,00	-
		viac rozvinutý región	-	-	-	-	-

Tabuľka 34: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu

	PRV (EPFRV) :IROP (EFRR)
Stratégia CLLD mimo BSK (menej rozvinutý región):	51:49
Stratégia CLLD v rámci BSK (viac rozvinutý región):	-

Tabuľka 35: Zameranie stratégie podľa sektorov

Názov opatrenia stratégie CLLD	Rozpočet na opatrenie	Oprávnený prijímateľ – verejný sektor (označiť „X“)	Oprávnený prijímateľ – neverejný sektor (označiť „X“)
Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov	154 303,06		X
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: dopravné prepojenie a dostupnosť sídiel (verejný sektor)	82 157,38	X	
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby		X	

(verejný sektor)	31 950,08		
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: infraštruktúra vzdelávania (verejný sektor)	38 035,82	X	
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby (súkromný sektor)	45 711,40		X
Rozvoj základnej infraštruktúry v oblastiach: sociálne služby a komunitné služby (súkromný sektor)	45 711,40		X
Rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO (verejný sektor)	75 008,35	X	
M04 – Investície do hmotného majetku	94 855,70		X
M01 – Prenos vedomostí a zručností	37 117,45		X
M06 – Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikania	123 724,83		X
M07 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	243 376,83	X	
Celkový rozpočet podľa sektorov	-----	470 528,46 €	501 423,85 €
Percentuálny pomer zamerania stratégie	-----	48,41 %	51,59 %

7 Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť

7.1 Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia

Vhodné prostredie Mikroregiónu TRÍBEČSKO je priamou cestou k zlepšeniu ekonomického rozvoja územia. Široký záber činností pre ekonomický rozvoj územia a vytváranie priaznivých podmienky pre udržateľný rozvoj sú základom napredovania regiónu a dosahovania kladných ekonomických výsledkov. Udržateľnosť ekonomického

rastu je zakotvená v opatreniach CLLD. Prostredníctvom opatrení vytvárame nové pracovné príležitosti pre miestnych obyvateľov. Súlad stratégie s ekonomickým rozvojom územia je daný predovšetkým rozvojom vzdelávania a potreby získavania nových vedomostí a zručností, ktoré budú slúžiť k osobnému rozvoju obyvateľov.

Prostredníctvom Opatrenia M07 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach na vidieku a Opatrenia 19 Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER prispejeme k rozvoju územia.

Prínosom budú aj projekty smerované do poľnohospodárstva – predovšetkým do poľnohospodárskej prvovýroby a do sektoru spracovania poľnohospodárskych produktov, kde vzniknú nové pracovné príležitosti. Pracovné príležitosti sa vytvoria aj v oblasti cestovného ruchu a podporou podnikania a inovácií na miestnej úrovni.

Novovytvorené pracovné miesta budú s udržateľnosťou minimálne 2 roky. Predkladaná stratégia deklaruje vytvorenie deviatich pracovných miest mimo kancelárie MAS.

7.2 Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV

Prínosy k cieľom PRV najmä v oblasti podpory konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, lesníctva, potravinárstva a cestovného ruchu.

Veľkým prínosom daného územia je kvalitná poľnohospodárska pôda. Poľnohospodárstvo tvorí hlavnú oblasť, v ktorej sa aktivizuje ekonomicky aktívne obyvateľstvo. V súčasnej modernej spoločnosti je potrebné si uvedomiť, že pôsobenie poľnohospodárstva vo vidieckom priestore a uvedomenie si jeho nezastupiteľného miesta pri udržiavaní kultúrneho charakteru krajiny prispieva k stabilizácii vidieckeho osídlenia a podpore rozvoja vidieckych oblastí. Opatreniami, ktoré sú navrhnuté v stratégii CLLD sa zvýši konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov daného územia v rastlinnej výrobe, živočíšnej výrobe i diverzifikácii. Veľkým prínosom pre územie Mikroregión TRÍBEČSKO budú investície do projektov ktoré znižujú záťaž na životné prostredie. Hlavným cieľom však zostáva zvýšenie zamestnanosti územia a vytvorenie vhodných podmienok pre život v území verejno – súkromného partnerstva. Ďalším cieľom je podpora miestneho podnikania a rozvoj regiónu s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj. Pri rozvoji ekonomického potenciálu sa počíta so začlenením marginalizovaných skupín obyvateľstva pri implementácii stratégie. Medzi zraniteľné skupiny obyvateľstva patria marginalizované rómske komunity, dlhodobo nezamestnaní, telesne postihnutí, zdravotne postihnutí a podobne. Na území Mikroregiónu TRÍBEČSKO sa nachádzajú zraniteľné skupiny obyvateľstva, hlavne nezamestnaných a inak znevýhodnených obyvateľov uchádzajúcich

sa o zamestnanie. Vzhľadom na to, že medzi týmito obyvateľmi prevládajú osoby s nízkym vzdelaním, chýbajúcimi pracovnými návykmi alebo absentujúcimi zručnosťami je ochota podnikov o ich zamestnanie nízka. Na dosiahnutie zlepšenie sociálnych a ekonomickým podmienok a začlenenie týchto skupín obyvateľov do pracovného života a spoločnosti je cieľom mikroregiónu motivácia miestnych subjektov k vytváraniu pracovných príležitostí. Aby bolo možné týchto občanov začleniť je nutné ich zaškolenie a zvyšovanie ich zručností pomocou vzdelávacích aktivít. Pre zvýšenie motivácie budú v rámci vytvorených pracovných miest zvýhodnení dlhodobo nezamestnaní obyvatelia, alebo inak znevýhodnení obyvatelia.

Pri plánovaných projektoch sa uplatní aspekt environmentálnej účinnosti. Uplatnenie prínosov k životnému prostrediu sa uskutočňuje za pomoci využívania prírodných zdrojov a efektívneho riadenia, ktoré majú zamedziť zhoršovanie životného prostredia, uplatňujúce sa na miestnej úrovni. Zlepšenie stavu životného prostredia sa má dosiahnuť pomocou zmiernenia klimatických zmien.

K dosiahnutiu ochrany prírody a krajiny je potrebné venovať sa novým formám využívania zdrojov hlavne využívania obnoviteľných zdrojov energie. Využívanie biomasy ako zdroja energie namiesto tuhého paliva, pričom by sa región mal zameriavať na využívanie biomasy z poľnohospodárskej výroby, odpadového dreva z lesného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu.

Pri rekonštrukcii a budovaní kanalizácie a Čistiarne odpadových vôd je možné získať bioplyn, zároveň sa tým napomôže aj znižovaniu znečistenia životného prostredia a zachovanie kvalitnej podzemnej vody.

Ďalším cieľom mikroregiónu je zníženie množstva odpadov uskladnených na skládkach odpadov. Prínosmi pre životné prostredie je tu zníženie množstva čiernych skládok ako aj recyklácia odpadu a jeho následné použitie.

7.3 Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP

Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP budú realizované prostredníctvom špecifických cieľov Prioritnej osi 5 vzhľadom k potrebám, ktoré priamo vyplývajú z územia.

K naplneniu cieľov IROP prispeje aj chod miestnej akčnej skupiny, kedy sa zoskupí skupina aktívnych ľudí a inštitúcií ochotných a schopných podieľať sa na rozvoji územia mikroregiónu, v ktorom žijú a pôsobia. Jednou zo silných stránok partnerstva sú lídri, ktorí

tvoria výkonný manažment, zabezpečujúci vzájomnú komunikáciu a každodennú činnosť partnerstva.

Dôležitým prínosom je aj rozvoj infraštruktúry budovaním cyklotrás. Tým by sa mala dosiahnuť prepojenosť obcí a dosiahnutie zvýšenej bezpečnosti cyklistov ako aj rozvoj nemotorovej dopravy medzi obcami. Aby mala cyklotrasa vplyv aj na rozvoj cestovného ruchu v mikroregióne. Pre dosiahnutie tohto rozvoja je potrebné, aby bola cyklotrasa pre turistov zaujímavá a zážitková.

7.4 Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD

7.4.1 Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať

Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou vychádza zo spracovaných PHSR na roku 2015 - 2025 jednotlivých obcí nachádzajúcich sa v Mikroregióne TRÍBEČSKO, keďže tento dokument poukazuje na rozvoj územia na nasledujúcich desať rokov.

Pre dosiahnutie strategického cieľa PHSR je nutné, aby na jeho vzniku spolupracovalo vedenie obce s obyvateľmi.

Prioritnými oblasťami jednotlivých PHSR je sociálna infraštruktúra, technická infraštruktúra, rozvoj bývania, životné prostredie, zdravotníctvo, kultúra a šport, administratíva, hospodárstvo, cestovný ruch, školstvo a ochrana a bezpečnosť.

Stratégie:

- Stratégia Európa 2000 Európa 2020 je desaťročná stratégia Európskej únie pre rast a zamestnanosť, ktorá bola predstavená v roku 2010. EÚ stanovila päť hlavných cieľov, ktoré chce dosiahnuť do konca roka 2020. Týkajú sa zamestnanosti, výskumu a vývoja, klímy/energetiky, vzdelávania, sociálneho začlenenia a zníženia chudoby.
- Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020 určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie.
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky patrí medzi základné strategické a koncepčné dokumenty, ktoré vymedzujú komplexný a systémový prístup štátu k regionálnemu rozvoju SR.

Prioritne vychádza z analytického rámca hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a územných rozvojových potrieb štátu.

- Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022 - PHSR je strednodobý rozvojový dokument, ktorý bol vypracovaný v súlade s prioritami a cieľmi ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie kraja. PHSR NSK 2016 – 2020 bude základným strednodobým rozvojovým dokumentom, ktorý zahŕňa prioritné oblasti: hospodárska, sociálna, environmentálna.
- Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja tej ktorej obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Prioritné oblasti rozvoja: hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj, doprava a komunikácie, technická infraštruktúra, odpadové hospodárstvo, životné prostredie, sociálna oblasť a zdravotníctvo, školstvo a šport, kultúra, propagácia a cestovný ruch, administratíva a bezpečnosť, informatizácia obce. PHSR všetkých členských obcí sú postavené na rovnakých cieľoch a prioritách.

7.4.2 Synergie a komplementarity

Stratégia Mikroregiónu TRÍBEČSKO je zostavená tak, aby bola pozornosť venovaná hore uvedeným prioritám. Prostredníctvom opatrení zameriavajúcich sa na vzdelávanie sa má podporiť začlenenie dlhodobo nezamestnaných do pracovného života ako aj napomáhanie zvýšenia pracovných skúseností mladých ľudí k ich začleneniu do pracovného života. Zároveň sa takto zvyšuje vzdelanostná úroveň mikroregiónu ako aj zvyšovanie možnosti samostatného podnikania pri zachovaní tradícií a vidieckeho charakteru oblasti.

Stratégia tiež nadväzuje na priority Stratégie Európa 2020, ktoré sú zohľadnené v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020. Tematické ciele Partnerskej dohody na roky 2014 - 2020 sú:

- Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii - posilnenie spolupráce medzi verejných a súkromným sektorom prostredníctvom implementácie opatrení LEADER
- Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily - zvýšenie podielu poľnohospodárskych podnikov, ktoré diverzifikovali svoju činnosť (opatrenie 1.5 Podpora diverzifikácie smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam) a zabezpečenie kapitálu na podnikanie v oblasti cestovného ruchu
- Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva a sektora rybárstva a akvakultúry - zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych podnikov prostredníctvom podpory zvýšenia výkonu poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych formou investícií do technológií, strojov a stavieb
- Investovanie do vzdelávania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručnosti a celoživotného vzdelávania - zabezpečenie dostupnosti odborných informácií v oblastiach spoločnej poľnohospodárskej politiky, ekologického poľnohospodárstva, znečistenia jednotlivých zložiek životného prostredia a pod. (opatrenie 4.1 Vzdelávanie v oblasti poľnohospodárstva a vidieckeho cestovného ruchu pri vytváraní pracovných miest).

7.5 Popis multiplikačných efektov

Konkrétne sa stratégia CLLD pre územie MAS Trábečsko zameriava na vytvorenie regiónu, ktorý bude poskytovať jeho obyvateľom kvalitné podmienky pre život a zároveň sa vytvoria predpoklady pre zatriktívnenie územia a rozvoj cestovného ruchu na území MAS. Vytvorením nových pracovných miest v regióne sa zvýši konkurencia v oblasti ponuky pracovných miest. Je predpokladom, že následne realizáciou ďalších rozvojových aktivít a zvyšovaním príjmu jednotlivých subjektov sa dosiahne multiplikačný efekt, ktorý sa prejaví generovaním ďalších pracovných miest. Ako dôsledok sa očakáva uplatnenie obyvateľstva na území mikroregiónu, zvýšenie prílevu turistov, navýšenie príjmu vidieckeho obyvateľstva, vyššie príjmy z daní pre samosprávu, diverzifikácia ponúkaných služieb a v konečnom dôsledku dôjde k zlepšeniu ekonomického postavenia jednotlivých obcí, i regiónu ako celku.

Predpokladá sa, že strategický cieľ a špecifické ciele budú naplnené do roku 2023 a to prostredníctvom navrhnutých opatrení stratégie.

Zoznam povinných príloh k stratégii CLLD:

- Príloha č. 1 Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS
- Príloha č. 2 Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS
- Príloha č. 3 Mapa územia
- Príloha č. 4 Zoznam členov MAS podľa sektorov (vrátane obcí)
- Príloha č. 5 Dokumenty preukazujúce proces tvorby a formovania partnerstva
- Príloha č. 5.1 Dokumenty preukazujúce proces tvorby stratégie CLLD (informačné aktivity)
- Príloha č. 6 Zoznam zdrojov (analýzy) a vstupných dokumentov
- Príloha č. 7 Organizačná štruktúra
- Príloha č. 8 Personálne zloženie MAS
- Príloha č. 9 Štatúty, interné smernice, stanovy MAS